KONTROLLUTVALGET I
RAUMA KOMMUNE

Åndalsnes, 5. september 2019

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: **4/19**
TID: **12.9.2019 kl. 10:00**
STED: **Møterom 130, Rauma rådhus.**

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 24/19	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11. JUNI 2019
PS 25/19	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 26/19	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INTERNKONTROLL I RAUMA KOMMUNE»
PS 27/19	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN 2019
PS 28/19	VURDERING AV KONTROLLUTVALGETS TILSYNSANSVAR FOR REVISJON – REVISJONSÅRET 2018
PS 29/19	KONTROLLUTVALGETS RAPPORT TIL KOMMUNESTYRET OM UTVALGETS VIRKSOMHET I VALGPERIODEN 2015-2019
PS 30/19	REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE
PS 31/19	FORSLAG TIL BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET I RAUMA KOMMUNE 2020
PS 32/19	OPPFØLGINGSLISTE
PS 33/19	EVALUERING AV ARBEIDET I KONTROLLUTVALGET VALGPERIODEN 2015-2019
PS 34/19	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 15 79, evt. mob. 91 37 11 12.
E-post: postmottak@kontrollutvalgromsdal.no

Innkallingen går som melding til varamedlemmer som innkalles etter behov.

Lars Ramstad (s)
leder

Jane Anita Aspen (s)
daglig leder

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Møre og Romsdal Revisjon IKS

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 27.8.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 24/19	Kontrollutvalget	12.9.2019

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11. JUNI 2019

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 11. juni 2019 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:
1. ……..
2. ……..

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen fra møte ble sendt ut til medlemmene etter møte, det fremkom ikke merknader til protokollen.

Protokoll fra forrige møte godkjennes formelt i møte, samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I
RAUMA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr:	3/19
Møtedato:	11.6.2019
Tid:	Kl. 10.00 – kl.13.50
Møtested:	Møterom 415, Rauma rådhus
Sak nr:	17/19 – 23/19
Møteleder:	Lars Ramstad, leder (H) Eirik Jenssen, nestleder (Ap) Torbjørn Ådne Bruaset (Sp)
Forfall:	Hilde Mjelva (Uavh.) Knut Dagfinn Samset (Krf)
Ikke møtt:	Ingen
Møtende vara:	Ingen vara kunne møte
Fra sekretariatet:	Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen:	Einar Andersen, forvaltningsrevisor
Av øvrige møtte:	Mette Rye, økonomisjef (under sak 19/19 og 20/19) Aina Øyen Henden, skolesjef (under OS 05/19 og sak 21/19)

Protokollen blir formelt godkjent i neste møte

Leder Lars Ramstad ønsket velkommen og ledet møtet.

Det fremkom ingen merknader til møteinnkallingen. Det ble fremmet forslag om to ekstra referatsaker RS 34/19 og RS 35/19. OS 05/19 blir behandlet eter sak 21/19.

Innkalling og sakliste ble godkjent med disse endringene.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 17/19	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30. APRIL 2019
PS 18/19	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 19/19	RAUMA KOMMUNE. TERTIALRAPPOT 1. TERTIAL 2019
PS 20/19	OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «INNKJØP OG OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I RAUMA KOMMUNE»
PS 21/19	GRUNNSKOLEOPPLÆRING FOR VOKSNE - TILSYNSRAPPORT
PS 22/19	OPPFØLGINGSLISTE
PS 23/19	EVENTUELT

PS 17/19	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.APRIL 2019

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 30. april 2019 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:
1. Lars Ramstad
2. Eirik Jenssen

Kontrollutvalgets behandling

Det foreslås at Lars Ramstad og Eirik Jenssen velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer (3 voterende)

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte 30. april 2019 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen:
1. …….
2. …….

PS 18/19	REFERAT OG ORIENTERINGER

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Referatsaker:

RS 25/19 **Årsrapport 2018 for Rauma kommune,** saksprotokoll fra kommunestyremøte 23.5.2019, sak 34/19.

RS 26/19 **Kontrollutvalget Rauma – Uttale om valg av revisjonsordning**, saksprotokoll fra kommunestyremøte 23.5.2019, sak 31/19.

RS 27/19 **Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal sitt høringssvar til ny forskrift om kontrollutvalg og revisjon**, datert 6.3.2019.

RS 28/19 **Møre og Romsdal Revisjon IKS sitt høringssvar til ny forskrift om kontrollutvalg og revisjon**.

RS 29/19 **Notat til kontrollutvalgene - tema: forvaltningsrevisjon/undersøkelse av kommunens byggesaksgebyr**, notat datert 26.4.2019 fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.
Utvalget har ikke fått signal om at dette er noe risikoområde, og vurderer ikke at det er aktuelt å bestille en slik undersøkelse nå. Det får evt. bli opp til nytt utvalg. I første

omgang kan utvalget selv sjekke nivået på byggesaksgebyr i forhold til andre kommuner. Dette ligger tilgjengelig i KOSTRA.

RS 30/19 **Protokoll fra styremøte i NIR nr. 3/2019**.

RS 31/19 **Protokoll fra representantskapsmøte i NIR nr. 3/2019**.

RS 32/19 **Protokoll fra styremøte i NIR nr. 4/2019.**

RS 33/19 **Tilsyn – Rauma kommune - 864980902 – Botjenesten i Rauma** (6 pålegg), Arbeidstilsynet 28.4.2019.
Kontrollutvalget ser alvorlig på de avvikene som er avdekket i tilsynet. Utvalget vil ha tilsendt kommunens tilsvar til Arbeidstilsynet med svarfrist 28.6.2019, samt en orientering om oppfølgingen i neste kontrollutvalgsmøte. Saken føres opp på oppfølgingslisten

RS 34/19 **Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal – Protokoll fra styremøte 28.5.2019**
Nye vedtekter er sendt over til kommunestyrene for endelig vedtak.

RS 35/19 **Protokoll fra styremøte i NIR nr. 5/2019**
Kontrollutvalget ønsker i neste møte en orientering om overgangen til RIR, og hvordan dette arbeidet går.

Orienteringssaker:

RS 05/19 **Tilstandsrapport for grunnskolen i Rauma 2018,** rådmannens saksfremlegg og rapport.
Saken står på oppfølgingslisten. Kontrollutvalget ønsket at skolesjefen er tilstede når utvalget får fremlagt den årlige tilstandsrapporten.
Utvalgsleder ønsket skolesjef Aina Øyen Henden velkommen til kontrollutvalget, og orienterte kort om utvalget og de viktigste oppgavene til kontrollutvalget.

Skolesjefen orienterte utvalget om tilstandsrapporten og svarte på spørsmål undervegs i orienteringen.

Henden informerte innledningsvis om at rapporten er basert på tall som var lagt inn i september 2018. Hun gjorde utvalget oppmerksom på at når det gjaldt lærertetthet, så var tilstanden i september 2018 bedre enn den er i dag. Etter at skolesektoren måtte kutte 2,3 stillinger, så balanserer en nå på en knivsegg i forhold til å være innenfor kravet om lærertetthet, sier Henden.

Skolesjefen la i sin orientering også vekt på skolene sitt arbeid med elevene sitt arbeidsmiljø. Tallene på elever som opplever mobbing er alt for høye. Henden opplyser at de må dykke ned i tallene, og vurderer å kjøre en egen undersøkelse knyttet til dette. Dette for å få spesifikke tall for hver skole og hvert trinn.

Skolesjefen understreker at det er et mål at skolene skal bli mer like, ved å at vare på styrkene til den enkelte skole og heve nivået der det er behov for dette. Rauma kommune satset på kompetanseheving av lærere.16 søkte i år om videreutdanning, 11 fikk plass.

Nestleder i kontrollutvalget Eirik Jenssen, utfordrer skolesjefen på at det hadde vært ønskelig å se utvikling over tid i tilstandsrapporten. For eksempel kunne følge utviklingen til et kull.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3 voterende)

PS 19/19	RAUMA KOMMUNE. TERTIALAPPORT 1. TERTIAL 2019

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget tar tertialrapport 1. tertial 2019 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Økonomisjef Mette Rye orienterte og svarte på spørsmål fra utvalget. Økonomisjefen understreket at det fortsatt er en anstrengt økonomisk situasjon.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3 voterende)

PS 20/19	OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «INNKJØP OG OFFENTLIGE ANSKAFFLSER I RAUMA KOMMUNE»

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget ber til neste møte om tilbakemelding på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes:

- Hvilke rutiner er lagt for revisjon og jevnlig oppdatering av dokument som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser?
- Følges det opp at grunnopplæring og opplæring i e-handel faktisk blir gjennomført etter at den blir utsendt på e-post?
- Bare ca. halvparten av innkjøperne gjennomgikk grunnopplæring i anskaffelser. Hvordan følges den andre halvparten opp i forhold til at de har den nødvendige kunnskapen for å foreta innkjøp i henhold til regelverket?
- Vurderer rådmannen at en nå har et hensiktsmessig antall personer med bestillerfunksjon i kommunen, eller vurderes det ytterliggere reduksjoner?
- Følges det opp resultatene fra rapport over handel utenfor avtalene, og at det meldes avvik?

Kontrollutvalgets behandling

Utvalgsleder uttrykte innledningsvis forståelse for at det er bemanningsmessige utfordring i organisasjoner, men er urolig for de utfordringer som er med implementering av anbefalingene som kom i forvaltningsrevisjonsprosjektet.

Kontrollutvalget understreker at dette er et område med stor risiko.
Det er viktig å få sett i verk tiltakene, da dette både skal gagne økonomisk og hjelpe kommunen med å følge regelverket.

Økonomisjef Mette Rye understreker at hun synes det er viktig at kontrollutvalget har fokus på området. Hun gir også uttrykk for at det er en god strategi å få mest mulig av handelen knyttet til rammeavtalene over på e-handel, da gjenstår det ikke så mye som må følges opp.

Rye opplyser at en person som har jobbet med skatt nå slutter, det er da utlyst en stilling som skal jobbe 60 % med skatt og 40 % med innkjøp/controlleroppgaver.

Økonomisjef Mette Rye svart på spørsmål fra utvalget.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3 voterende)

PS 21/19	GRUNNSKOLEOPPLÆRING FOR VOKSNE - TILSYNSRAPPORT

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget konstaterer at internkontrollen på dette området ikke ser ut til å være tilfredsstillende. Rådmannens brev til fylkesmannen viser tiltak for å rette regelbruddene.

Utvalget vil holde seg orientert om fylkesmannens videre oppfølging av tilsynet.

Kontrollutvalgets behandling

Skolesjef Aina Øyen Henden gjennomgikk status i oppfølging av de avvikene som fylkesmannen avdekket i tilsynet.
Henden sier at det er gjort tilpasninger på hjemmesiden for enklere å kunne søke om voksenopplæring. Rutiner for å veilede og vurdere rettigheter er på plass
Voksenopplæringen er organisert til Åndalsnes ungdomsskole ved rektor og egen avdelingsleder for voksenopplæring.
Når det gjelder kartlegging av opplæringsbehov, så må det jobbes mer med dette. Bl.a. så må det anskaffes et tjenlig kartleggingsverktøy. Dette vil bli gjort i samarbeid med PPT.

Skolesjefen opplyser at rektor fatter vedtak i tråd med rutinene som er utarbeidet på bakgrunn i tilsynet. Det er bl.a. utarbeidet mal for hva enkeltvedtakene skal inneholde, og det er sikret at det blir foretatt løpende opptak.
Henden er usikker på hvor rutinene er lagt tilgjengelig, og om de er tilgjengelig for alle som skal bruke dem.

Når det gjelder avviket knyttet til å vurdere og fatte vedtak om realkompetanse, så henger dette sammen med at en også må få på plass et kartleggingsverktøy.
Henden opplyser at de vil ta kontakt med Vestnes kommune for å få råd, og evt. vurdere å kjøpe tjenester fra Vestnes til oppgaven.

Kontrollutvalget takket for orienteringen.

Utvalget uttrykker bekymring for svikt i internrutinene på flere området innen skolesektoren, jf. også tidligere tilsyn knyttet til *elevenes utbytte av opplæringen Åndalsnes ungdomsskole-Rauma kommune*, men også andre områder i kommunen har hatt svikt i internrutiner.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3 voterende)

PS 22/19	OPPFØLGINGSLISTE

Kontrollutvalgets vedtak

I oppfølgingslisten gjøres det følgende endringer:

Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole
Tilsynet fra fylkesmannen førte til 11 pålegg om utbedringer. Fristen for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket er satt til 1.12.2017. Fylkesmannen har avsluttet tilsynet jf. brev til Rauma kommune datert 20.02.18. Kontrollutvalget ønsker å følge med på utviklingen, bl.a. ved årlig få fremlagt tilstandsrapport for grunnskolen.
11.06.19: Kontrollutvalget avslutter oppfølging av denne saken, men oppretter en ny sak på oppfølgingslisten «Tilstandsrapport for grunnskolen»

Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune»
Kontrollutvalget behandlet i møte 5.3.2018 sak 3/18 forvaltningsrevisjonsrapporten. Kontrollutvalget innstilte til kommunestyret som behandlet saken i møte 22.3.2018 k-sak 27/18. Det var 9 anbefalinger som kommunestyret sluttet seg til. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at arbeidet gjennomføres. Rådmannen har gitt kontrollutvalget en skriftlig plan for oppfølging av anbefalingene.
11.06.19: Utvalget behandlet sak om oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet i dagens møte, jf. Sak 20/19. Kontrollutvalget ber til neste møte om tilbakemelding på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes. I vedtaket er det ført opp 5 konkrete spm.

Rapport etter tilsyn med Kommunal beredskapsplikt
(2 avvik, 2 merknader), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 21.6.2018.
1) Rauma kommune sin heilskaplege ROS-analyse oppfyller ikkje alle forskriftskrava til innhald
2) Rauma kommune har ikkje med utgangspunkt i den heilskaplege ROS-analysen fastsett langsiktige mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging av samfunnstryggleik- og beredskapsarbeid.

11.06.19: Utvalget fikk som vedlegg til sak 22/19 Oppfølgingsliste, fremlagt rådmannens saksfremlegg til kst. vedr. oppstart av arbeidet med Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Det er lagt en plan for at dokumentet skal komme til behandling ila. vinteren 2020. Kontrollutvalget vil følge med på at dette kommer på plass.

Tilstandsrapport for grunnskolen (Ny)
Kontrollutvalget ønsker å følge med på utviklingen i skolesektoren, bl.a. ved årlig få fremlagt tilstandsrapport for grunnskolen.
11.06.19: Utvalget fikk i dagens møte jf. OS 05/19, fremlagt Tilstandsrapport for grunnskolen 2018. Skolesjef Aina Øyen Henden orienterte utvalget og svarte på spørsmål.

Tilsyn – Rauma kommune –- Botjenesten i Rauma (Ny)
Tilsynsrapporten datert 28.04.19 fra Arbeidstilsynet, gav kommunen 6 pålegg om utbedringer. Arbeidstilsynet har gitt kommunen frist til 28.6.2019 til å sende dokumentasjon for å vurdere om påleggene er oppfylt.
11.06.19: Kontrollutvalget fikk i dagens møte, jf. RS 33/19 fremlagt tilsynsrapporten. Kontrollutvalget ser alvorlig på de avvikene som er avdekket i tilsynet. Utvalget vil ha tilsendt kommunen tilsvar til Arbeidstilsynet som har svarfrist 28.6.2019, samt en orientering om oppfølgingen i neste kontrollutvalgsmøte.

Kontrollutvalgets behandling

I dette møtet var det lagt opp til orientering fra administrasjonen knyttet følgende saker på oppfølgingslisten:

- Tilsyn med skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen – Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskule – Tilstandsrapport for grunnskolen i Rauma 2019, jf. OS 05/19
- Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune», jf. sak 20/19.

Kontrollutvalget gjennomgikk sakene på oppfølgingslisten. Det ble foreslått å føre opp to nye saker på oppfølgingslisten.

- **Tilstandsrapport for grunnskolen**
- **Tilsyn – Rauma kommune -– Botjenesten i Rauma**

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (3 voterende)

Sekretariatets innstilling:

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

PS 23/19	**EVENTUELT**

Statusrapport bestilt forvaltningsrevisjonsprosjekt
Forvaltningsrevisor Einar Andersen gav utvalget en statusrapport i dagens møte.
Det har blitt gjennomført intervju med ledelse. Det gjenstår intervju/undersøkelse blant ansatte lenger nede i organisasjonen, samt noe dokumentgjennomgang og rapportskriving. Rapporten skal kunne leveres slik at den kan behandles i kontrollutvalgets møte 12.9.2019.

Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalget i Rauma
Det ble gjort følgende korrigeringer i tiltaksplanen

Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
~~11.06.19 Revidering av kontrollutvalgets reglement~~
12.09.19 Revidering av kontrollutvalgets reglement
12.09.19 Orientering om oppfølging av tilsyn med Botjenesten – Arbeidstilsynet
12.09.19 Oppsummering av kontrollutvalgets erfaring fra arbeidet i utvalget

Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
~~11.06.19 Forvaltningsrevisjonsrapport «Internkontroll i Rauma kommune»~~
12.09.19 Forvaltningsrevisjonsrapport «Internkontroll i Rauma kommune»
12.09.19 Kontrollutvalgets innspill til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024

Oppgaver knyttet til selskapskontroll
12.09.19 Orientering om overgangen til RIR

Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
30.04.19 Valg av revisor fra 2020
~~11.06.19 Valg av revisor fra 2020~~

Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
~~11.06.19 Kontrollutvalgets rapport til kommunestyret om utvalget sin virksomhet i valgperioden 2016-2019~~

12.09.19 Kontrollutvalgets rapport til kommunestyret om utvalget sin virksomhet i valgperioden 2016-2019

Referat fra Forum for kontroll og tilsyn (FKT) årsmøte og fagkonferanse
https://www.fkt.no/konferanser/fagkonferanse-og-aarsmoete-2019
Utvalgsleder Lars Ramstad, som deltok på årsmøte og fagkonferanse gav utvalget en kort oppsummering.

Lars Ramstad leder	Eirik Jenssen nestleder	Thorbjørn Ådne Bruaset medlem

Jane Anita Aspen
sekretær

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 59.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 25/19	Kontrollutvalget	12.9.2019

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

RS 36/19 **Valg av kontrollutvalg for perioden 2019-2023,** brev datert 1.7.2019 fra Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) til kommunene (Vedlagt).

RS 37/19 **Tilbakemelding til Arbeidstilsynet – tilsyn botjenesten** – datert 21.6.2019 fra Rauma kommune til Arbeidstilsynet (vedlagt)

RS 38/19 **Tilsyn – Rauma kommune, boliger avdeling Nesbakken,** brev datert 10.7.2019 fra Arbeidstilsynet til Rauma kommune om oppfylling av seks vedtak. (vedlagt)

RS 39/19 **Innkalling til stiftingsmøte Møre og Romsdal Revisjon SA 23.8.2019**, brev datert 9.8.2019, samt forslag til vedtekter (vedlegg).

RS 40/19 **Innkalling til representantskapsmøte i NIR nr 4 – 2019, 29.08.19 (**utrykt vedlegg)

RS 41/19 **Forslag til mandat interimsstyret ReMidt IKS** (utrykt vedlegg)

RS 42/19 **Avslutninga av tilsyn – Grunnskoleopplæring for vaksne,** brev datert 30.7.2019 frå fylkesmannen i Møre og Romsdal til Rauma kommune (vedlagt).

RS 43/19 **Protokoll fra representantskapsmøte i NIR nr 4 – 2019, 29.08.19** (vedlagt)

Orienteringssaker:

OS 06/19 **Forvaltningsrevisjonsrapport « Rauma kommune – Innkjøp og offentlige anskaffelser» - oppfølging av vedtak**
Kontrollutvalget i Rauma – Oppfølging av vedtak, epost datert 3.9.2019 fra rådmannen til kontrollutvalget (vedlagt).

Jane Anita Aspen
daglig leder

Til
- Kommunene
- Fylkeskommunene

Att.: Ordfører / fylkesordfører
Rådmann / fylkesrådmann
Byråd / fylkesråd
Saksansvarlig valgteknisk forberedelse
Ev. videresending til representanter for valglister til kommune- og fylkestingsvalget

Oslo, 1.7 2019

Valg av kontrollutvalg for perioden 2019–2023

Stortinget vedtok 22. juni 2018 en ny kommunelov. Mesteparten av den nye loven settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023, jf. kgl.res nr. 2062 av 20.12.2018. Dette gjelder blant andre kapitel 24 om kontrollutvalget.

Kontrollutvalget er ett av de få lovfestede utvalgene i kommunen/fylkeskommunen - et stadig mer sentralt utvalg, ikke minst på grunn av økt satsing på forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Det gjør også at kommunestyrene prioriterer utvalget høyere nå enn før. FKT ser det som en naturlig og gledelig utvikling.

Utvalget er ellers spesielt mht. hvem som kan velges. Vi fikk både i 2011 og i 2015 meldinger om feil ved valg av kontrollutvalg. Vi vil derfor gi noen råd og innspill før nytt utvalg skal velges i 2019:

Den nye kommunelovens bestemmelser om valg av kontrollutvalg

§ 7-1 Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget
- Kontrollutvalget skal velges på det konstituerende møtet, etter valg av formannskap/fylkesutvalg, ordfører/fylkesordfører og varaordfører/fylkesvaraordfører.

§ 23-1 Kontrollutvalget
- Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget.
- Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.
- Utvalget skal ha minst fem medlemmer.
- Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Sekretariat:
FKT
Postboks 41 Sentrum
0101 Oslo
fkt@fkt.no

Telefon
414 71 166

www.fkt.no
Twitter: **@FKT_no**
Bank: 0539 43 90447
Org. nr. 989 545 159

Utelukket fra valg er

a) ordfører og varaordfører
b) medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen (gjelder også deltidsstillinger)
g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap.

Kommunelovens regler om kjønnsmessig balanse gjelder også for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets rolle i folkevalgtopplæringen

§ 22-1 om kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

- Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet.

Derfor er det er svært viktig at kontrollutvalgets funksjon og rolle gis god plass i folkevalgtopplæringen.

Basisopplæringen
Vi er kjent med at det i forkant av opplæringsdagen/ basisprogrammet i KS sitt folkevalgtprogram 2019-2023, vil arrangeres formøte mellom kursleder fra KS og kommunen (ordfører og rådmann). FKT oppfordrer til at kontrollutvalgets sekretariat inviteres til møtet. Sekretariatet kan bidra med sin erfaring og gi gode tips om kunnskapsbehovet.

Hvis kontrollutvalget skal kunne gjøre en god jobb for kommunestyret, er det viktig at medlemmene kjenner hele den kommunale virksomheten. Basisprogrammet er i så måte en god anledning og kontrollutvalget bør få tilbud om å delta på opplæringen.

Folkevalgtdager
KS anbefaler at det arrangeres folkevalgtdager som kommer i tillegg til basisprogrammet. Her kan kommunen selv legge inn fordypninger i ulike emner. Den kommunale egenkontrollen er et viktig emne som bør vurderes i denne sammenhengen.

Opplæring av kontrollutvalg

Kontrollutvalget er et lovfestet og viktig utvalg i kommunen som bør ha dyktige medlemmer. FKT er godt i gang med å planlegge opplæringstiltak for kontrollutvalgene etter valget:

- Vi vil tilby våre medlemmer en seire pp-presentasjoner - 1-2 dagers kurs som kan benyttes lokalt evt. regionalt.

- Vi vil også tilby et eget kursopplegg for kontrollutvalgsledere – «kontrollutvalgslederskolen».

- Hvert år arrangerer FKT fagkonferanse der vi retter søkelyset mot aktuelle problemstillinger og saker. I 2020 arrangeres konferansen 3-4. juni på Gardermoen. Det er naturlig at innholdet i konferansen tilpasses at kontrollutvalgene er nyvalgte.

Vi oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å avsette tilstrekkelige ressurser i budsjettet for 2020 til opplæring av nytt kontrollutvalg.

FKT er tilgjengelige for spørsmål som måtte dukke opp i forbindelse med valg av kontrollutvalg, egenkontrollens plass i folkevalgtopplæringen og opplæring av kontrollutvalg.

Kopi:
FKTs kontrollutvalgs- og sekretariatsmedlemmer
KS

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen (s)
Generalsekretær

2019

Tilbakemelding til arbeidstilsynet – tilsyn Botjenesten

DATERT: 21.06.19

RAUMA KOMMUNE | Vollan 8A, 6300 Åndalsnes

Innhold

1. INNLEDNING 2

2. PÅLEGG – VERNEOMBUD - TID 2

2.1 Bakgrunn 2

2.2 Tiltak 2

2.2.1 Frikjøp av tid 2

2.2.2 Ny turnus 2

3. Konklusjon 3

3. PÅLEGG – KOMPETANSE – ARBEIDSTAKER SOM ER SATT TIL Å LEDE ANDRE 3

3.1 Bakgrunn 3

3.2 Tiltak 3

3.2.1 Internkontroll i helse- og omsorgstjenesten 3

3.2.2 Rutine for avviksrapportering mellom avdelingsleder og helse- og omsorgssjef 4

3.2.3 Rutine for nyansatte ledere 5

3.2.4 Utviklingssamtale 5

3.2.5 Veilederen.no 5

3.2.6 Kompetanseheving HMS og avvikshåndtering 6

3.3 Konklusjon 6

4. PÅLEGG – VOLD, TRUSLER OM VOLD OG UHELDIGE BELASTNINGER 6

4.1 Bakgrunn 6

4.2 Tiltak 7

4.3 Konklusjon 7

5. PÅLEGG – VOLD OG TRUSSEL OM VOLD – OPPLÆRING 7

5.1 Bakgrunn 7

5.2 Tiltak 8

5.2.1 Fagmøter 8

5.2.2 Opplæring i plenum 8

5.2.3 Veilederen.no 8

5.2.4 Årshjul 8

5.2.5 IK/HMS 8

5.2.6 Voksenhabiliteringstjenesten 8

5.3 Konklusjon 9

6. PÅLEGG – VOLD OG TRUSSEL OM VOLD - INFORMASJON 9

6.1 Bakgrunn 9

6.2 Tiltak 9

6.2.1 E-post 9

6.2.2 Fagmøter 9

6.2.3 IK/HMS 9

6.2.4 Informasjon i plenum 10

6.3 Konklusjon 10

7. PÅLEGG – BEDRIFTSHELSETJENESTEN – BISTIAND TIL PÅLEGGSGJENNOMFØRING 10

7.1 Bakgrunn 10

7.2 Tiltak 10

7.3 Konklusjon 10

1. INNLEDNING

Viser til brev fra Arbeidstilsynet datert 23.04.19.

Rauma kommune ser at dette har vært et svært nyttig tilsyn for å sette ekstra fokus på et viktig tema, og vi ser at arbeidet med lukkingen av påleggene har medført et løft for Botjenesten.

Det ble i møte den 02.05.19 med avdelingsleder, verneombud og helse- og omsorgssjef[1] enighet om prosessen for å lukke de påleggene som ble gitt fra Arbeidstilsynet. Dette dokumentet gir en tilbakemelding på hvilke tiltak som er identifisert og iverksatt. I tillegg til dette dokumentet, er det lagt ved 5 vedlegg.

2. PÅLEGG – VERNEOMBUD - TID

2.1 Bakgrunn

I Rauma kommune er det bare hovedverneombud som har frikjøpt tid, en dag i uken (20 % stilling). Ift. lokale verneombud skal vi legge til rette for at de fortløpende får utført oppgavene sine. I saker på tjenesteområdeledernivå sendes saken til hovedverneombud. Hovedverneombud velger da om hun selv møter eller gir oppgaven til lokalt verneombud. Dette gjelder også saker knytt til Botjenesten.

Botjenesten har mange «hus» og er dermed ikke en geografisk samlet tjeneste. Det kan således være noe mer tidkrevende å være verneombud enn ved enkelte andre avdelinger. Derimot vil dette arbeidet variere i løpet av ett år.

2.2 Tiltak

2.2.1 Frikjøp av tid

Avdelingsleder har hatt samtale med verneombud 19.06.19. Begge mener det er vanskelig å tidfeste oppgaven. Det ble avtalt at verneombud blir frikjøpt 1 fast dag i måneden. Er det perioder med ekstra arbeid tar verneombud kontakt med avdelingsleder og det vurderes ytterligere frikjøp. Tiltaket evalueres etter 6 måneder.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: Gjennomført

2.2.2 Ny turnus

I sensommeren 2019 vil Botjenesten starte arbeidet med ny turnus. En vil i sammenheng med dette, vurdere behovet for at verneombud får fast tid, eller om en skal kjøpe fri tid ved behov som i dag.

Ansvarlig: Helse- og omsorgssjefen. Frist: 01.01.2020

[1] Bedriftshelsetjenesten (Stamina) ble også kallet inn, men kunne ikke møte.

3. Konklusjon

Verneombud er ny i rollen og det er derfor vanskelig å anslå hvor mye tid hun trenger for å utføre de oppgavene som ligger til rollen. På kort sikt vil verneombud bli frikjøpt 1 fast dag i måneden og evt. mer ved behov. Erfaringer fra denne løsningen vil tas med når det utarbeides ny turnus.

3. PÅLEGG – KOMPETANSE – ARBEIDSTAKER SOM ER SATT TIL Å LEDE ANDRE

3.1 Bakgrunn

Avdelingsleder Silje Renate Olsen ble ansatt som avdelingsleder ved Botjenesten 22.01.18. Hun fikk da opplæring ift. rollen som leder.

Silje Renate Olsen er nå i fødselspermisjon. Annelies Slabbertje er konstituert avdelingsleder. I gjennomgang med konstituert avdelingsleder, kommer det frem at kompetansen knytt til avviksbehandling er på plass.

3.2 Tiltak

Det er gjennomført flere tiltak siden tilsynet. Nedenfor er en liste av de viktigste.

3.2.1 Internkontroll i helse- og omsorgstjenesten

Tjenesteområdet helse- og omsorg innførte ny rutine for internkontroll i mai 2019. Målet med denne rutinen er å sikre betryggende kontroll av virksomhetene på alle områder, som for eksempel: Fag, økonomi, personal (HMS), samfunn etc. En sikrer dermed at virksomhetens oppgaver blir utøvet i tråd med loven og krav til forsvarlighet. Rutinen synliggjør også tjenesteområdet sitt styringssystem.

Rutinen er kort forklart med å avdekke områder vi ikke følger gjeldene lovverk. Dette gjøres gjennom internt tilsyn med ROS – analyse som verktøy. Videre sikre kontinuerlig forbedring gjennom at vi etablerer og/eller oppdatere aktuelle rutiner og prosedyrer.

Årshjulet er synligjort nedenfor:

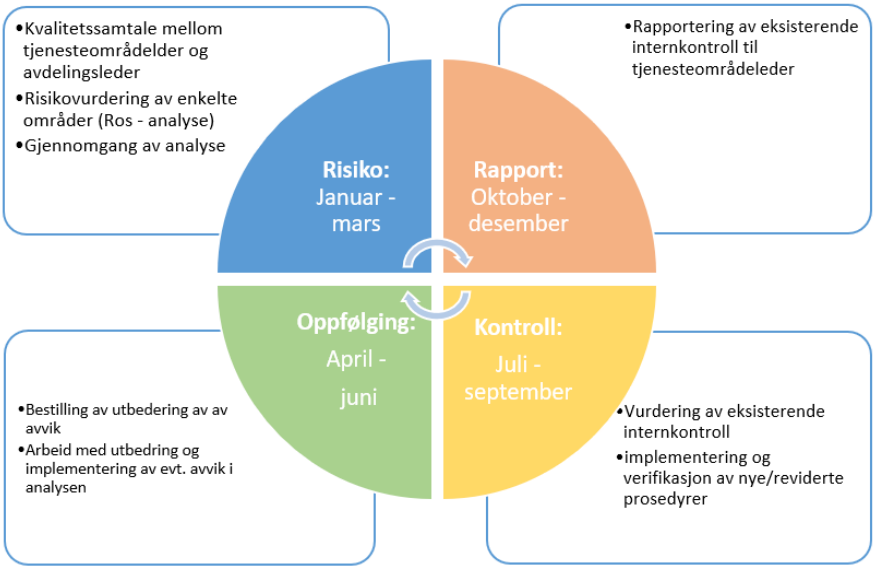

Rutinen tydeliggjør videre ansvaret til avdelingsleder og helse- og omsorgssjef og frister for gjennomføring.

Ansvarlig: Helse- og omsorgssjefen. Frist: Gjennomført

Rutinen ligger vedlagt.

3.2.2 Rutine for avviksrapportering mellom avdelingsleder og helse- og omsorgssjef

Det ble i mai 2019 innført rutine for avviksrapportering mellom avdelingsleder og helse- og omsorgssjefen.

Rutinen er ment for å sikre kontroll over avvikshåndteringen. Avdelingslederne skal rapportere hver andre måned; februar, april, juni, august, oktober og desember. Det er egen mal for rapportering. Avdelingsleder rapporterer på antall avvik som ikke er lukket innen HMS/personal (IK/HMS) og fag/tjenesteutføring (Profil). Avdelingsleder må også synliggjør når avvikene er forventet å være lukket. Dette gir helse- og omsorgssjefen et grunnlag for å vurdere om tiltak må iverksettes eller ikke. I rapporteringen kan avdelingsleder også krysse av om det er ønskelig med eget møte med helse- og omsorgssjefen for å lukke avviket.

Helse- og omsorgssjefen har nå fått tilgang til å se alle avvik som ligger i IK/HMS og innholdet i de. Det blir også ifølge rutinen sendt egen avviksrapport fra profilansvarlig til helse- og omsorgssjefen hver 2. måned.

Ansvarlig: Helse- og omsorgssjefen. Frist: Gjennomført

Rutinen ligger vedlagt.

3.2.3 Rutine for nyansatte ledere

Rauma kommune har iverksett egen rutine for nyansatte ledere for å sikre nødvendig kompetanse på alle områder.

Ansvarlig: Assisterende rådmann/kommunikasjonssjef. Frist: Gjennomført

Nyansatt leder i Rauma kommune

romsdalsnett.sharepoint.com

Velkommen som ny leder i Rauma kommune! Vi jobber hver dag for å gi innbyggerne våre gode kommunale tjenester og yte god sørvis. For at du skal kunne gjøre dette må du kjenne systemene vi bruker og hvilke mål vi jobber for å nå. Vi har samlet det vi...

Rutinen ligger i vårt intranett og vi får dermed ikke lagt det ved som vedlegg. Er det ønskelig med mer informasjon, kan vi skrive ut dokumentene og sende det til dere. Det er et tilsvarende opplæringsprogram for nyansatte som ikke er ledere.

3.2.4 Utviklingssamtale

Hver avdelingsleder har utviklingssamtale med helse- og omsorgssjefen, to, minimum en gang pr. år. I utviklingssamtalen gjennomgår en lederavtalen. Et av temaene i lederavtalen er oppfølging og støtte fra helse- og omsorgssjefen. Dette gjelder for eksempel kompetanse på fag eller system.

Ansvarlig: Helse- og omsorgssjefen. Frist: Iverksatt/Årlig

Mal for lederavtale ligger vedlagt.

3.2.5 Veilederen.no

Rauma kommune har i mars 2019 gått til innkjøp av www.veilederen.no. Dette er et system for å sikre kompetanseheving i helse- og omsorg. Innholdet i veilederen er kort fortalt som følgende:

- Oppslagsverk ift. personell (HMS) og fag
- Spørsmål og svar ift. personell (HMS) og fag
- Opplæring: E-læringskurs
- Aktuelt: Månedlige oppdateringer ift. nytt/endra lovverk, tidsaktuelle problemstillinger, presedens knytt til dommer etc. Det genereres også en e-post fra veilederen til ansatte hver måned med aktuelle tema
- Verktøy: Ulike maler, eks: Knytt til kompetanseplan, refleksjonsmateriale etc.
- Faglig svartjeneste: Kan kontakte veilederen ift. personal- eller fagspørsmål

Alle ansatte i helse- og omsorg har tilgang hvor som helst, så lenge de har nett. Det er nå gjennomført ca. 420 e-læringskurs.

Alle ledere i helse- og omsorg må gjennomføre e-læringskurset: Avvikshåndtering. Frist er satt til 1. september 2019.

Ansvarlig: Helse- og omsorgssjefen. Frist: 01.09.19

Link til kurset:

https://www.veilederen.no/Veilederen/Helse-og-omsorg/Opplaring/e-laring/DE109-Avvikshandtering/

3.2.6 Kompetanseheving HMS og avvikshåndtering

I ledermøte for helse- og omsorg 29. mai 2019 ble rutinen internkontroll i helse- og omsorg og rutinen avvikshåndtering mellom avdelingsleder og helse- og omsorgssjefen gjennomgått.

I ledermøte for helse- og omsorg 17. september 2019 er det satt opp egen sak om HMS generelt og avvik spesielt. Eksempel: Verneombud sin rolle og arbeidsmiljøutvalget sin rolle, systematisk arbeid med HMS, leders rolle knytt til HMS, avvikshåndtering etc. Bedriftshelsetjenesten (Stamina) er ansvarlig for gjennomføringen.

Det blir i 2020 lagt inn i årshjulet for helse- og omsorg at det skal være opplæring innen HMS for alle ledere en gang i året.

Ansvarlig: Helse- og omsorgssjefen. Frist: 18.09.19/01.01.20.

3.3 Konklusjon

Tjenesteområdet helse- og omsorg har i vinter/vår arbeidet med å sette gode rammer for internkontrollarbeidet, gjennom ny struktur og eget årshjul som skal sikre god oppfølging. Videre er det arbeidet spesifikt med avvikshåndtering og innføring av ny rutine.

Med de tiltakene som er skissert overfor, vurderer Rauma kommune det til at en sikrer at ledere har riktig kompetanse eller avdekker manglende kompetanse til å føre kontroll med arbeidet blir utført på helse- og sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

4. PÅLEGG – VOLD, TRUSLER OM VOLD OG UHELDIGE BELASTNINGER

4.1 Bakgrunn

I januar 2019 ble det gjennomført kursing av ansatte i forhold til vold og trussel om vold av Bedriftshelsetjenesten (Stamina). Det ble også gjennomført en oppdatering av ROS – analysen fra 2017 om samme tema. I etterkant av dette fikk Botjenesten tilsyn fra Arbeidstilsynet. Med bakgrunn i tilsynet, ser en behovet for å gjennomføre en mer omfattende ROS – analyse, der en har valgt å gå bort fra forrige modell og heller bruke ny metodikk og arbeidsmåte.

ROS – analyse i Botjenesten: Handlingsplan 2019 ligger vedlagt.

4.2 Tiltak

Tiltakene, ansvarlig og tidsfrist fremkommer i handlingsplan 2019, jf. vedlegg.

4.3 Konklusjon

Det har vært gjennomført et større arbeid for å avdekke aktuelle trusselområder/hendelser. Vurdert disse ift. sannsynlighet og konsekvens. Videre sett på aktuelle tiltak som må gjennomføres og hvem som er ansvarlig og tidsfrist. Handlingsplanen med tilhørende aktuelle trusselområder/hendelser og tiltak skal revideres/evalueres årlig eller tidligere ved behov.

Verneombud har deltatt i alle møtefora hvor handlingsplanen har vært tema, jf. handlingsplan 2019.

5. PÅLEGG – VOLD OG TRUSSEL OM VOLD – OPPLÆRING

5.1 Bakgrunn

Botjenesten er en stor avdeling med mange «hus» og mange ansatte (faste og vikarer). Ansatte arbeider også i turnus og det er derfor vanskelig å samle alle ansatte på en gang. Vi må derfor ha flere muligheter å gjennomføre opplæringen.

Det gjennomføres opplæring gjennom voksenhabiliteringstjenesten knytt til enkeltbrukere. Dette både teoretisk og praktisk. For eksempel ble det holdt kurs i konflikthåndtering 21. og 27. februar 2019. Innholdet i kurset var som følgende:

Dag 1 teoretisk:

- ✓ Kort om aktuelle lovverk (HOTL kap. 9, arbeidsmiljøloven, Straffelovens bestemmelser om nødverge og nødrett, Opplæringsloven)
- ✓ Risikofaktorer for vold og utfordrende atferd (individ, omgivelser, traumer og avmakt)
- ✓ Definisjoner og begrepsavklaringer
- ✓ Debrifing og ettervern
- ✓ Stress og emosjonsregulering
- ✓ Analyse av atferd
- ✓ Hvordan redusere stress og triggere

Dag 2 praktisk:

- ✓ Teknikker for å fjerne seg selv fra potensielt farlige samhandlingssituasjoner
- ✓ Teknikker for å fjerne seg selv fra en definert farlig samhandlingssituasjon
- ✓ Teknikker ved holding
- ✓ Teknikker ved biting, lugging og kvelning
- ✓ Teknikker for føring (stoppe/ holde)

5.2 Tiltak

5.2.1 Fagmøter

Hvert hus har egne fagansvarlige. Det blir holdt fagmøter en gang i måneden mellom fagansvarlig og de ansatte. Dette er et fora som er godt egnet å gjennomføre opplæring. Det er innført at vold og trussel om vold, blir fast tema på disse møtene. Det blir satt i verk opplæring i perioden november til januar, jf. handlingsplan 2019. Vurderer etter dette om det er behov for ytterlige opplæring. Det skal uansett være fast oppløring årlig.

Ansvarlig: Avdelingsleder/fagansvarlig. Frist: Januar 2020/månedlig/årlig

5.2.2 Opplæring i plenum

Det blir gjennomført en årlig opplæring knytt til vold og trussel om vold for alle ansatte

Jf. handlingsplanen 2019. Dette i regi av arbeidsgiver og bedriftshelsetjenesten.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: 30.10.19

5.2.3 Veilederen.no

Viser til handlingsplan 2019. Alle ansatte gjennomfører e-læringskursene: Trusler og vold fra pasienter, brukere og pårørende og skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: 30.10.19

Link til kurs:

https://www.veilederen.no/Veilederen/Helse-og-omsorg/Opplaring/e-laring/trusler-og-vold-fra-pasienter-brukere-og-parorende/

https://www.veilederen.no/Veilederen/Helse-og-omsorg/Opplaring/e-laring/Tvang-og-makt---Skadeavvergende-tiltak-i-nodsituasjoner/

5.2.4 Årshjul

Årlig opplæring ift. vold og trussel om vold blir lagt inn fast i avdelingen sitt årshjul fra 2020 og fremover og justeres etter siste ROS - analyse. I tillegg vil en vurdere etter erfaringer fra tiltak 4.2.1 om dette skal inn i årshjulet også for 2020.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: 01.01.2020

5.2.5 IK/HMS

Handlingsplan 2019 og nye rutiner knytt til vold og trussel om vold blir lagt inn i systemet IK/HMS og er tilgjengelig for alle arbeidstakere med nett.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: Legges inn når det er godkjent av arbeidstilsynet.

5.2.6 Voksenhabiliteringstjenesten

Teoretisk og praktisk opplæring fra voksenhabiliteringstjenesten knytt til temaet vold, og trussel om vold (alle ansatte).

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: Desember 2019

5.3 Konklusjon

Det gjennomføres i dag opplæring av ansatte innen vold og trussel om vold i regi av voksenhabiliteringstjenesten. Dette er knytt til enkeltbrukere og gjelder ikke alle ansatte. Rauma kommune ser at temaet vold og trussel om vold er noe som de fleste ansatte jevnlig står i. De tiltakene som er skissert vurderes å gi en mer systematisk tilnærming for å sikre at alle får nødvendig opplæring knytt til dette temaet.

6. PÅLEGG – VOLD OG TRUSSEL OM VOLD - INFORMASJON

6.1 Bakgrunn

Botjenesten er en stor avdeling med mange «hus» og mange ansatte (faste og vikarer). Ansatte arbeider også i turnus og det er derfor vanskelig å samle alle ansatte på en gang. Vi må derfor ha flere mulige måter å gi informasjonen.

6.2 Tiltak

6.2.1 E-post

E-post til ansatte blir brukt for å informere. Dette mediet er best egnet til å gi informasjon som er enkel å forstå.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: Iverksatt

6.2.2 Fagmøter

Hvert hus har egne fagansvarlige. Det blir holdt fagmøter en gang i måneden mellom fagansvarlig og de ansatte. Dette er et fora det er mer egnet til å gi mer kompleks informasjon, da det er større mulighet for å stille spørsmål/diskutere. Det blir innført at vold, og trussel om vold er fast tema på møtene, jf. punkt 4.2.1

Ansvarlig: Avdelingsleder/fagansvarlig. Frist: Månedlig/kontinuerlig

6.2.3 IK/HMS

Alle ansatte har tilgang til IK/HMS. Der finner en internkontrollsystemet til Rauma kommune med tilhørende rutiner/prosedyrer. Handlingsplanen knytt til vold, og trussel om vold blir lagt dit. De ulike ROS – analysene fra husene blir ikke lagt dit da en kan identifisere brukere. Vi vil derfor bruke fagmøtene til å informere om den for tiden gjeldene ROS – analyse.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: Blir lagt ut så fort godkjenning er gitt av arbeidstilsynet.

6.2.4 Informasjon i plenum

Viser til punkt 4.2.2. I samme møte blir det gitt informasjon knytt til ROS – analyse.

Ansvarlig: Avdelingsleder. Frist: 30.10.19

6.3 Konklusjon

Rauma kommune ser at det kan aldri bli nok informasjon. Botjenesten er en avdeling som er spredd og informasjonsflyten er derfor vanskeligere enn i mange andre avdelinger. Vi mener de tiltakene vi innfører vil føre til at vi tetter «informasjonsgapet» en har opplevd tidligere.

7. PÅLEGG – BEDRIFTSHELSETJENESTEN – BISTIAND TIL PÅLEGGSGJENNOMFØRING

7.1 Bakgrunn

Både Rauma kommune ved tjenesteområdet helse- og omsorg og bedriftshelsetjenesten (Stamina) opplever å ha et godt samarbeid.

Bedriftshelsetjenesten har blitt invitert i alle fora rundt lukking av påleggene.

7.2 Tiltak

Det er viktig at vi fortsatt bruker bedriftshelsetjenesten aktivt rundt temaet vold og trussel om vold, men også på andre områder. Det foreslås ingen nye tiltak, utover de tiltakene som er skissert i dette dokumentet og handlingsplan 2019.

7.3 Konklusjon

Bedriftshelsetjenesten har hatt opplæring rundt vold, og trussel om vold og deltatt i ROS – analysen i januar. Bedriftshelsetjenesten har deltatt i ROS – analysen og utformingen av handlingsplanen knytt til vold, og trussel om vold. De har også godkjent dette dokumentet.

Det er planlagt tiltak fremover der bedriftshelsetjenesten vil ha en aktiv rolle. Dette for eksempel opplæring knytt til vold og trussel om vold, HMS generelt og avvik spesielt

Åndalsnes, 21.06.19

Elin Malones	Kristian Skålhavn	Astrid Sofie - Olsen
Stamina	Helse- og omsorgssjef	Verneombud

Vedlegg:

Lederavtale for avdelingsledere

Internkontroll i helse og omsorg

Mal for avviksrapportering

Ros – analyse: Handlingsplan 2019

Rutine for avviksrapportering mellom avdelingsleder og helse- og omsorgssjef

Arbeidstilsynet

VÅR DATO
10.07.2019

VÅR REFERANSE
2019/5782

DERES REFERANSE

VÅR SAKSBEHANDLER
Mikael Hoem Brunsvik, tlf. 41284776

RAUMA KOMMUNE
Vollan 8A
6300 ÅNDALSNES

Orgnr 864980902

TILSYN - RAUMA KOMMUNE | 864980902

Vi viser til tilsyn med:

- RAUMA KOMMUNE BOLIGER AVD NESBAKKEN | orgnr 987479612

Oppfylte pålegg

Vi viser til tilbakemelding av 25.06.19.

Pålegg - Verneombud - tid

I tilbakemeldingen ble det redegjort for hvilke tiltak som er iverksatt, for å sørge for at verneombudet har tisltrekkelig tid til å få utført sine oppgaver.

På bakgrunn av tilbakemeldingen er punktet oppfylt.

Pålegg - Kompetanse - arbeidstaker som er satt til å lede andre

I tilbakemeldingen viser virksomheten til tiltak som skal sikre at ledere har riktig kompetanse til å føre kontroll med at arbeidet blir utført på en helse- og sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

På bakgrunn av tilbakemeldingen er punktet oppfylt.

Pålegg - Vold, trusler om vold og uheldige belastninger - kartlegging, risikovurdering, tiltak og plan

Arbeidstilsynet har mottatt dokumentasjon i tråd med vilkårene for pålegget. Dokumentasjonen viser at virksomheten systematisk har vurdert lovgivers bestemmelser i forskrift om utførelse av arbeid § 23A-1. På bakgrunn av kartleggingen har virksomheten gjennomført en risikovurdering, og på denne bakgrunn identifisert tiltak. Arbeidstilsynet har mottatt kopi av utarbeidet handlingsplan med grunnlag i kartleggingen og risikovurderingen. På bakgrunn av tilbakemeldingen er punktet oppfylt.

Pålegg - Vold og trussel om vold - opplæring

Arbeidstilsynet har mottatt beskrivelse av hvordan arbeidsgiver vil sørge for at ansatte skal få nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner.

På bakgrunn av tilbakemeldingen er punktet oppfylt.

Pålegg - Vold og trussel om vold - informasjon

I tilbakemeldingen viser virksomheten til hvordan arbeidstakerne skal få nødvendig informasjon om risikofaktorer knyttet til vold- og trussel, iverksatte tiltak og rutiner og rutine for varsling og rapportering av vold og trussel om vold.

På bakgrunn av tilbakemeldingen er punktet oppfylt.

Pålegg - Bedriftshelsetjeneste - bistand til påleggsgjennomføring

Det dokumenteres i tilbakemeldingen at bedriftshelsetjenesten har bistått i arbeidet med kartlegging, risikovurdering og utarbeidelse av plan for tiltak. Det opplyses om at bedriftshelsetjenesten har vært invitert med i alle fora rundt lukking av påleggspunktene. .

På bakgrunn av tilbakemeldingen er punktet oppfylt.

Gi informasjonen videre til verneombudet

Verneombudet skal gjøres kjent med vedtak fra Arbeidstilsynet. Vi ber derfor om at du som arbeidsgiver gir en kopi av dette brevet til verneombudet. Hvis virksomheten ikke har verneombud, gir du kopien til representanten for de ansatte.

Se arbeidsmiljøloven §§ 6-2 sjette ledd og 18-6 åttende ledd.

Kontakt oss

Dere finner mer informasjon om Arbeidstilsynet og om regelverket på www.arbeidstilsynet.no. Dere kan også kontakte oss på telefon 73 19 97 00. Dere kan svare på dette brevet og sende inn dokumentasjon til oss digitalt via eDialog, se www.arbeidstilsynet.no/post. Dersom dere har spørsmål til saken, kontakt saksbehandler. Husk å oppgi referansenummer 2019/5782.

Med hilsen

Arbeidstilsynet

Tore Jeppe Sørhaug, for
Harald Gran
tilsynsleder
(sign.)

Mikael Hoem Brunsvik
seniorinspektør
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
RAUMA KOMMUNE BOLIGER AVD NESBAKKEN, Vollan 8A, 6300 ÅNDALSNES

Representantar årsmøte

Vår dato:
9. august.2019

INNKALLING TIL STIFTINGSMØTE – MØRE OG ROMSDAL REVISJON SA

Det blir med dette kalla inn til stiftingsmøte for Møre og Romsdal Revisjon SA (MRR).

fredag 23. august 2019, kl. 11
Quality Hotel Grand Kristiansund, Bernstorffstredet 1

Møteinnkallinga blir sendt til valde utsendingar til årsmøtet i Møre og Romsdal Revisjon SA. Det er viktig med oppmøte då stiftingsdokumentet skal signerast av stifterane.

Vedlagt innkalling ligg rapport som var grunnlag for avgjersle om danning av føretaket. Det ligg og ved oversyn over medlemskommunar og valde representantar.

SAKLISTE:

Sak 01	-	Godkjenning av innkalling
« 02	-	Val av møteleiar og referent
« 03	-	Godkjenning av saksliste
« 04	-	Vedtak om stifting av føretaket Møre og Romsdal Revisjon SA
« 05	-	Teikning av medlemsskap
« 06	-	Fastsetting av andelskapital
« 07	-	Fastsetting av vedtekter for føretaket
« 08	-	Fastsetting av styregodtgjersle

« 09 - Val av styre, styreleiar og nestleiar

« 10 - Val av revisor

« 11 - Val av valkomite

« 12 - Godkjenning av stiftingsdokument

Dersom det er vanskeleg å møte, gje beskjed på telefon 906 00 168/e-postadresse kurt.lovoll@komrev3.no eller 907 50 045/e-postadresse veslemoy.ellinggard@mrrevisjon.no, slik at varamedlem kan innkallast.

Veslemøy E. Ellinggard
dagleg leiar
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Kurt A. Løvoll
konst. dagleg leiar
Komrev3 IKS

Kopi: Medlemskommunane

Forslag til vedtekter

§ 1 Sammenslutningsform og foretaksnavn

Sammenslutningen er et samvirkeforetak med foretaksnavn Møre og Romsdal Revisjon SA.
Medlemmene hefter ikke overfor kreditorene for foretakets forpliktelser.

§ 2 Forretningssted

Forretningskontoret er i Kristiansund kommune. Det skal minimum være kontor i Kristiansund, Molde og Ålesund, med innbyrdes tilnærma likt antall ansatte over tid.

§ 3 Virksomhet

Foretaket skal drive revisjon av de kommuner og fylkeskommuner som har medlemskap i foretaket, i tråd med den til enhver tid gjeldende kommunelov.
Foretaket skal fremme medlemmenes økonomiske interesser gjennom deres deltakelse i virksomheten. Foretaket forplikter seg til å dekke medlemmenes behov for revisjonstjenester, og medlemmene forplikter seg til å kjøpe hoveddelen av sine revisjonstjenester fra samvirkeforetaket.
Foretaket kan selge tjenester til andre rettssubjekter som eies helt eller delvis av et eller flere av medlemmene, eller til andre, så lenge den totale andelen av denne omsetningen ikke overstiger 20 % av foretakets totale omsetning.
Foretaket kan inngå på eiersiden i andre foretak eller selskap der dette er hensiktsmessig for oppfyllelsen av foretakets hovedformål.
Medlemskap er ikke åpent for andre enn kommuner og fylkeskommuner beliggende i Møre og Romsdal og nærliggende områder.
Foretaket skal være medlem i KS Bedrift. Foretakets ansatte skal ha offentlig tjenestepensjon i KLP.

Medlemmenes kontrollutvalg og valgte revisor har rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, fra selskapets daglige leder, styre og foretakets valgte revisor.

§ 4 Andelsinnskudd

Hvert medlem skal betale andelsinnskudd etter følgende fordeling, basert på innbyggertall:

Folketall	Innskudd
Under 3000	63.000
3000-4999	84.000
5000-9999	105.000
10000-19999	180.000
20000-39999	336.000
Over 40000	500.000
Fylkeskommune	700.000

Årsoverskudd skal ikke benyttes til å bygge opp kapitalkonti for enkeltmedlemmer. Utover dette gjelder bestemmelsene i vedtektenes punkt 5 om anvendelse av årsoverskudd.

Medlemmene skal ikke betale medlemskontingent.

§ 5 Anvendelse av årsoverskudd

Overskudd skal som hovedregel forbli i virksomheten og komme medlemmene til gode gjennom gode og effektive revisjonstjenester.
Beslutning om anvendelse av årsoverskuddet treffes av årsmøtet etter forslag fra styret. Det kan ikke besluttes anvendt et høyere beløp enn det styret foreslår eller godtar, men årsmøtet kan selv bestemme anvendelsen innenfor følgende rammer:
1. Godskriving av foretakets egenkapital
2. Etterbetaling til medlemmene basert på omsetning, jf. samvirkeloven § 27

§ 6 Årsmøtet

Årsmøtet velger fast møteleder med vara på det første møtet etter kommunevalg.
På det ordinære årsmøtet skal følgende saker behandles og avgjøres:
1. Godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder disponering av årsoverskudd.
2. Budsjett for kommende år etter forslag fra styret.
3. Økonomiplan for de fire neste budsjettår etter forslag fra styret.
4. Overordnede mål og retningslinjer for driften.
5. Valg til valgkomite og styre etter vedtektenes § 8
6. Valg av revisor
7. Andre saker som etter loven eller vedtektene hører under årsmøtet.

§ 7 Stemmerett på årsmøtet

Medlemmenes stemmerett på årsmøtet er basert på fjorårets omsetning med foretaket etter denne modellen:

Fjorårets omsetning	Antall stemmer
Under 0.5 mill. kroner	1
0,5 – 1 mill. kroner	2
1 – 2 mill. kroner	4
2 – 3 mill. kroner	6
3- 5 mill. kroner	8
Mer enn 5 mill. kroner	12

§ 8 Styre, valgkomite og daglig leder

Foretaket skal ha et styre med 4 medlemmer med numeriske varamedlemmer som velges av årsmøtet, og 1 medlem med varamedlem som velges av og blant de ansatte. Styreleder og nestleder velges av årsmøtet.

Styret skal sammensettes ut fra selskapets behov for kompetanse, kapasitet og uavhengighet. Av styremedlemmene som velges av årsmøtet, skal det være to av hvert kjønn. Styresammensetningen skal så langt som mulig gjenspeile medlemskommunenes geografi.
Foretaket skal ha en valgkomite, med 3 medlemmer. Disse 3 medlemmene skal velges slik at de representerer hvert sitt distrikt – Sunnmøre, Romsdal og Nordmøre. Valgkomiteen avgir en begrunnet innstilling til valg av medlemmer til styret. Årsmøtet skal fastsette retningslinjer for komiteens arbeid. Valgkomiteen innstiller også på valg av møteleder med vara til årsmøtet, jf. § 6.

Årsmøtet skal fastsette en styreinstruks. Styret har myndighet til å inngå tjenesteavtaler med det enkelte medlem som tjenestemottaker. Slik myndighet kan delegeres til daglig leder. Dersom denne myndigheten delegeres, skal styret fastsette prinsipper for avtalenes innhold som sikrer behandling av medlemmene i tråd med samvirkelovens likhetsprinsipp, dog slik at forskjellsbehandling er tillatt dersom dette er saklig begrunnet i tråd med samvirkeloven.

Foretaket skal ha en daglig leder som tilsettes av styret.

§ 9 Uttreden

Uttreden kan foretas med ett års varsel. Utmelding skal skje skriftlig.

Ved utmelding har medlemmet krav på å få tilbakebetalt sitt andelsinnskudd. Innskuddet utbetales på uttredelsestidspunktet. Medlemmene har ikke krav på å få utbetalt renter på andelsinnskudd.
Ved uttreden skal det foretas en beregning av pensjonsforpliktelsen ved opphør (engangspremie) per dato. Medlemmer som trer ut av selskapet må innbetale sin andel av foretakets engangspremie.

§ 10 Fordeling av nettoformuen ved oppløsning av foretaket

Foretakets medlemmer har rett til å få utbetalt sine andelsinnskudd dersom det er midler i foretaket etter at det har dekket sine forpliktelser. Medlemmene har ikke krav på å få utbetalt renter på andelsinnskudd.
Gjenværende midler utover dette skal tilfalle dem som er medlemmer på oppløsningstidspunktet. Fordelingen av midlene skal skje på grunnlag av deres omsetning med foretaket de siste tre årene.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Vår dato: 30.07.2019
Vår ref: 2018/5169
Deres dato:
Deres ref:

Rauma kommune
v. rådmann
Vollan 8 A
6300 ÅNDALSNES

Saksbehandler, innvalgstelefon
Stig Ove Andersen, 71 25 84 90

Avslutning av tilsyn

Vi gjennomførte tilsyn med kommunen i perioden fra 27.09.2018 og frem til i dag. Temaet for tilsynet var grunnskoleopplæring for voksne. I vår tilsynsrapport datert 27.03.2019 fikk dere en frist for å rette brudd på regelverket.

Kommunen har sendt inn begrunnelse og erklæring om at brudda er retta. Tilbakemeldinga er levert innen fristen.

Basert på kommunens begrunnelse og erklæring, legger vi til grunn at dere har retta regelverksbrudda.

Vi takker for samarbeidet med kommunen og Rauma voksenopplæring gjennom tilsynsprosessen og avslutter tilsynet.

Fylkesmannen vil vurdere å gjennomføre et oppfølgingstilsyn med Rauma voksenopplæring innen to år.

Med hilsen

Sissel Birgitte Henriksen (e.f.)
Fung. ass. direktør

Stig Ove Andersen
Seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

PROTOKOLL
Møte i representantskapet nr. 4-2019

NIR

Tidspunkt: Torsdag 29. august 2019 kl. 10.00

Sted: Smia Fiskerestaurant, Kristiansund

Protokoll sendes:

Representantskapets medlemmer og varamedlemmer
Styrets medlemmer
Ordførere, rådmenn og tekniske sjefer (eller tilsvarende) i NIR-kommunene
Kontrollutvalg
Kommunerevisjon
Ev. eierskapssekretariat
Øvrige tilstedeværende på møtet

Saker til behandling:

08/19 Valg av medlemmer og mandat til interimsstyret i ReMidt IKS
09/19 Oppløsning og avvikling av NIR IKS

Medlemmer til stede:

Aure kommune:	Erlend Vaag
Averøy kommune:	Roald Røsand (1. vara)
Halsa kommune:	Ola E. Rognskog
Kristiansund kommune:	Steinar Betten (1. vara)
	Henrik Stensønes
Oppdal kommune:	Ingvill Dalseg
Rauma kommune:	Arne Hoem
Smøla kommune:	Svein Roksvåg
Sunndal kommune:	Janne Merete R. Seljebø
Tingvoll kommune:	Jan Harald Rolland (1. vara)

Forfall:

Ingrid Rangønes fra Averøy, Idar Anton Slatlem fra Kristiansund og Liv Solemdal fra Tingvoll.

I tillegg møtte:

Styreleder Eilif Lervik.
Ordfører i Kristiansund Kjell Nergaard.
Virksomhetsleder i Tingvoll Margrete Magerøy
Linn Stokke og Hilde Ødegaard Harstad fra administrasjonen.

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Sak 09/19 utsettes da vi avventer juridisk vurdering av rekkefølgen i vedtak i forbindelse med oppløsning og avvikling av selskapet.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Innkalling og saksliste med endringer godkjennes.

VALG AV REPRESENTANTER TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLL

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Følgende personer ble, i tillegg til representantskapets leder, foreslått og valgt for underskrift av protokoll: Roald Røsand og Svein Roksvåg.

SAKER TIL ORIENTERING

ORIENTERING OM VEDTAKSPROSESSEN I KRISTIANSUND KOMMUNE v/ Kjell Nergaard

OVERFØRING AV RAUMA KOMMUNE TIL RIR

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Arbeidet med praktisk overgang har så langt gått greit. Det er viktig å få avsluttet flest mulig avtaler som involverer Rauma slik at dette ikke kompliserer overgangen til ReMidt.

NY RENOVASJONSORDNING I 2020

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

ReMidt har hatt samling om prosessen rundt innføring av innsamling av matavfall og glass- og metallemballasje. 3 ulike selskap med 3 ulike system skal inn i "samme fold" noe som ikke bare er enkelt. Diskusjonene går i første omgang på tømmefrekvenser, dunkstørrelser og kundetilfredshet. Det jobbes med en tidslinje med kritiske datoer i forhold til avgjørelser.

SESAM

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

ReMidt-saken har avklart noen forhold omkring tildeling av enerett som også de øvrige selskapene nå må sørge for å implementere. Det jobbes parallelt med avklaring av inntektspotensialet i sortering av plast og alternative teknologier for sortering. Neste styremøte er 17. september, det planlegges møte i Kristiansund med befaring hos Replast 5. oktober.

FRAMDRIFT REMIDT

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Det jobbes på mange fronter med å få ReMidt oppe å gå fra 01.01.20. Hovedpunkter:

- Ansette daglig leder ev. leder i etableringsfasen.
- Organisasjonsstruktur og ledergruppe: Ansvar på flere for å bygge opp organisasjon, samordning av løsninger og en prosjektplan for videre framdrift.
- Overføring av ansatte: Forutsigbarhet og tidslinje å forholde seg til, involvering av tillitsvalgte.
- Felles budsjett for 2020.
- Felles kunderegister fra 2020.
- Overføring av avtaler.
- Avvikling av eksisterende selskap.
- Informasjon til kundene.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Sakene tas til orientering.

SAKER TIL BEHANDLING

08/19 VALG AV MEDLEMMER OG MANDAT TIL INTERIMSSTYRET I REMIDT IKS

Saksbehandler:	*Hilde Ø. Harstad*
Tidligere behandling:	*Sak 07/19 (opprettelsen av ReMidt)*
Vedlegg:	*Forslag til mandat for interimsstyret i miljøselskapet ReMidt IKS av 13.08.19.*

24. mai i år vedtok representantskapet å anbefale eierkommunene å slutte seg til etableringen av ReMidt IKS. Tilsvarende vedtak ble også gjort i Envina og HAMOS. Etter dette har samtlige 21 kommuner behandlet saken og sluttet seg til dannelsen av det nye selskapet.

I styringsdokumentene som representantskapet har vedtatt er det gjort en vurdering av det videre arbeidet i prosessen. Det er foreslått å opprette et interimsstyre for det nye selskapet som skal ivareta og sikre framdrift i etableringen av det felles miljøselskapet. Interimsstyret skal blant annet ha ansvar for ansettelse av daglig leder, budsjett for 2020 og andre felles anliggende for de tre selskapene, inntil et ordinært styre er på plass.

Interimsstyret er foreslått å bestå av totalt ni personer, tre personer fra hvert selskap; styreleder, nestleder i styret og ansattes representant i styret. Etter en avklaring blant representantskapsmedlemmene, har interimsstyret hatt et første møte for å forberede nødvendige aktiviteter, i påvente av behandlingen i Kristiansund.

Vedlagt finnes forslag til mandat for interimsstyret datert 13.08.19.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Det opprettes et interimsstyre for ReMidt IKS bestående av tre personer fra hvert selskap, totalt ni medlemmer. Fra hvert selskap velges styreleder, nestleder i styret og ansattes representant i styret.

Siden NIR ikke har ansatte representant i styret, legges det til rette for at dette kan velges så snart som mulig av og blant de ansatte som skal inn i ReMidt IKS.

Interimsstyrets mandat er som vist i vedlegg datert 13.08.19.

09/19 OPPLØSNING OG AVVIKLING AV NIR IKS

Saksbehandler:	*Hilde Ø. Harstad*
Tidligere behandling:	*Sak 07/19 (opprettelsen av ReMidt)*
Vedlegg:	*Ingen*

Som en følge av etableringen av ReMidt IKS vil all drift av NIR IKS slik det er i dag overføres til det nye selskapet. Siste ordinære driftsår for NIR vil bli 2019.

Oppløsning og avvikling av et interkommunalt selskap er styrt av lov om interkommunale selskaper. Oppløsning må normalt godkjennes av departementet.

Saken utsettes med begrunnelse i at flere juridiske forhold rundt oppløsning og avvikling, og rekkefølgen på vedtak, må avklares før saken er klar til behandling.

Kristiansund den 29. august 2019

Henrik Stensønes | Roald Røsand | Svein Roksvåg

Fra: Hovdenak, Toril
Til: Postmottak - Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Emne: SV: Kontrollutvalget i Rauma - Oppfølging av vedtak
Dato: 3. september 2019 07:40:12

Hei

Her er svar på spørsmålene dere stiller vedrørende innkjøp

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget ber til neste møte om tilbakemelding på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes:

- Hvilke rutiner er lagt for revisjon og jevnlig oppdatering av dokument som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser? Ny ansatt i 40% stilling starter 1.des. skal ha ansvar for oppdatering 2 ganger i året, og fortløpende for de dokument som ROR Innkjøp oppdaterer (nye avtaler mm).
- Følges det opp at grunnopplæring og opplæring i e-handel faktisk blir gjennomført etter at den blir utsendt på e-post? Nytt e-læringsverktøy fra Visma blir tilgjengelig i løpet av året, her vil det settes inn ny offensiv og systemet dokumenterer hvorvidt kurset blir gjennomført. Også en oppgave for den nye medarbeideren.
- Bare ca. halvparten av innkjøperne gjennomgikk grunnopplæring i anskaffelser. Hvordan følges den andre halvparten opp i forhold til at de har den nødvendige kunnskapen for å foreta innkjøp i henhold til regelverket? Nytt e-læringsverktøy fra Visma blir tilgjengelig i løpet av året, her vil det settes inn ny offensiv og systemet dokumenterer hvorvidt kurset blir gjennomført. Også en oppgave for den nye medarbeideren.
- Vurderer rådmannen at en nå har et hensiktsmessig antall personer med bestillerfunksjon i kommunen, eller vurderes det ytterliggere reduksjoner? Ny ansatt i 40% stilling starter 1.des. skal ha ansvar for å følge opp dette.
- Følges det opp resultatene fra rapport over handel utenfor avtalene, og at det meldes avvik? Ny ansatt i 40% stilling starter 1.des. skal ha ansvar for dette.

mvh

Toril Hovdenak
Rådmann

990 48 728
toril.hovdenak@rauma.kommune.no

Rauma kommune
Vollan 8A , 6300 Åndalsnes

Verdens beste kommune for naturglade mennesker!

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 30.8.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 26/19	Kontrollutvalget	12.9.2019
	Kommunestyret	

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INTERNKONTROLL I RAUMA KOMMUNE»

Sekretariatets innstilling

1. Rauma kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Internkontroll i Rauma kommune** til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger fra kontrollutvalget:
    - Rauma kommune skal arbeide videre med å sikre at aktuelle prosedyrer legges i internkontrollsystemet og at ansatte benytter disse.
    - Rauma kommune skal sikre at standardinformasjon gis i innledning til alle prosedyrer. Viktig informasjon om bør gis er type prosedyre (IK eller HMS), dokumentnavn, revisjonsnummer, dato for godkjenning og tidspunkt for gjennomgang eller revisjon.
    - Rauma kommune skal vurdere om ledelsens gjennomgang av internkontroll skal tas i bruk som verktøy på overordnet nivå.
    - Rauma kommune skal klargjøre hva som skal meldes som avvik, og videreføre arbeidet med å få ansatte til å melde avvik.
    - Rauma kommune bør kartlegge de ansattes bruk av internkontrollsystemet.

2. Kommunestyret ber rådmann om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.

3. Kommunestyret ber om at rådmannen gir kontrollutvalget en skriftlig plan for oppfølging av anbefalingene til første møte i kontrollutvalget 2020.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 77, nr. 4 og Forskrifter for kontrollutvalg, kap. 5.
Kontrollutvalget skal rapportere og legge fram gjennomførte forvaltningsrevisjonsrapporter og resultatene av disse til kommunestyret, jfr. kontrollutvalgsforskriften § 11.

Fra konstituerende møte i kommunestyret 2019, trer ny kommunelov og forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kraft. Det er da kommuneloven §§ 23-3 og 23-5 som regulerer dette ansvaret, samt §§ 4 og 5 i forskriften som bl.a. sier at kontrollutvalget skal påse at

kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyre om gjennomførte forvaltningsrevisjoner, og om vedtaket er fulgt opp.

Kontrollutvalget i Rauma vedtok i møte 29.11.2018, sak 36/18, å bestille en forvaltningsrevisjon av «Internkontroll i Rauma kommune.»

Rauma kommunestyre fattet endelig vedtak 15.11.2016 i K-sak 118/2016 Overordnet analyse - Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019.

> *Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Rauma kommunes plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019. Kontrollutvalget gis fullmakt til å prioritere mellom tema som er beskrevet i planen eller prioritere andre tema for forvaltningsrevisjon, dersom disse uforutsett oppstår i planperioden.*

Internkontroll er ikke et tema som er tatt med i Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019, men kontrollutvalget har valgt å prioritere dette temaet på bakgrunn av uforutsette forhold som har oppstått i planperioden.

Prosjektet er bestilt gjennomført av Møre og Romsdal Revisjon IKS.

I følge RSK 001, Standard for forvaltningsrevisjon, skal det i starten av et forvaltningsrevisjonsprosjekt utarbeides en prosjektplan som skal danne grunnlaget for gjennomføring av prosjektet. Prosjektplanen for prosjektet ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 17.1.2019 i sak 03/19.
I møtet der prosjektplanen ble behandlet, drøftet utvalget om problemstillingene i prosjektplanen var i samsvar med bestillingen fra kontrollutvalget. Utvalget slutter seg til den prosjektplanen som revisjonen har laget, og vurderer at de problemstillingene som fremkommer i prosjektplanen skal være dekkende for det utvalget ønsker å få belyst.

Det ble fra utvalget understreket at revisjonen måtte sørge for at prosjektet var godt forankret i kommunens administrative ledelse. Det måtte også sørges for grundig informasjon om prosjektet til de som involveres av de ansatte. Dette var viktig for å ha bedre grunnlag for en evt. spørreundersøkelse. Det måtte sikres at spørreundersøkelsen får god validitet, at det er godt grunnlag for de konklusjoner som trekkes.

Det ble fra utvalget understreket at det var viktig å få dokumentert implementeringen av internkontrollen, for å avdekke hvor sårbarhetene er. Oppfølging av de systemene som er etablert, er viktig. Det er også viktig å få kartlagt ansvarslinjer og forståelsen av disse. Utvalget ønsker derfor at det blir sikret at undersøkelse av om rutinene virker, er kjent og blir oppdatert, også blir implementert i problemstilling 1 og 2. Utvalget vurderte at dette er bedre ivaretatt knyttet til problemstilling 3.

Vedlagt saken følger:

- Forvaltningsrevisjonsrapporten **Internkontroll i Rauma kommune**, datert 29.8.2019
- Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet i forhold til Rauma kommune 2019, datert 20.3.2019 fra Marianne Hopmark.

VURDERING

Formål med prosjektet har vært å undersøke om Rauma kommune har et fungerende internkontrollsystem.

Basert på bestillingen fra kontrollutvalget, utarbeidet forvaltningsrevisor følgende problemstillinger:

1. **Rauma kommune har etablert et fungerende internkontrollsystem**
   - Rauma kommune har etablert et overordnet system som sikrer at internkontrollrutiner er samlet, tilgjengelig og oppdatert
   - Systemet omfatter internkontrollrutiner som beskriver oppgavefordeling, ansvarsfordeling, virksomhetsstyring og rapportering
2. **Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner som sikrer økonomistyring**
   - Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner for økonomistyring
   - Det er utarbeidet rutiner for rapportering
   - Det er utarbeidet rutiner for oppfølging av enheter som rapporterer merforbruk
3. **Rauma kommune har etablert avvikssystem**
   - Rauma kommune har etablert rutiner og prosedyrer for avviksrapportering
   - Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er oppdatert
   - Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er gjort kjent blant de ansatte
   - Ansatte har fått opplæring i å melde avvik
   - Virksomhetene legger til rette for å melde avvik

Revisjonens anbefalinger på bakgrunn av funn:

- Rauma kommune skal arbeide videre med å sikre at aktuelle prosedyrer legges i internkontrollsystemet og at ansatte benytter disse.
- Rauma kommune skal sikre at standardinformasjon gis i innledning til alle prosedyrer. Viktig informasjon om bør gis er type prosedyre (IK eller HMS), dokumentnavn, revisjonsnummer, dato for godkjenning og tidspunkt for gjennomgang eller revisjon.
- Rauma kommune skal vurdere om ledelsens gjennomgang skal tas i bruk som verktøy på overordnet nivå.
- Rauma kommune skal klargjøre hva som skal meldes som avvik, og videreføre arbeidet med å få ansatte til å melde avvik.

Konklusjon

Sekretariatet forutsetter at revisjonen har fulgt Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) og de krav som denne stiller til bruk av metode og data.
I valg av metode må revisor innhente data i tilstrekkelig omfang til å kunne gjøre vurderinger og svare på problemstillingene. Revisors vurderinger må være objektive og logiske.

Det ser ut til at revisor har hatt en omfattende dokumentgjennomgang og også gjennomført mange intervjuer i ulike deler av organisasjonen. Det som kan innvendes, er at det i hovedsak er ledelsesnivået som er intervjuet. Revisor har også vurdert at metodebruk og kildetilfang har gitt tilstrekkelig grunnlag for å gi svar på problemstillingene, det er derfor ikke gjennomført noen spørreundersøkelse blant de ansatte.

Revisjonen anbefaler at når arbeidet er kommet noe lenger, blir innhentet ansattes syn gjennom en spørreundersøkelse eller på annen måte. Dette fremkommer i rapportens metodekapittel, men fremkommer ikke som en uttalt anbefaling under «revisjonens anbefalinger».

Revisjonens funn viser at Rauma kommune har etablert rutiner for økonomistyring, økonomirapportering og rutiner for oppfølging av enheter som rapporterer merforbruk. Dette er positivt, og revisjonen har ikke funnet grunn til å komme med anbefalinger knyttet til denne problemstillingen. Det er i mai etablert generell rutine for økonomirapportering. Helse og omsorg har også fått en egen rutine for økonomirapportering, som kom på plass i mars. Sekretariatet er usikker på om en vet nok om rutinene blir brukt og funger, siden det er gått kort tid siden de ble etabler.

Revisjonens funn viser at de ansatte i varierende grad benytter internkontrollsystemet. Sekretariatet savner noen mer direkte anbefalinger fra revisjonen knyttet til å få opp bruken av internkontrollsystemet. Sekretariatet har likevel tro på at oppfølging av de anbefalingene som revisjonen gir, også vil føre til økt bruk av systemet.

Kontrollutvalget har liten kunnskap om bruk av rutiner og om disse fungerer. Som det går frem av rapporten, så finnes det mange rutiner som helle ikke er lagt inn i internkontrollsystemet. Noen av disse rutinene ligger i permer eller i fagsystem. Forhåpentligvis blir disse brukt.

Hva vet rådmannen om de ansatte har satt seg inn i den delen av internkontrollsystemet som gjelder sitt arbeidsområde? Noe av utfordringen er at internkontroll er mye mer enn det Rauma kommune har samlet i sitt elektroniske internkontrollsystem.

Med utgangspunkt i prosjektplanen som ble fremlagt for kontrollutvalget, vurderer sekretariatet at rapporten i tilstrekkelig grad belyser problemstillingen som kontrollutvalget hadde ønske om å undersøke i dette prosjektet.

Sekretariatet mener det er viktig å ta anbefalingene videre og synliggjøre de forbedringsområdene som er funnet for kommunestyret. Samtidig vil sekretariatet anbefale kontrollutvalget å tilføre en ekstra anbefaling i vedtaket:

- Rauma kommune bør kartlegge de ansattes bruk av internkontrollsystemet.

Sekretariatet har følgende kommentar til revisjonens anbefaling. Det foreslås at det i forslag til vedtak korrigeres med det som her er lagt i *kursiv*:

- Rauma kommune skal vurdere om ledelsens gjennomgang *av internkontroll* skal tas i bruk som verktøy på overordnet nivå.

Kontrollutvalget blir anbefalt å legge rapporten frem for kommunestyret med forslag om å ta rapporten til etterretning og be rådmannen følge opp kontrollutvalgets anbefalinger som ligger i vedtaket.

På bakgrunn av dette blir saken lagt fram for behandling i kontrollutvalget med ovenstående forslag til vedtak.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

INTERNKONTROLL

RAUMA KOMMUNE

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 12 | 2019

Møre og Romsdal Revisjon IKS er et interkommunalt selskap eid av Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal, Vestnes, Kristiansund, Smøla, Halsa, Surnadal, Rindal, Averøy, Tingvoll, Aure og Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for eierkommunene. Selskapet ble etablert 1.2.2017.

Møre og Romsdal Revisjon IKS har gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner fra 1.1.2018:

2018

1	Etikk, habilitet og varsling	Smøla kommune
2	Innkjøp og offentlige anskaffelser	Rauma kommune
3	Nordøyvegen – organisering, styring, kontroll og rapportering	Møre og Romsdal fylkeskommune
4	Offentlige anskaffelser	Aukra kommune
5	Drift og forvaltning av PP-tjenesten	Eide kommune
6	Arbeidsmiljø og ledelse	Averøy kommune
7	Helsestasjon og skolehelsetjeneste	Gjemnes kommune
8	Kvalitet i hjemmetjenestene	Kristiansund kommune
9	Arbeidslivskriminalitet	Møre og Romsdal fylkeskommune
10	Helhetlig planlegging, oppfølging og rapportering	Nesset kommune
11	Sak- og arkivsystem	Tingvoll kommune
12	Regionale utviklingsmidler	Møre og Romsdal fylkeskommune
13	Ein god start – oppfølging av barn og unge	Surnadal kommune
14	Innkjøp – drift og mindre investeringsprosjekt	Halsa kommune
15	Kvalitet i lærebedrifter og oppfølging av lærlinger	Møre og Romsdal fylkeskommune

2019

1	Plan og byggesaksbehandling	Molde kommune
2	Byggesaksbehandling	Smøla kommune
3	Rutiner i byggesaksbehandlingen	Kristiansund kommune
4	Saksbehandlingsrutiner	Fræna kommune
5	Oppfølging av musea	Møre og Romsdal fylkeskommune
6	Hjemmetjenesten	Vestnes kommune
7	Innkjøp – drift og mindre investeringsprosjekt	Averøy kommune
8	Innkjøp – drift og mindre investeringsprosjekt	Tingvoll kommune
9	Vedlikehold av kommunale bygg	Surnadal kommune
10	Kommunal beredskap	Rindal kommune
11	Byggesaksbehandling	Aure kommune
12	Internkontroll	Rauma kommune

FORORD

Møre og Romsdal Revisjon IKS har utført denne forvaltningsrevisjonen etter bestilling fra Kontrollutvalget i Rauma kommune, jf. vedtak 29. november 2018 i sak 36/2018 og vedtatt prosjektplan 17. januar 2019 i sak 3/2019.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave som kontrollutvalget har ansvar for å se til at blir gjennomført. Forvaltningsrevisjon er hjemla i kommuneloven § 77 nr. 4 og § 78 nr. 2, jf. forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 3.

I kommuneloven er forvaltningsrevisjon definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyret sine vedtak og forutsetninger.

Rapporten oppsummerer resultatene fra Møre og Romsdal Revisjon IKS sin undersøkelse av internkontroll. Revisjonen er utført av Marianne Hopmark og Einar Andersen i perioden februar til august 2019.

Møre og Romsdal Revisjon IKS ønsker å takke alle som har bidratt til denne forvaltningsrevisjonen.

Molde, 29.08.2019

Marianne Hopmark	Einar Andersen
Oppdragsansvarlig revisor	Forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

Kontrollutvalget i Rauma kommune bestilte 29. november 2018 et forvaltningsrevisjonsprosjekt om internkontroll. Møre og Romsdal Revisjon IKS fikk i oppdrag å gjennomføre prosjektet. Formål med prosjektet har vært å undersøke om Rauma kommune har et fungerende internkontrollsystem.

METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon.

Undersøkelsen bygger på dokumentanalyse, systemgjennomgang, observasjon og intervju. Vi har innhentet og gått gjennom rutiner og annen relevant dokumentasjon.

PROBLEMSTILLINGER

Det skal utarbeides problemstillinger og revisjonskriterier for forvaltningsrevisjonsprosjekter. I prosjektet om internkontroll i Rauma kommune har vi undersøkt om:

1. **Rauma kommune har etablert et fungerende internkontrollsystem**
   - Rauma kommune har etablert et overordnet system som sikrer at internkontrollrutiner er samlet, tilgjengelig og oppdatert
   - Systemet omfatter internkontrollrutiner som beskriver oppgavefordeling, ansvarsfordeling, virksomhetsstyring og rapportering
2. **Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner som sikrer økonomistyring**
   - Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner for økonomistyring
   - Det er utarbeidet rutiner for rapportering
   - Det er utarbeidet rutiner for oppfølging av enheter som rapporterer merforbruk
3. **Rauma kommune har etablert avvikssystem**
   - Rauma kommune har etablert rutiner og prosedyrer for avviksrapportering
   - Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er oppdatert
   - Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er gjort kjent blant de ansatte
   - Ansatte har fått opplæring i å melde avvik
   - Virksomhetene legger til rette for å melde avvik

FUNN

INTERNKONTROLL

Arbeid med kvalitet og internkontroll er et kontinuerlig arbeid. Våre undersøkelser viser at det er fokus på dette arbeidet i Rauma kommune. Arbeid er forankret i ledelsen i kommunen. Det er en uttalt forventning om at valgt internkontrollsystem skal brukes og at rutiner skal være tilgjengelig for ansatte i systemet.

Rauma kommune har et internkontrollsystem som er tilgjengelig for ansatte i kommunen i «skyen». Den enkelte ansatte har tilgang gjennom telefon eller PC. Våre undersøkelser viser at ansatte har kunnskap om og tilgang til internkontrollsystemet. Systemet brukes i varierende grad og er til en viss grad knyttet til hvilken stilling og arbeidsoppgaver den enkelte har.

Våre undersøkelser viser at det gjenstår noe arbeid før rutiner som naturlig hører hjemme i et internkontrollsystem er samlet i valgt system. Ledelsen i kommunen har en forventning om at overordnede rutiner for kommunen og avdelingsspesifikke rutiner samles i internkontrollsystemet. Det er ikke satt frister for ferdigstillelse av dette arbeidet.

Våre undersøkelser viser at det finnes en rekke rutiner som ikke er oppdatert iht bestemmelser om jevnlig gjennomgang og oppdatering. Mange av disse er i eldre systemer, fellesområder på intranett eller i permer. Arbeid med gjennomgang av eldre rutiner pågår. Arbeidet har som mål å oppdatere, eller slette disse rutinene. Rutiner som oppdateres skal legges i internkontrollsystemet. Det er ikke satt frister for når dettes skal være gjennomført.

Dokumentene i IK systemet presenteres på ulike måter. De fleste er prosedyrer som er lagret i mal med tilnærmet lik innledning. Innledning gir informasjon om type prosedyre (IK eller HMS), dokumentnavn, revisjonsnummer (første versjon har betegnelsen 1.0) og dato for godkjenning. Prosedyrene er utarbeidet på forskjellige tidspunkt. Noen prosedyrer mangler revisjonsnummer og dato for godkjenning. Etter vår vurdering er det viktig at slik informasjon gis.

Rauma kommune har i sin internkontrollhåndbok beskrivelse av systemet. Det gis informasjon om at administrasjonssjefen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Systemet er fundamentert i lover og forskrifter som en kommuneorganisasjon er underlagt. For hver enkelt tjeneste skal det være prosedyre som skal sikre at tjenester blir levert i henhold til lov- eller forskriftskrav.

Dersom tjenesten ikke er henhold til lovmessige krav, meldes avvik for å bli oppmerksom på mangel og mulighet til forbedring av prosedyre. Systemet gir grunnlag for å sikre kvalitet og mulighet til forbedringer. Portalen er tilgjengelig for alle. Ansatte har en plikt til å melde avvik gjennom portalen.

Kvalitet- og internkontrollarbeid er tema som tas jevnlig opp i ledermøtene til rådmann. Helse og omsorg har strukturert dette og har avsatt tid i sine ledermøter to ganger i året til ledelsens gjennomgang av internkontrollarbeidet. Etter vår vurdering sikrer dette et kontinuerlig fokus på internkontroll, og kan med fordel innføres i andre enheter.

Det rapporteres fast til politisk nivå om internkontroll og avvik i tertialrapporter og årsrapport. Rådmann rapporterer ut over dette fortløpende ved behov.

INTERKONTROLL SOM SIKRER ØKONOMISTYRING

Våre undersøkelser viser at Rauma kommune har rutiner for økonomistyring, økonomirapportering og rutiner for oppfølging av enheter som rapporterer merforbruk. Rutinene er på overordnet nivå beskrevet i økonomiplan, internkontrollrutine og dokumentet opplæring-rapportering-ledere.

I intervju framkom det at det er stort fokus fra ledelsen på økonomistyring og kontroll. Det rapporteres månedlig på økonomi. Tjenesteområdeledere har en tett oppfølging av avdelinger der regnskapet viser et merforbruk i forhold til budsjett.

AVVIKSSYSTEM

Våre undersøkelser viser at Rauma kommune har rutiner og prosedyrer for avviksrapportering som er oppdatert. Intervjuer viser at rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er kjent i organisasjonen og tilgjengelig for ansatte på telefon eller PC.

Det gis opplæring i avviksrapportering til ansatte og ledere, og ansatte og ledere oppfordres til å melde avvik. Etter vår vurdering har Rauma kommune tilrettelagt for at ansatte skal kunne melde avvik. Antall avvik som meldes variere fra tjenesteområde til tjenesteområde.

I intervju framkom det at enkelte velger å ikke registrere formelle avvik. En av grunnene til dette er at det er vanskelig å melde avvik knyttet til kollegaer. Enkelte velger å ta avvik direkte opp med den det gjelder, med leder eller i interne møter. Etter vår vurdering kan manglende bruk av avvikssystemet føre til at en går glipp av læring som kan føre til at avbøtende og forebyggende tiltak ikke blir gjennomført.

Oppfølging av meldte avvik har de siste årene økt i takt med antall meldte avvik. Etter vår vurdering er det positivt at de fleste avvik følges opp. Når dette gjøres kjent i organisasjonen vil dette kunne medvirke til at flere avvik meldes.

ANBEFALINGER

Basert på våre undersøkelser gis følgende anbefalinger:

- Rauma kommune bør arbeide videre med å sikre at aktuelle prosedyrer legges i internkontrollsystemet og at ansatte benytter disse.
- Rauma kommune bør sikre at standardinformasjon gis i innledning til alle prosedyrer. Viktig informasjon om bør gis er type prosedyre (IK eller HMS), dokumentnavn, revisjonsnummer, dato for godkjenning og tidspunkt for gjennomgang eller revisjon.
- Rauma kommune bør vurdere om ledelsens gjennomgang skal tas i bruk som verktøy på overordnet nivå.
- Rauma kommune bør klargjøre hva som skal meldes som avvik, og videreføre arbeidet med å få ansatte til å melde avvik.

INNHOLD

1. Innledning 8
1.1 Bestilling 8
1.2 Formål og problemstillinger 8
1.3 Revisjonskriterier 9
1.4 Avgrensninger 10
1.5 Metode og gjennomføring 10
1.6 Det kommunale plansystemet 12
1.7 Internkontroll 12
1.8 Rauma kommune - organisasjonskart 14
1.9 Høring 14
2. Internkontroll i Rauma kommune 15
2.1 Problemstilling og revisjonskriterier 15
2.2 Fakta 15
2.3 Revisjones vurdering og anbefalinger 24
3. Internkontrollrutiner som sikrer økonomistyring 26
3.1 Problemstilling og revisjonskriterier 26
3.2 Fakta 27
3.3 Revisjonens vurdering 34
4. Avvikssystem 34
4.1 Problemstilling og revisjonskriterier 34
4.2 Fakta 34
4.3 Revisjonens vurdering og anbefalinger 39
Litteratur- og dokumentliste 41
Vedlegg 43
Vedlegg 1: Revisjonskriterier - regelverk for internkontroll 43
Vedlegg 2: Internkontrollsystem i Rauma kommune - KS-bibliotek 47
Vedlegg 3: Avviksregistrering i Rauma kommune 48
Vedlegg 4: Rapportering - internkontroll 49
Vedlegg 5: Rapportering - økonomi 52

1. INNLEDNING

1.1 BESTILLING

Kontrollutvalget i Rauma kommune bestilte i sak 36/2018 i møte 29. november 2018 forvaltningsrevisjonsprosjekt om internkontroll. Møre og Romsdal Revisjon IKS fikk i oppdrag å gjennomføre prosjektet. Kontrollutvalget vedtok prosjektplan i møte 17. januar 2019.

I innstilling til sak 36/2018 gis følgende informasjon om valg av internkontroll som forvaltningsrevisjons-prosjekt:

> Internkontroll
>
> Dette er et tema som ikke er tatt med i plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019. Men revisjonen skriver følgende i den overordnede analysen som lå til grunn for planen; «Internkontroll skal sikre at det ikke skjer avvik på vesentlige områder». Videre står det; «Mange kommuner har tatt i bruk elektroniske kvalitetssystem. Det viser seg at det tar tid å få dette i mange kommuner. De største risikoområdene eller utfordringene for kommunene knyttet til internkontroll fremover er iverksetting, opplæring, bruk og avvikshåndtering.»
>
> Det har den siste tiden blitt avdekket forhold som kan tyde i svikt i internkontrollsystemet i Rauma kommune på vesentlige områder, som det kan være grunnlag for å se nærmere på dette. Tilsynet fra fylkesmannen knyttet til kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelbruk og psykisk lidelse, viste at det var mangler i internkontrollsystemet. Det går frem følgende av tilsynsrapporten;
>
> > «Kommunen har Unique profil som sitt overordna internkontrollsystem (Strategi 2018-2021). Dette er lite synleg i organisasjonen; - dei ulike tenesteområda utarbeider prosedyrar og rutinar og viser i dokumentasjon og intervju til ulike system (Unique profil, Kvalitetshandboka, IK bibliotek m.m.)
> >
> > Det er og omtala i årsrapport 2016 at mål for brukartilpassing og kvalitet ikkje er tilstrekkeleg på plass, og at systemet blir lite brukt til å rapportere avvik».
>
> I forbindelse med det store økonomiske avviket innenfor helse og omsorg, er det også kommet frem informasjon som tyder på at internkontrollen innenfor økonomistyringen knyttet til denne sektoren ikke har vært god nok. Kontrollutvalget har også stilt spørsmål om dette kunne skjedd i andre sektorer. Har en gode nok internkontrollrutiner for å hindre at dette kan skje i andre sektorer? Det som ofte viser seg som en utfordring innenfor temaet internkontroll er implementering og bruk av system. Det hjelper lite å ha rutiner og avvikssystem på plass, om disse ikke er kjent og blir brukt.

1.2 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Formål med prosjektet har vært å undersøke om Rauma kommune har et fungerende internkontrollsystem.

Det skal utarbeides problemstillinger for den enkelte forvaltningsrevisjonen. Med utgangspunkt i bestillingen fra kontrollutvalget er problemstillingene operasjonalisert i prosjektplanen. Vi mener at disse er tilstrekkelig konkretisert og avgrenset til å kunne besvares.

I prosjektet undersøker vi om:

1. Rauma kommune har etablert et fungerende internkontrollsystem
2. Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner som sikrer økonomistyring
3. Rauma kommune har etablert avvikssystem

1.3 REVISJONSKRITERIER

Med utgangspunkt i problemstillingene skal det etableres revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav, normer og/ eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/ vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet fra, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Revisjonskriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for forvaltningsrevisjonsobjektet innenfor den aktuelle tidsperioden.
Revisjonskriterier i prosjektet er hentet fra:

- Kommuneloven § 23 nr. 2
- Kommunal- og regionaldepartementet: 85 tilrådninger for styrket egenkontroll i kommunene
- KS: Rådmannens internkontroll – hvordan holde orden i eget hus?
- COSO rammeverket

Vi har innhentet aktuelle styringsdokumenter fra Rauma kommune. Disse har vært kilder til konkretisering av problemstillingene og kriteriene.
Basert på temaene som kontrollutvalget ønsker vurdert er følgende problemstillinger og revisjonskriterier utledet:

<u>Problemstilling 1</u>

- Har Rauma kommune etablert et fungerende internkontrollsystem?

Revisjonskriterier

- Rauma kommune har etablert et overordnet system som sikrer at internkontrollrutiner er samlet, tilgjengelig og oppdatert
- Systemet omfatter internkontrollrutiner som beskriver oppgavefordeling, ansvarsfordeling, virksomhetsstyring og rapportering

<u>Problemstilling 2</u>

- Har Rauma kommune etablert internkontrollrutiner som sikrer økonomistyring?

Revisjonskriterier

- Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner for økonomistyring
- Det er utarbeidet rutiner for rapportering
- Det er utarbeidet rutiner for oppfølging av enheter som rapporterer merforbruk

Problemstilling 3

- Har Rauma kommune etablert avvikssystem?

Revisjonskriterier

- Rauma kommune har etablert rutiner og prosedyrer for avviksrapportering
- Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er oppdatert
- Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er gjort kjent blant de ansatte
- Ansatte har fått opplæring i å melde avvik
- Virksomhetene legger til rette for å melde avvik

Revisjonskriteriene omtales nærmere i vedlegg 1.

1.4 AVGRENSNINGER

Prosjektet er knyttet til internkontroll i Rauma kommune. I forståelse med bestilling er prosjektet også rettet mot økonomistyring og særlig i forhold til helse- og omsorgssektoren.

Det er gjennomført stikkprøvekontroll av internkontroll. Denne har særlig vært knyttet til resultatenhetene helse- og omsorg, helse og velferd og grunnskolen. Vår gjennomgang har hatt fokus på rutiner og praksis i 2018 og 2019.

1.5 METODE OG GJENNOMFØRING

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon.

Undersøkelsen bygger på dokumentanalyse, systemgjennomgang, observasjon og intervju. Vi har innhentet og gått gjennom rutiner og annen relevant dokumentasjon.

1.5.1 DOKUMENTANALYSE

Vår gjennomgang har tatt utgangspunkt i lover og regler på området. Faktaopplysningene er innhentet ved gjennomgang av dokumenter utarbeidet av Rauma kommune. I tillegg er et utvalg rutiner og prosedyrer innhentet og gjennomgått.

1.5.2 SYSTEMGJENNOMGANG

Revisjonen har hatt tilgang til det elektroniske internkontrollsystemet IK-bibliotek. IK-bibliotek er gjennomgått og vi har sett på innhold og bruk av systemet. Aktuelle dokumenter knyttet til bruk av systemet, økonomistyring og avvikshåndtering er hentet ut. I intervjuer er det mottatt informasjon

om forventninger til og bruk av dokumenter i IK-bibliotek og dokumenter som er lagret andre steder. Vi har også mottatt dokumentasjon i forbindelse med intervjuer og tilsendt i etterkant av intervjuer.

1.5.3 INTERVJUER

Det er blitt gjennomført intervju/ samtale med kommuneledelsen, ledere og et utvalg ansatte i helse- og omsorg, helse og velferd og grunnskolen.

Formålet med intervjuene var å få oversikt over arbeid med og bruk av internkontrollsystemet. Vi har gjennomført samtaler eller intervjuer med følgende funksjoner:

- rådmann (oppstartmøte)
- assisterende rådmann (oppstartmøte)
- plan og økonomisjef
- regnskapssjef
- leder lønnsavdelingen
- leder service- og dokumentsenter
- helse og velferdssjef (intervju og gjennomgang av kommunens kvalitetssystem)
- barnevernleder
- helse og omsorgssjef
- helsehussjef
- avdelingsleder helsehuset, 2. etasje
- sykepleier, helsehuset 2. etasje
- helsefagarbeider, helsehuset 2. etasje
- skolesjef
- rektor, Åndalsnes ungdomsskole
- rektor, Åndalsnes barneskole

Intervjuene ble gjennomført basert på utarbeidede intervjuguider. Det ble skrevet oppsummeringer fra intervjuene som er tilsendt den enkelte for verifisering. Intervjuene er brukt som datagrunnlag i rapporten.

1.5.4 DATAINNSAMLING OG DATAGRUNNLAG

Det skal være samsvar mellom problemstillingene og revisjonskriteriene for undersøkelsen, og de data som er samlet inn. Vi mener at data i denne undersøkelsen er egnet til å svare på problemstillingene ved at vi har relevant og tilstrekkelig informasjon. Gyldighet er sikret gjennom kombinasjon av funn fra dokumentanalyse, systemgjennomgang, samt muntlig og skriftlig informasjon fra kommunen.

Data skal være presise og nøyaktige. For å sikre at data er pålitelige, er det nødvendig å vurdere eventuelle feilkilder. Dette er ivaretatt ved at rapporten er gjennomgått med kommunen.

Vi vurderer at informasjonen vi har innhentet er relevant, pålitelig og gyldig og finner at dette er tilfredsstillende. Vår vurdering er at metodebruk og kildetilfang i denne forvaltningsrevisjonen har gitt tilstrekkelig grunnlag til å gi svar på problemstillingene i prosjektet.

Vi har vurdert om det som del av prosjektet skulle gjennomføres en eller flere spørreundersøkelser. Gjennom dokumentgjennomgang, systemgjennomgang og intervjuer fikk vi tilstrekkelig informasjon til å svare på problemstillingene. Vi har gjennomført samtaler med ansatte i kommunen vedrørende opplæring og bruk av internkontrollsystemet/ systemene. Det pågår et arbeid med å samle rutiner i IK-biblioteket. Noen avdelinger er kommet langt i dette arbeidet og for andre gjenstår det mye arbeid. Vi anbefaler at kommunen når arbeidet er kommet noe lenger innhenter ansattes syn gjennom spørreundersøkelse eller på annen måte.

1.6 DET KOMMUNALE PLANSYSTEMET

Kommuner har ulike styringsdokumenter som de benytter for å planlegge, utarbeide tiltak, og for å evaluere virksomheten og tjenesteytelsen. Kommunene er pålagt gjennom lov å utarbeide en samordnet plan for kommunens virksomhet og en løpende planlegging og samordning av kommunens fysiske, økonomiske og kulturelle utvikling. For å tilfredsstille lovens krav er det i forbindelse med kommuneplanarbeidet utviklet et eget plansystem. Dette for at kommunestyret skal kunne ha et styringsverktøy som på bakgrunn av oppnådde resultater (årsmelding) gir grunnlag for å kunne styre kommunen i en ønsket retning.

Miljøverndepartementet har utgitt en veileder for kommunal planstrategi. Under gjengis figur fra veilederen som viser det kommunale plansystemet.

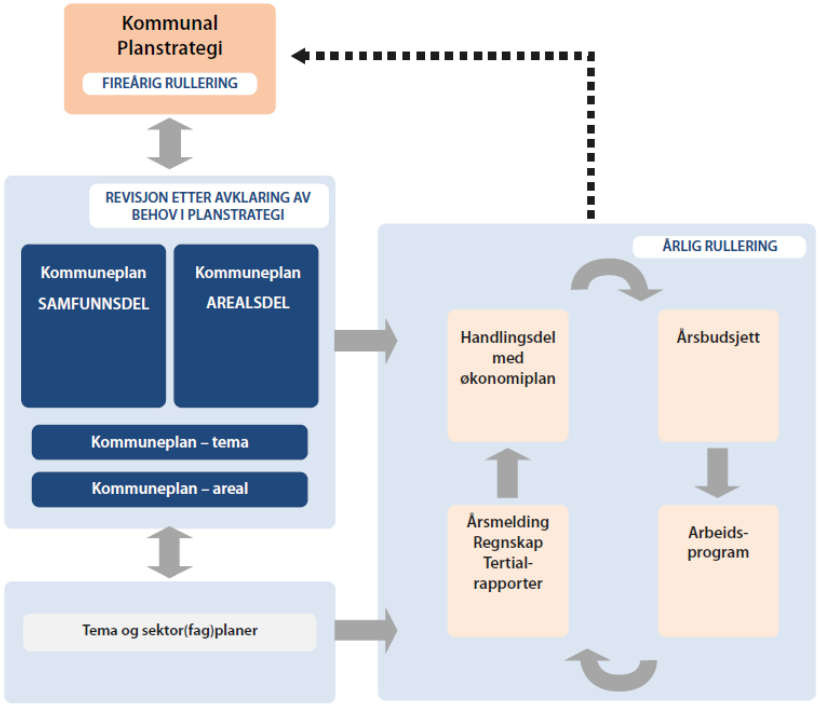

Figur: Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet.
Kilde: Regjeringen.no, kommunale planstrategi, veileder, T-1494

1.7 INTERNKONTROLL

Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Administrasjonssjefen har et selvstendig ansvar for å føre kontroll med kommunen sin virksomhet. Internkontroll blir definert som en prosess, satt i verk og gjennomført av ledere og ansatte med formål å sikre måloppnåelse ved hjelp av målrettet og effektiv drift.

En arbeidsgruppe nedsatt av Kommunal- og regionaldepartementet leverte i 2009 en rapport med forslag til tiltak for å styrke kontrollutvalget, revisjonen og den administrative internkontrollen i kommuner og fylkeskommuner. Som del av dette arbeidet var PwC engasjert for å frembringe kunnskap om den praktiserte internkontrollen i kommunal sektor. Rapporten fra PwC gir tilrådninger om hvordan internkontrollen i kommunene kan styrkes. Hvor langt en kommunenes arbeid med internkontroll er kommet illustreres i en figur som viser modenhetsnivå for internkontroll.

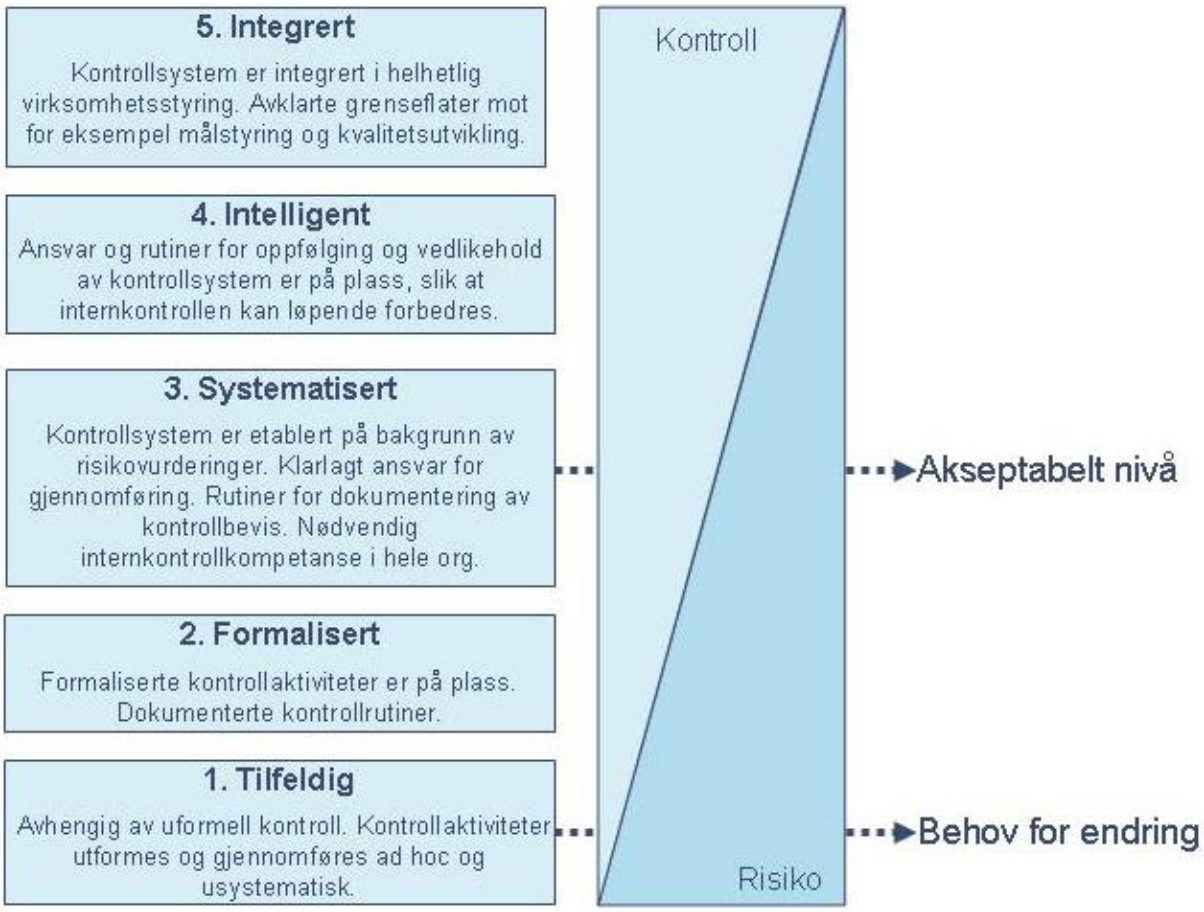

Figur: Modenhetsnivå for internkontroll
Kilde: Internkontroll i kommuner, rapport til kommunal- og regionaldepartementet, PwC 2009

Modenhetsmodellen ser på formell organisering og rutiner, ikke faktisk atferd. Kommuner som befinner seg på nivå 1 (tilfeldig) bør ta grep for å styrke sin internkontroll. I rapporten går det fram at det ikke er betryggende når kommunen baserer sin kontroll over virksomheten på uformell kontroll, med kontrollaktiviteter som er utformet og gjennomført ad hoc og usystematisk. Også kommuner som befinner seg på nivå 2 (formalisert) bør vurdere å styrke sin internkontroll. I rapporten går det

fram at internkontrollen først er på et akseptabelt nivå når utforming og gjennomføring av internkontrollen skjer basert på risikovurderinger, som er tilfelle fra nivå 3 og oppover. Det som skiller nivå 3 (systematisert) og 4 (intelligent) er hvor gode rutiner kommunen har for oppfølging og vedlikehold av sine risikovurderinger og sitt kontrollsystem. Nivå 5 (integrert) er det svært få kommuner som er på. Grenseflatene mellom ulike rammeverk for virksomhetsstyring er uklare for mange. Kommende arbeider om virksomhetsstyring i kommunene bør ta tak i nettopp slik integrasjon, i tillegg til å gi konkret veiledning om hvordan kommuner kan øke modenheten i sin internkontrollpraksis.

1.8 RAUMA KOMMUNE - ORGANISASJONSKART

Rådmannens stab består av rådmann, assisterende rådmann, plan- og økonomisjef og kommunikasjonssjef. Staben utgjør kommunens sentrale ledelse, og står for koordinering, utvikling og planlegging.

Kommunen er organisert med seks resultatenheter som har ansvar for alle tjenester ut mot innbyggerne.

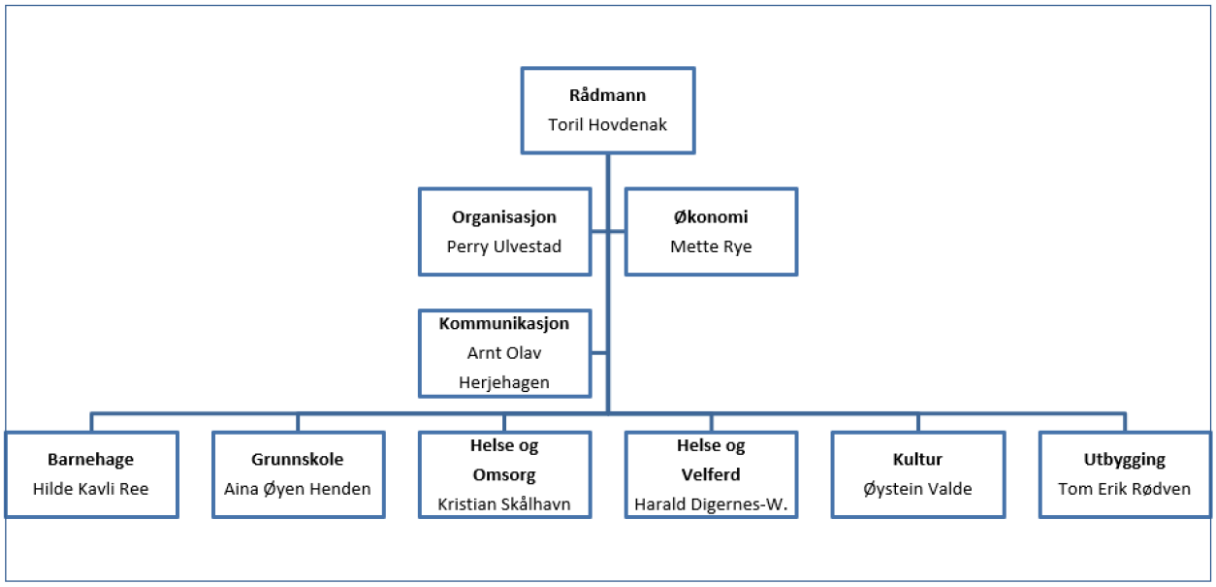

Figur: Overordnet organisasjonskart (november 2018)
Kilde: Rauma kommune, årsrapport 2018 og tertialrapport 1. tertial 2019

1.9 HØRING

Et foreløpig utkast til rapport har vært forelagt Rauma kommune ved rådmann. Utkastet ble gjennomgått i høringsmøte 23. august. I etterkant av møte ble justert rapport sendt på høring til kommunen. I e-post datert 27. august informerte rådmann om at de ikke har merknader til innholdet i rapporten og velger derfor å ikke sende en høringsuttalelse.

2. INTERNKONTROLL I RAUMA KOMMUNE

2.1 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER

PROBLEMSTILLING

- Har Rauma kommune etablert et fungerende internkontrollsystem?

REVISJONSKRITERIER

- Rauma kommune har etablert et overordnet system som sikrer at internkontrollrutiner er samlet, tilgjengelig og oppdatert
- Systemet omfatter internkontrollrutiner som beskriver oppgavefordeling, ansvarsfordeling, virksomhetsstyring og rapportering

2.2 FAKTA

INTERNKONTROLLRUTINER ER SAMLET, TILGJENGELIG OG OPPDATERT

Rauma kommune har et kvalitetssystem som er levert av Triangel AS og har betegnelsen KS-bibliotek, se vedlegg 2. KS bibliotek består av modulene: IK og HMS. Systemet er utviklet over tid og det er fokus på opplæring av ansatte. I intervju framkom det at det arbeides aktivt for at systemet skal brukes. Det opplyses at det er særlig viktig at nyansatte får en god opplæring.

Ansatte har tilgang til kvalitetssystemet i «skyen» fra mobiltelefon og PC.

- Ansatte med normalarbeidstid (37,5 timer på dagtid) nytter minTimeliste
- Ansatte i turnus nytter minVakt
- Ansatte i undervisningsstillinger/ lærere nytter minTimeplan

I intervju framkommer det at det gjenstår arbeid med å samle dokumenter, reglement og varslingsrutiner i systemet.

IK håndteres gjennom systemet minLedelse. Avdelingsledere og ledere over dette nivået publiserer og redigerer dokumenter. Rutiner og dokumenter som utarbeides skal godkjennes av avdelingsleder eller leder på høyere nivå.

Dokumenter som avdelingene har fra tidligere skal publiseres i systemet. Det gjenstår noe arbeid før dette er gjennomført. Systemet brukes i dag, men det er prosedyrer, rutiner og sjekklister som den enkelte avdeling nytter som kun er tilgjengelig utenfor systemet.

Det er startet et prosjekt for å vurdere nytt kvalitetssystem i de fem kommunene som eier ROR-IKT. Arbeidet med å samle rutiner og retningslinjer i KS-bibliotek skal gjennomføres selv om det arbeides med alternative systemer. Det opplyses i intervju at andre system kan hente ut mer data for eksempel ved oppfølging av avvik.

Arkivplan
Rauma Kommune har utarbeidet arkivplan som er tilgjengelig på www.rauma.arkivplan.no/ Gjeldende arkivplan er datert juli 2018, og skal sørge for at arkivansvaret blir ivaretatt i tråd med bestemmelsene i arkivlova.

Arkivplanen skal vise hva arkivet omfatter og hvordan det er organisert, samt vise hvilke instrukser, regler, planer med mer som er gjeldende for arkivarbeidet. Den skal også kvalitetssikre den interne arkivforvaltningen og holde oversikt over hvordan arkivet i kommunen er oppbygd, samt vise innhold og fysisk plassering av arkivene. Den gir bindende retningslinjer for håndtering av informasjon og dokumentasjon, og skal være et planleggings- og styringsredskap for arkivarbeidet i hele kommunen.

Oppdatering av arkivplanen skal skje fortløpende ved endringer, slik som når en enhet oppretter et nytt arkiv/ ny arkivdel eller tar i bruk et nytt datasystem for lagring av informasjon, ved ny arkivnøkkel, nedleggelse eller opprettelse av nye kommunale enheter/ styrer eller utvalg, ved store endringer i delegasjonsreglementet til kommunen, eller når oppgaver blir overført til virksomheter utenfor kommunen. Arkivansvarlig skal varsles om endringer som kan ha konsekvenser for arkivet, og det er arkivansvarlig som vil avgjøre når det er behov for oppdateringer.

I Rauma kommune er arkivansvaret delegert fra rådmannen til enhetsleder for arkiv- og digitalt dokumentasjonssenter. Rauma kommune anmoder alle medarbeidere om å sette seg godt inn i og følge retningslinjene i arkivplanen. I intervjuer framkommer det at det gjenstår noe arbeid med å gjøre arkivplan kjent og brukt hos ansatte i kommunen.

I intervju framkommer det at service- og dokumentsenteret ikke har lagt sine rutiner i internkontrollsystemet IK-bibliotek. Det bestemmes i arkivforskriften § 4 at alle offentlige organ skal ha en ajourført arkivplan som også viser hvilke instrukser, regler, planer mv. som gjelder for arkivarbeidet. Arkivrutiner og saksbehandlingsrutiner i Rauma kommune er lagt inn i arkivplan og tilgjengelig på arkivplan.no. Det opplyses at det arbeides med en ny og mer brukervennlig arkivplan som skal gjøres tilgjengelig på intranett og integreres med internkontrollsystemet.

Saksbehandlingssystem
Rauma kommune har saksbehandlingssystemet Websak. Systemet er Noark5-godkjent, og skal sikre at dokumenter arkiveres forskriftsmessig. Tilgangsstyring, sporbarhet og sikkerhet skal ivaretas.

De fem kommunene i Romsdal som samarbeider i ROR IKT har inngått avtale om nytt saksbehandlingssystem. Systemet som er valgt er Public 360. Opplæring i systemet starter høsten 2019. Molde kommune tar systemet i bruk 1.1.2020 når ny kommune etableres. Det er ikke avklart når Rauma kommune tar i bruk systemet.

Rauma kommune ekspederer brev digitalt via KS-plattformen Fiks/ SvarUt. Når brevet ekspederes i saks- eller fagsystemet blir det automatisk distribuert til sikker digital postkasse (SDP) dersom mottakeren har det. Dersom mottaker ikke har SDP går det direkte til Altinn som sender varsel om at det er kommet et dokument som kan åpnes der. Dersom innbyggeren ikke åpner dette går brevet til trykking og utsending på papir etter to dager. Dersom innbyggeren har reservert seg mot digitale

forsendelser går brevet direkte til trykking og utsending i posten. Stadig flere innbyggere oppretter SDP. I løpet av august 2019 tar Rauma kommune også i bruk eSignatur i Websak. Når kommunen sender ut brev som mottaker må signere som for eksempel arbeidskontrakter, kan mottaker signere digitalt. Det digitalt signerte dokumentet går da tilbake og havner automatisk inn i den saksmappen det ble sendt ut fra. Dette vil forkorte saksbehandlingstiden betraktelig. Flere deler av de gamle saksbehandlingsprosessene blir automatisert bort. Arkivtjenesten foretar arkivkontroll og sikring av datakvaliteten.

Restansekontroll

Tjenesteområdelederne har alle adganger i Websak og kan gjennomføre restansekontroll. Tidligere tok arkivet ut restanser fire ganger i året og sendte dette til den enkelte tjenesteområdeleder til oppfølging. Arkivet skulle ha tatt restansekontroll, men har ikke hatt ressurser til å gjennomføre dette i stor nok grad. Tjenesteområdelederne har nå tilgang til LIS – Ledelsesmodulen i sakssystemet. Dette gir dem direkte oversikt over saksmengde, saksbehandlingstid og restanser for de ansatte i sine avdelinger. Dette er et godt redskap for å ha oversikt i forhold til arbeidsledelse og effektiv ressursutnyttelse. Det er nå ønskelig at tjenesteområdeledere gjennomfører slik kontroll selv.

I 2015 var det et stort antall avsluttede saker som ikke var avskrevet i Websak. Det ble startet et arbeid med å avskrive og avslutte disse. To personer på arbeidstrening fra NAV bistod i arbeidet. I denne perioden sendte arkivet en rekke avviksmeldinger.

Visma BI

Visma BI brukes til daglig oversikt over økonomisk styringsdata. Gjennom systemet kan kommunen hent ut oversikter over andre relevante forhold som antall ansatte/ bemanning, sykefravær, fraværskostnader, innkjøp, fakturaer. Systemet skal levere oppdaterte tall hver ettermiddag

Opplæring

Kommunen har introduksjonsopplegg for nye ansatte og ledere. Disse går gjennom et program som er utarbeidet for den enkelte. Opplæring i IK og kvalitetssystem inngår i opplæringen.

Tidligere har service- og dokumentsenteret gjennomført opplæring av ledere og ansatte i arkiv og saksbehandlingssystemene. Dette har vært knyttet til Websak, postlister, arkivering. Det ble gitt grunnopplæring og opplæring for viderekommende. De siste årene har service og dokumentsenteret hatt liten tid til kursing. Noen kurs avholdes og det forventes at opplæring gis i den enkelte avdeling. Service- og dokumentsenteret yter hjelp til enkeltansatte som tar kontakt og tilbyr «dropp inn» tid.

Prosjekt nytt IK-system

ROR-IKT, som er et interkommunalt IKT-samarbeid mellom kommunene Molde, Rauma, Midsund, Vestnes og Aukra, har startet et prosjekt for anskaffelse av felles internkontrollsystem. Det skal utarbeides oversikt over behov for internkontrollsystem nå og framover. I intervju opplyses det at arbeidet med nytt system ikke får innvirkning på arbeidet med å optimalisere bruk av dagens system.

OPPGAVE-, ANSVARSFORDELING, VIRKSOMHETSSTYRING OG RAPPORTERING

Rauma kommune har i sin internkontrollhåndbok beskrivelse av systemet. Det gis informasjon om at administrasjonssjefen etter kommunelov § 23 skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar

med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Systemet er fundamentert i lover og forskrifter som en kommuneorganisasjon er underlagt. For hver enkelt tjeneste skal det være prosedyre med hovedinnhold knyttet til: Hensikt/formål (1.0), Omfang/målgruppe (2.0), Ansvar/myndighet (3.0), Gjennomføring/handling/aktivitet (4.0) og Referanser/vedlegg (5.0)

Prosedyren skal sikre at tjenester blir levert i henhold til lov- eller forskriftskrav. Dersom tjenesten ikke er henhold til lovmessige krav, meldes avvik for å bli oppmerksom på mangel og mulighet til forbedring av prosedyre. Systemet gir grunnlag for å sikre kvalitet og mulighet til forbedringer. Kvalitetsstyringen er vist skjematisk i systemhjulet.

Figur – systemhjul IK

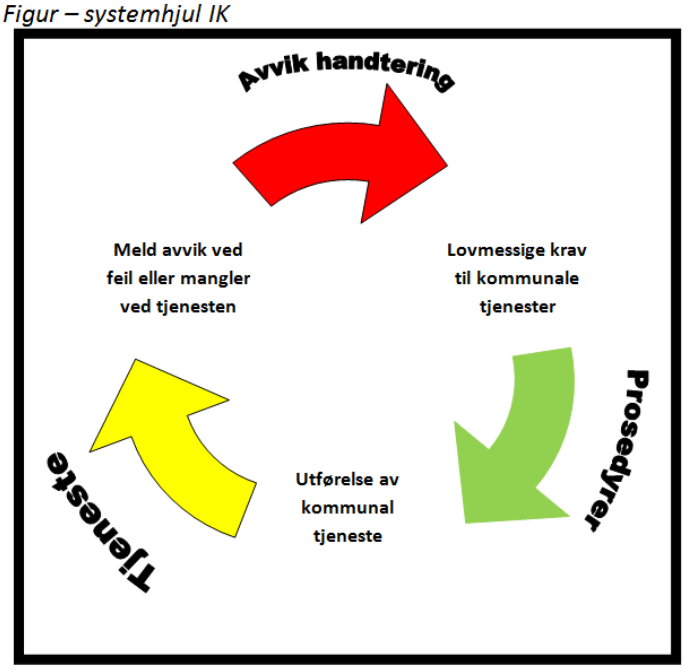

Figur: Systemhjul IK, Rauma kommune
Kilde: Rauma kommune, IK håndbok, 01.01 Systeminformasjon

Videre gis det informasjon om at portalen er oppbygd i et system fra fellesprosedyrer og ned til spesifikke prosedyrer for spesielle tjenester. Dokumenterte prosedyrer skal følges slik at tjenesten er innenfor lovmessige krav. Portalen er tilgjengelig for alle. Ansatte har en plikt til å melde avvik gjennom portalen.

Internkontrollsystemet har en prosedyre som beskriver organisering og ansvar for IK. Det gis bestemmelser om oppgavefordeling, ansvarsfordeling og virksomhetsstyring.

Det bestemmes at organisasjonen skal:

- Sørge for at de lover og forskrifter som er grunnlag for tjenestekvalitet (IK) blir fulgt.
- Sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter for å utføre lovmessige kvalitetskrav.

- Ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder ansvar, oppgaver og myndighet for IK arbeidet.
- Iverksette/utvikle prosedyrer for å oppfylle lovmessige krav.
- Foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Kommunestyret har ansvar for at det blir stilt tilstrekkelig ressurser til disposisjon for en forsvarlig leveranse av lovpålagte oppgaver.

Rådmannen er ansvarlig for at system for tjenestekvalitet er etablert, nødvendig opplæring er gitt og at systemet er operativ. Rådmannen er ansvarlig for utarbeidelse, ajourhold og revisjon av IK systemet i kommunen.

Tjenesteområdeleder er ansvarlig for samordning av prosedyrer innenfor sine ansvarsområder.

Virksomhetsleder er ansvarlig for utarbeidelse av prosedyrer som ikke kan samordnes med andre virksomheter. Virksomhetsleder skal til enhver tid sørge for en vurdering av gjeldende prosedyrer for å avdekke mangler som kan føre til avvik.

Virksomhetsleder skal sørge for at prosedyrer blir kjent for alle ansatte.

Alle arbeidstakere skal utføre lovmessige tjenester i henhold til gjeldende prosedyrer.

Gjeldende delegasjonsreglement vil styre ansvar i organisasjonen.

Rapportering til politisk nivå skal gjennomføres i tertialrapporter og i årsrapport. I tillegg vil det bli rapportert fortløpende ved større avvik. Tertialrapporten skal ifølge økonomireglementet inneholde informasjon om:

1. Måloppnåelse
2. Økonomi, drift og investering
3. Sykefravær
4. Oppfølging av kommunestyrevedtak eldre enn 3 måneder
5. HMS og internkontroll
6. Finansforvaltning
7. Andre vesentlige avvik

Rådmann avholder ledermøter hver 14 dag med sine ledere. Det foreligger innkallinger og referat. Forventninger og overordnede rutiner tas opp i møte. I intervju kommer det fram at kommuneledelsen har fokus på IK.

I intervju nevnte flere at det er ønskelig å gjennomføre ledelsens gjennomgang av IK. Helse og omsorg har innført dette og har avsatt tid til dette i sine ledermøter to ganger i året; vår og høst.

Kommunen har introduksjonsprogram for nye ansatte og ledere. Ansatte går gjennom et opplæringsprogram som utarbeides for den enkelte. Opplæring i IK og kvalitetssystem inngår i opplæringen. Ansatt i personalavdelingen utarbeider individuelle opplæringsplaner for nyansatte.

Som oppfølging av 10-faktor medarbeiderundersøkelse er det valgt å ha fokus på opplæring av nyansatte og nye ledere. Opplæring er med bakgrunn i dette gitt til ansatte og ledere.

ROR-IKT har startet et prosjekt for anskaffelse av felles internkontrollsystem – nytt system. Det er avsatt 1 mill til prosjektet i 2019. Det skal gjennomføres en behovskartlegging i deltakerkommunene. Deltakere i prosjektet deler informasjon på plattformen «teams».

TJENESTEOMRÅDENE HELSE OG VELFERD, HELSE OG OMSORG, SKOLE

Rauma kommune har et kvalitetssystem KS-bibliotek. KS bibliotek består av modulene: IK og HMS. I intervju framkom det at det arbeides aktivt for at systemet skal brukes. Rutiner skal som hovedregel lagres i systemet. Antall rutiner som tilgjengelig under fanen IK sier noe om hvordan systemet brukes. Vår gjennomgang viser at det i hovedsak er helse og omsorg og helse og velferd som lagrer sine rutiner i systemet. Rutinene på disse tjenesteområdene er katalogisert på de enkelte avdelingene og i forhold til tema. Dette gjør det mulig å finne fram til den enkelte rutine.

Tjenesteområde	Fellesrutiner og relevante rutiner fra andre avdelinger	Egne rutiner
Stab/ støtte	14	1
Barnehage	19	9
Helse og omsorg	18	156
Helse og velferd	61	219
Kultur	15	-
Utbygging	15	2
Skole	15	12

Tabell: Antall rutiner i IK håndbok, Rauma kommune
Kilde: Rauma kommune, IK håndbok (IK rutiner m.m. som var lagret i IK håndboken 7.8.2019)

Helse og velferd
Består av åtte avdelinger med ansvar for helsestasjon, barnevern, legesenter, flyktningetjenesten, NAV kommune, psykisk helse og rus og folkehelse/ friskliv.

Det avholdes som hovedregel ledermøter hver andre uke. Dokumenter som er styrende for helse og velferd er budsjett. Behandling og vedtak i kommunestyret i desember gir rammer og føringer for kommende år. Disse dokumentene ligger ikke i IK systemet. Helse og velferd oppdaterer prosedyrehåndbøker og IK rutiner i ny portal. Møter om IK med ledere to ganger i året.

Kommunen har introduksjonsopplegg for nye ansatte og ledere. Ansatte går gjennom opplegg som utarbeides for den enkelte. Opplæring i IK og kvalitetssystem inngår i opplæringen. Ansatt i personalavdeling lager individuelle opplæringsplaner for nyansatte.

Tjenesteområdeleder har bidratt med opplæring i forhold til IK. 20 januar ble det gjennomført opplæring der 43 ansatte møtte. Dette er positivt men det sier også noe om behov i organisasjonen.

10-faktor undersøkelse er gjennomført. Helse og velferd har som oppfølgingspunkt opplæring av nyansatte og nye ledere. Opplæring gitt til ansatte i begynnelsen av 2018 og opplæring av ledere gitt høsten 2018.

Helse og omsorg
Består av stab og 10 avdelinger. Tjenesten har oppgaver knyttet til tildeling og koordinering, aktivisering og rehabilitering, botjenesten, hjemmebaserte tjenester og institusjonsbaserte tjenester inkludert helsehuset.

I intervju framkommer det at det er fokus på internkontroll i ledelsen i kommunen og i helse og omsorgstjenesten. Dokument- og systemgjennomgang bekrefter dette.

IK håndbok gjelder for alle ansatte i kommunen og har fellesrutiner og avdelingsspesifikke rutiner.

Helse og omsorg har felles rutiner for tjenesteområdet og egne rutiner for avdelingene.

Helse og omsorgssjef har utarbeidet prosedyre for internkontroll i helse og omsorg. Prosedyren gir oversikt over formål og lovhjemmel, samt rutine for internkontroll. Rutinen har et årshjul som styrer når ulike oppgaver skal utføres. Dette medfører at det blir satt ekstra fokus på internkontroll to ganger i året. Først et interntilsyn på et bestemt område, deretter en totalgjennomgang av alle rutinene i internkontrollen.

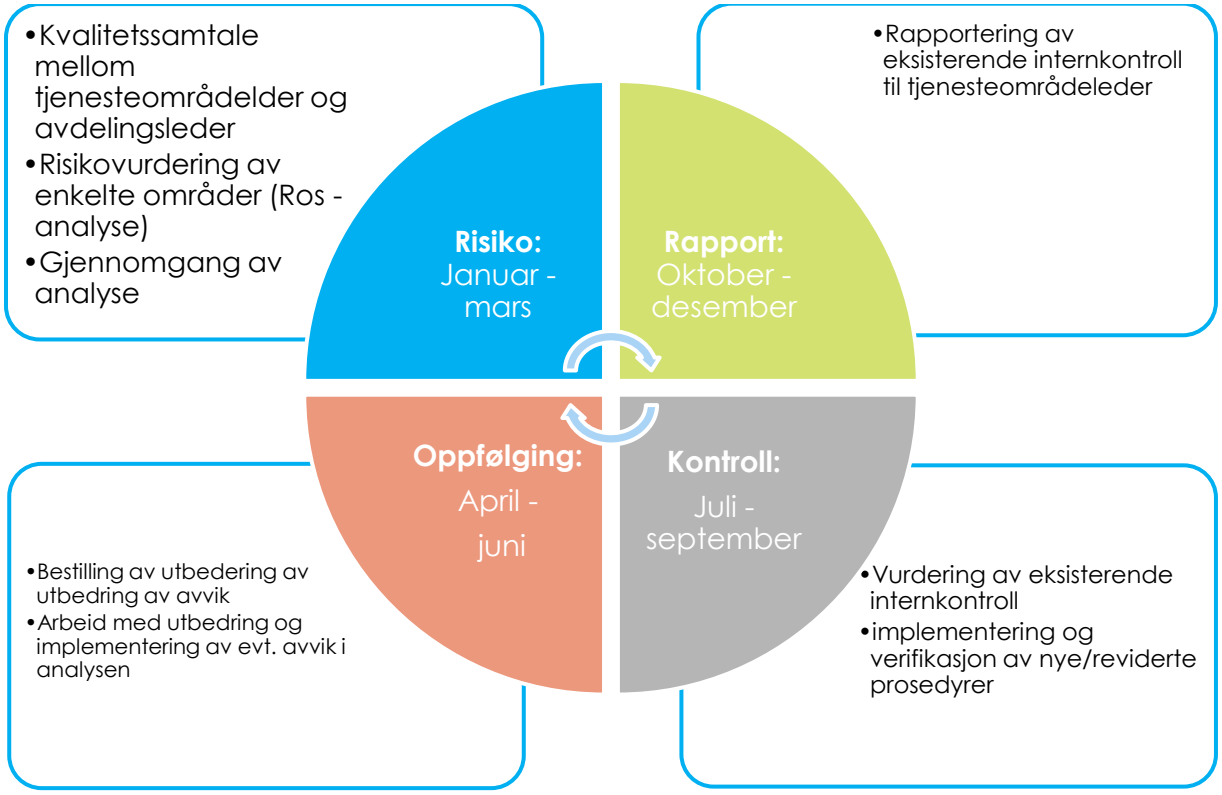

Figur: Årshjul IK i helse og omsorg, Rauma kommune
Kilde: Rauma kommune, IK håndbok, Internkontroll i helse og omsorg, Rutine 010.1.0.0 punkt 2.4

Ansatte har tilgang til internkontrollsystemet KS bibliotek med moduler for IK og HMS fra mobiltelefon og PC. Det opplyses at tilganger og tilgjengelighet til systemene fungerer greit.

Ansatte har fått opplæring i minTimeliste og minVakt og ledere har i tillegg fått opplæring i minLedelse. Rammene for systemet er på plass og det er nå et økt fokus på opplæring i bruk av systemet. Helse- og omsorgssjef har klare forventninger til at ledere og ansatte bruker systemet.

Det er forventninger om at ledere gjennomfører medarbeidersamtaler en gang hvert år.

Avdelingene i helse og omsorgstjenesten har rutiner i internkontrollsystemet. I tillegg er det rutiner som ennå ikke er lagt inn i systemet. Disse er tilgjengelig på avdelingens område på intranett, egne områder på intranett eller i permer.

Systemet brukes i dag. Det er forventninger om at rutiner som avdelingene har på egne områder skal gjennomgås og publiseres i systemet. Det gjenstår noe arbeid før dette er gjennomført.

Helse og omsorgssjef utarbeider og godtar felles rutiner for helse og omsorgstjenesten. Dette gjøre gjennom systemet minLedelse.

Avdelingslederne eller den avdelingsleder utpeker utarbeider, redigerer og publiserer IK dokumenter for eget område gjennom systemet minLedelse. Rutiner og dokumenter som utarbeides skal godkjennes i systemet av helse og omsorgssjef.

Praksis er at avdelingslederne utarbeider rutine, som sendes på høring til aktuelle ansatte og at helse og omsorgssjef deretter vedtar rutinen. Vedtaksdato, ansvar og revisjonsnummer kommer opp i headingen på rutinen. Tidspunkt for revisjon eller endring kommer ikke opp, men kan legges inn i teksten i den enkelte rutine.

Det er utarbeidet nye rutiner på områder der det er stor risiko for feil eller der konsekvensene av feil kan bli store. Nye rutiner gås gjennom på ledermøter. Tilsynsrapporter er et hjelpemiddel til å avdekke risikoområder. Helse og omsorg skal starte prosjekt som skal vurdere og bedre pasientflyt.

Helse og omsorg har de siste årene gjennom 10-faktor helse og omsorg hatt fokus på bruk av kompetanse basert på kunnskap, ferdigheter, evner og holdninger. Videre har det vært mål knyttet til mestringsorientert ledelse. For å nå dette målet er et av tiltakene at styringsverktøy er oppdatert og alle er kjent med det. Helse og omsorg har utarbeidet tiltak- og handlingsplan for å nå målsetningene i 10-faktor helse og omsorg. 10-faktor medarbeiderundersøkelse kan nyttes til å avdekke risikoområder. Helse og omsorgstjenesten ønsker med bakgrunn i undersøkelsen å gjennomføre brukerundersøkelse hvert andre år fra 2019.

Helse og omsorgstjenesten benytter systemet www.veilederen.no og har implementert dette i avdelingene. Alle ansatte har tilgang til systemet som skal sikre at alle får kontinuerlig oppdatering gjennom e-læring, oppslagsverk på fag og personal og faglig svartjeneste (bemannet av jurister, sykepleiere etc.). I tillegg får hver ansatt e-post om endringer i lovverk og andre fagrelaterte endringer. Dette for å sikre at ansatte følger ulike forskrifter ift faglig forsvarlighet og er kontinuerlig oppdatert.

Det opplyses at dette er et løft for kvaliteten i helse- og omsorg.

Grunnskole
Kommunen er i dag organisert i tre nivåer. Tidligere var det to nivåer. Økonomiansvar for skolene er delegert til skolesjef. Rektor får tildelt budsjett og styrer sin skole innenfor budsjett. Økonomirapport kommenteres av rektor. Skolesjef rapporterer samlet fra skolene.

De siste årene er krav til kompetanse til lærere i basisfagene styrket. Det er to typer kompetansekrav for de som skal undervise i skolen: kompetansekrav for å kunne bli tilsatt i undervisningsstilling, og kompetansekrav for å undervise i fag. Skolene utarbeider hvert år kompetanseplan.

Det er forventninger om at ledere gjennomfører medarbeidersamtaler en gang hvert år. Mal for medarbeidersamtalene har skolesjef drøftet med rektorene. Medarbeidersamtale gjennomføres også som del av vernerunden og er gjennom dette del av HMS.

KS-bibliotek er kommunens overordnede internkontrollsystem for IK og HMS. Systemet har avviksmeldingsmodul. I intervju framkommer det at systemet oppleves som tungvint. Det er tungvint å legge inn prosedyrer. Det er uklart hvilke prosedyrer for skole som skal inn i KS-bibliotek.

Ansatte har tilgang til KS-bibliotek fra mobiltelefon og PC. KS-bibliotek med moduler for IK og HMS er tilgjengelig via minTimeplan. Det opplyses i intervju at tilganger og tilgjengelighet til systemene fungerer greit.

Skole har noen prosedyrer i KS-bibliotek IK. Disse brukes av rektor og andre. Prosedyrene er tilgjengelige på andre plattformer. En rekke prosedyrer er lett tilgjengelig på skolens fellesområde.

Ansatte har fått opplæring i minTimeplan og ledere har i tillegg fått opplæring i minLedelse.

Rektorene kan utarbeider, redigerer og publiserer IK dokumenter gjennom systemet minLedelse. Rutiner og dokumenter som utarbeides skal godkjennes i systemet av skolesjef. Systemet brukes i dag, men prosedyrene i IK er ofte lettere tilgjengelig på andre plattformer.

Tidligere ble systemet PediT benyttet som læringsplattform. Dette er avviklet på enkelte skoler og i ferd med å avvikles på andre skoler. Frist for avvikling var satt til 1.8.2019. Mye informasjon om skole er tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Valgte systemer for skolene er Teams og Skooler. Visma flyt skole brukes av administrasjonen ved hver enkelt skole.

Rauma kommune har en ny hjemmeside med informasjon om tjenesteområdene.

Noe informasjon som er tilgjengelig på hjemmesiden var tidligere i PediT.

Hver høst utarbeider rektor ved Åndalsnes ungdomsskole et informasjonshefte til alle ansatte. Hefte inneholder oversikt over rutiner ets som skal følges. Heftet er tilgjengelig digitalt. Revisjonen har fått tilgang til heftet.

Fra skoleåret 2019/2020 skal Teams benyttes som kommunikasjonsplattform for skolene. Ansatte ved Åndalsnes ungdomsskole har brukt systemet som pilot. Systemet har system for fildeling og

inneholder handlingsplaner og søknader. Revisjonen har fått oversikt over prosedyrer i Teams. Teams er en samling av eksisterende ressurser i Office 365, som eksempelvis SharePoint, OneNote, Power BI og Planner. Den legger alle ressurser på et sted og setter det inn i en sammenheng som skal gi en merverdi for brukerne. Flere verktøy er tilgjengelig på et sted. Eksempelvis kan man innen et konkret prosjekt lage et område hvor man kan dele filer, håndtere rapporter og fordele oppgaver. De personene det er relevant for blir invitert inn i gruppen og kan følge utviklingen i prosjektet. Gruppen kan chatte sammen, ringe hverandre med video eller planlegge møter. All historikk for chat og filer ligger lagret i løsningen og er lett tilgjengelig. Teams passer på at den enkelte alltid jobber i siste versjon av dokumentet.

Skooler er tatt i bruk for kommunikasjon mellom lærere, mellom lærer og elev, lærer og foresatte etc. Tidligere ble Visma flyt skole nyttet i slik kommunikasjon. Skooler gjør det lett å gjøre tilgjengelig årsplaner, fagplaner, periodeplaner og dokumenter for alle i skolesamfunnet. Alt er tilgjengelig på nett og via apper så alle kan delta uansett telefon, nettbrett eller datamaskin. Skooler består av: offentlig nettsky-tjeneste, automatisert oppfølging og oppgaveliste, oppgaver og kalender synkronisert til Office 365, planlegger-verktøy integrert med Office 365. I tillegg har systemet samarbeid utenfor skolen (samarbeid skole og elev, og skole og foresatte).

Skolesjef har møter med rektorene hver måned. Det sendes ut innkalling og saksliste, og det utarbeides oppsummeringer fra møtene.

Skolesjef hadde tidligere lederopplæringsmøter på den enkelte skole hver måned. Det siste året er disse møtene avholdt mer sporadisk. Nåværende skolesjef har vært i stillingen siden september 2018. Lederopplæringsmøtene oppleves som nyttig for ledelsen ved skolen. Det arbeides for at møtene igjen skal avholdes hver måned.

Ledermøte på Åndalsnes ungdomsskole avholdes ukentlig. Rektor og de tre avdelingslederne deltar. Saksliste og referat utarbeides. Møte omfatter informasjon, drøfting og beslutningssaker. Det utarbeides sakskart og referat fra møtene. Referat gjøres tilgjengelig for alle ansatte.

Avdelingslederne avholder møter med teamene en gang per uke. Dette er utviklingstid for lærere.

Rektor deltar på møter i SU og FAU. Politiker er utpekt til å møte på samarbeidsutvalgsmøtene, men møter ikke. Informasjon til politisk nivå gis i tertialrapport og årsrapport. Informasjon ut over dette gis av skolesjef.

2.3 REVISJONES VURDERING OG ANBEFALINGER

Arbeid med kvalitet og internkontroll er et kontinuerlig arbeid. Våre undersøkelser viser at det er fokus på dette arbeidet i Rauma kommune.

Arbeid med internkontroll i Rauma kommune er forankret i ledelsen i kommunen. Det er en uttalt forventning om at valgt internkontrollsystem skal brukes og at rutiner skal være tilgjengelig for ansatte i systemet.

Rauma kommune har et internkontrollsystem som er tilgjengelig for ansatte i kommunen i «skyen» fra mobiltelefon og PC. Tilgang gis til den enkelte ansatte gjennom minTimeliste, minVakt eller minTimeplan. Våre undersøkelser viser at ansatte har tilgang til internkontrollsystemet, og at tilgang via minTimeliste, minVakt eller minTimeplan sikrer at ansatte med jevne mellomrom er inne i systemet.

Våre undersøkelser viser at ansatte i varierende grad benytter internkontrollsystemet. Det er gitt opplæring, og det siste året har det vært stort oppmøte på undervisning om internkontroll. Dette er positivt, men etter vår vurdering sier dette også noe om behov i organisasjonen.

INTERNKONTROLLRUTINER ER SAMLET, TILGJENGELIG OG OPPDATERT

Våre undersøkelser viser at det gjenstår noe arbeid før rutiner som naturlig hører hjemme i et internkontrollsystem er samlet i valgt system. Ledelsen i kommunen har en forventning om at overordnede rutiner for kommunen og avdelingsspesifikke rutiner samles i internkontrollsystemet. Det er ikke satt frister for ferdigstillelse av dette arbeidet.

Det er ennå en rekke rutiner som er lagret i andre systemer. Noen av disse rutinene er ikke oppdatert. Det er forventninger om at disse rutinene gjennomgås, oppdateres og legges i internkontrollsystemet. Arbeid med dette pågår, men det er ikke satt frister for når dettes skal være gjennomført.

Internkontrollsystemet er tilgengelig for ansatte i «skyen». Våre undersøkelser viser at ansatte har kunnskap om og tilgang til internkontrollsystemet. Systemet brukes i varierende grad og er til en viss grad knyttet til hvilken stilling og arbeidsoppgaver den enkelte har. En annen faktor som har innvirkning på om internkontrollsystemet nyttes er om dokumentene er tilgjengelig andre steder. Der leder har klare forventninger og følger opp ansatte brukes systemet i størst grad.

Våre undersøkelser viser at det finnes en rekke rutiner som ikke er oppdatert iht bestemmelser om jevnlig gjennomgang og oppdatering. Mange av disse er i andre systemer, fellesområder på intranett eller i permer. Arbeid med gjennomgang av eldre rutiner pågår. Arbeidet har som mål å oppdatere, eller slette disse rutinene. Rutiner som oppdateres skal legges i internkontrollsystemet. Det er ikke satt frister for når dettes skal være gjennomført.

Dokumentene i IK systemet presenteres på ulike måter. De fleste er prosedyrer som er lagret i mal med tilnærmet lik innledning. Innledning gir informasjon om type prosedyre (IK eller HMS), dokumentnavn, revisjonsnummer (første versjon har betegnelsen 1.0) og dato for godkjenning. Prosedyrene er utarbeidet på forskjellige tidspunkt. Noen prosedyrer mangler revisjonsnummer og dato for godkjenning. Etter vår vurdering er det viktig at slik informasjon gis. Dette vil ha betydning for når prosedyren skal revideres. Det vil være en fordel om det i prosedyrene også legges inn dato for gjennomgang, oppdatering eller revisjon. I enkelte nye prosedyrer er revisjon lagt inn som eget punkt i selve prosedyren. Vi mener dette med fordel kan oppgis i alle prosedyrene.

OPPGAVE-, ANSVARSFORDELING, VIRKSOMHETSSTYRING OG RAPPORTERING

Vi har undersøkt om internkontrollrutiner beskriver oppgavefordeling, ansvarsfordeling, virksomhetsstyring og rapportering. Videre har vi undersøkt om rutinene er kjent og etterleves.

Rauma kommune har i sin internkontrollhåndbok beskrivelse av systemet. Det gis informasjon om at administrasjonssjefen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Systemet er fundamentert i lover og forskrifter som en kommuneorganisasjon er underlagt. For hver enkelt tjeneste skal det være prosedyre som skal sikre at tjenester blir levert i henhold til lov- eller forskriftskrav.

Dersom tjenesten ikke er henhold til lovmessige krav, meldes avvik for å bli oppmerksom på mangel og mulighet til forbedring av prosedyre. Systemet gir grunnlag for å sikre kvalitet og mulighet til forbedringer. Portalen er tilgjengelig for alle. Ansatte har en plikt til å melde avvik gjennom portalen.

Helse og omsorg har innført ledelsens gjennomgang av IK som system på sitt tjenesteområde. Dette skal gjennomføres to ganger hvert år. Rauma kommune bør etter vår vurdering vurdere dette som verktøy på overordnet nivå.

Kvalitet- og internkontrollarbeid er tema som tas jevnlig opp i ledermøtene til rådmann. Helse og omsorg har strukturert dette og har avsatt tid i sine ledermøter to ganger i året til ledelsens gjennomgang av internkontrollarbeidet. Etter vår vurdering sikrer dette et kontinuerlig fokus på internkontroll, og kan med fordel innføres i andre enheter.

Det rapporteres fast til politisk nivå om internkontroll og avvik i tertialrapporter og årsrapport. Rådmann rapporterer ut over dette fortløpende ved behov.

REVISJONENS ANBEFALINGER

Basert på våre undersøkelser gis følgende anbefalinger

- Rauma kommune bør arbeide videre med å sikre at aktuelle prosedyrer legges i internkontrollsystemet og at ansatte benytter disse.
- Rauma kommune bør sikre at standardinformasjon gis i innledning til alle prosedyrer. Viktig informasjon om bør gis er type prosedyre (IK eller HMS), dokumentnavn, revisjonsnummer, dato for godkjenning og tidspunkt for gjennomgang eller revisjon.
- Rauma kommune bør vurdere om ledelsens gjennomgang skal tas i bruk som verktøy på overordnet nivå.

3. INTERNKONTROLLRUTINER SOM SIKRER ØKONOMISTYRING

3.1 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER

PROBLEMSTILLING

- Har Rauma kommune etablert internkontrollrutiner som sikrer økonomistyring

REVISJONSKRITERIER

- Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner for økonomistyring
- Det er utarbeidet rutiner for rapportering
- Det er utarbeidet rutiner for oppfølging av enheter som rapporterer merforbruk

3.2 FAKTA

INTERNKONTROLLRUTINER FOR ØKONOMISTYRING

Økonomireglementet

Økonomireglementet gir de overordnede prinsippene for økonomisk styring i Rauma kommune. Reglementet legger føringer for arbeidet med kommunens økonomiske plan- og styringsdokumenter og for økonomirapportering. I tillegg har økonomireglementet som formål å være et samledokument for alle overordnede reglement og forskrifter innenfor økonomiområdet.

Rådmannen skal årlig legge fram et saksframlegg om handlings- og økonomiplan med årsbudsjett, jfr. kommuneloven §§ 44 og 45. Kommunestyret skal innen årets utgang behandle og vedta årsbudsjettet for kommende kalenderår og handlings- og økonomiplan for de neste tre år.

Delegasjonsreglement

Gjeldende delegasjonsreglement er for perioden 2016-2020 og ble vedtatt av kommunestyret 27.9.2016. I kapittel 1.2 redegjøres det for delegasjonslinjen i Rauma kommune. Kommunestyret kan delegere til formannskap, utvalg og rådmannen. Bare rådmannen kan videredelegere.

Årshjul

Rauma kommune har et årshjul som skal sikre at de ulike aktivitetene skjer til rett tid.

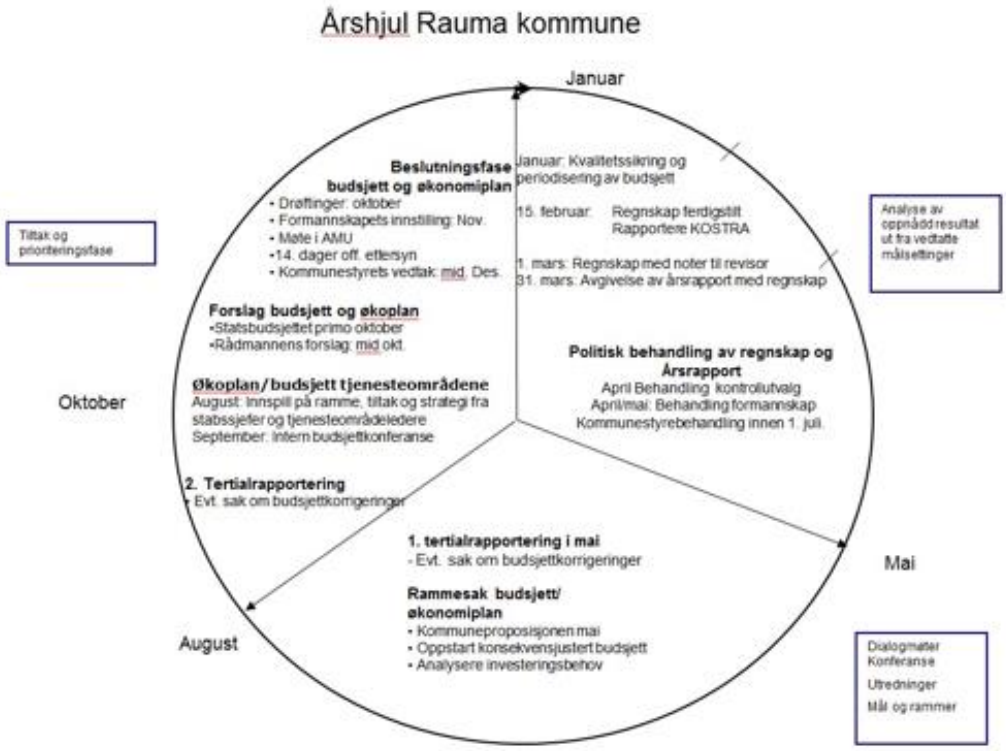

Figur: Årshjul for Rauma kommune
Kilde: Rauma kommune, økonomireglement, vedtatt 5. september 2017

Budsjett og økonomiplanprosess

Det legges fram en rammesak hvert år, som skal gi tjenesteområdene konkrete rammer å innrette budsjettarbeidet innenfor. Politisk involvering ivaretas etter plan som legges fram til politisk behandling. Prosessen er beskrevet slik i rammesak budsjett og økonomiplan 2020-23 som ble behandlet av formannskapet i møte 5.6.2019:

21.08.2019	Orientering i formannskapet
07.10.2019	Statsbudsjettet framlegges
15.10.2019	Rådmannens budsjettforslag framlegges
30.10.2019	Presentasjon og foreløpig drøfting av rådmannens budsjettforslag i formannskap medio november. Folkevalgtopplæring med fokus på tjenesteområdene og økonomi
25.11.2019	Behandling i AMU
27.11.2019	Formannskapet avgir innstilling
12.12.2019	Kommunestyret vedtar Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023

Økonomiverktøy

Leder har stor frihet og fullt ansvar i detaljbudsjetteringen innenfor gitt ramme. Rauma kommune bruker Visma sine nettbaserte verktøy:

- Visma ebudsjett: for detaljbudsjettering
- Visma ebudsjettendring: for balansert budsjettendring og periodisering
- Visma webrapport: rapporteringsverktøy
- Visma BI – brukes til daglig oversikt

- Visma e-bilag: for korrigeringer av regnskap

Rutiner for lønn

Rutiner for lønnskjøringer er lagret digitalt på fellesområde hvor alle i lønnsavdelingen har tilgang, samt i perm – «fellesperm lønn». Ved endringer i rutiner gjennomgås disse. Det arbeides for å samle alle relevante rutiner i IK systemet. Rutinene skal gjennomgås før de oppdateres og legges i valgt system.

Lønnsavdeling har tilgang til personalmeldinger, og kvalitetssikrer blant annet ansiennitet og stillingskoder mht lønnsutbetalinger. Det er et nært samarbeid med personal.

Lønnsavdelingen og personal har ikke faste møter med avdelingene. De gir noen ganger informasjon på møter med avdelingsledere. Ved behov inviterer de seg selv til slike møter. Tema som tas opp kan være håndtering av sykemeldinger, bruk av overtid, nye arbeidsavtaler. Det er stor forskjell i behov for opplæring og repetisjon mellom avdelingene.

RUTINER FOR ØKONOMIRAPPORTERING

Økonomireglementet har bestemmelser i kapittel 6 om rapportering. Det gis bestemmelser i kapittel 6.1 om ordinær rapportering og i kapittel 6.2 om ekstraordinær rapportering. Det gis følgende bestemmelser for ordinær rapportering:

Generelt

I løpet av året skal følgende rapportering gjennomføres:

- Økonomirapportering
- Årsmelding jfr. kommuneloven § 48
- Nasjonal rapportering jfr. kommuneloven §§ 49 og 49 a

Ansvar

Rådmannen har ansvar for at rapportering skjer i samsvar med kommunestyrevedtak og gjeldende lover og forskrifter. Tjenesteområdeleder skal rapportere til Rådmannen.

Regnskapsrapportering

I løpet av året skal kommunestyret behandle følgende regnskapsrapporter:

1. Tertialrapport per 30. april
2. Tertialrapport per 31. august
3. Årsregnskap med årsrapport innen 1. juli året etter

Rådmannen gjennomfører normalt månedlig regnskapsrapportering internt i organisasjonen.

Tertialrapportering

Tertialrapporten skal være en avviksrapport som skal angi status og eventuelle tiltak for hvert tjenesteområde og prognoser ved slutten av året. Den skal gi et helhetlig bilde av kommunens økonomiske situasjon, og omfatte både drift og investering. Kommunestyret kan vedta budsjettendringer samtidig med behandlingen av tertialrapporten. Tertialrapporten skal

rapportere i henhold til kommunens Gjelds- og finansreglement. Følgende skal være med i tertialrapporten:

- Måloppnåelse
- Økonomi, drift og investering
- Sykefravær
- Politiske saker eldre enn tre måneder
- HMS og Internkontroll
- Finansforvaltning
- Andre vesentlige avvik

Årsrapport
Årsrapporten skal behandles i kommunestyret innen 1. juli året etter, sammen med årsregnskapet.

Rådmannen utarbeider årsrapport for kommunen. Årsrapporten skal inneholde opplysninger om forhold som er viktig for å se kommunens økonomiske stilling og resultat av virksomheten utover det som kommer fram av regnskapet, inkludert en gjelds- og finansrapport. Rådmannen rapporterer på de mål som kommunestyret har vedtatt i budsjettet. Årsrapporten skal inneholde opplysninger som følge av lov, forskrift og andre bindende vedtak. Årsmeldingen skal være ferdig innen 31. mars året etter.

Nasjonal rapportering (KOSTRA)
Nasjonal rapportering (KOSTRA-rapportering) omfatter elektronisk rapportering til SSB (Statistisk sentralbyrå) av:

1. Regnskap inkluderte kvartalsrapportering
2. Data fra forskjellige fagsystem
3. Tjenesterapportering (elektroniske skjema/ fra fagsystem)

Kommunen skal rapportere innenfor de til enhver tid gjeldende frister.

Ved behov gis det informasjon til politisk nivå ut over de faste rapporteringene. Rådmann gir ofte informasjon i møter i formannskapet.

Månedsrapportering
Tjenesteområdene og avdelingene rapporterer hver måned på økonomi til rådmann. Det er utarbeidet rutine for dette. Det bestemmes at når måned er passert følger en rapportering måneden etterpå med slik framdrift:

- Dag 7: Anvisningsfrist og frist for bilag
- Dag 11: Tall i virksomhetsrapport VISMA
- Dag 20 (9 dager etter utlegging av rapport): Frist for rapportering som skal:
  A. Gi en prognose for tjenesteområdet, dvs. avvik fra nettobudsjett ved årets slutt uten tiltak/ justering. Prognosen dannes på bakgrunn av en analyse av status pr. mnd. og videre forløp.

B. Kommentar til avvik:
   - Årsaksforhold interne (egen produksjon)
   - Andre årsaksforhold (eksterne)
   - Iverksatte og planlagte tiltak

Det stilles krav til hvordan det skal rapporteres. Oversikt er skjematisk gitt i dokumentet opplæring-rapportering-ledere som er tilgjengelig i KS-bibliotek IK.

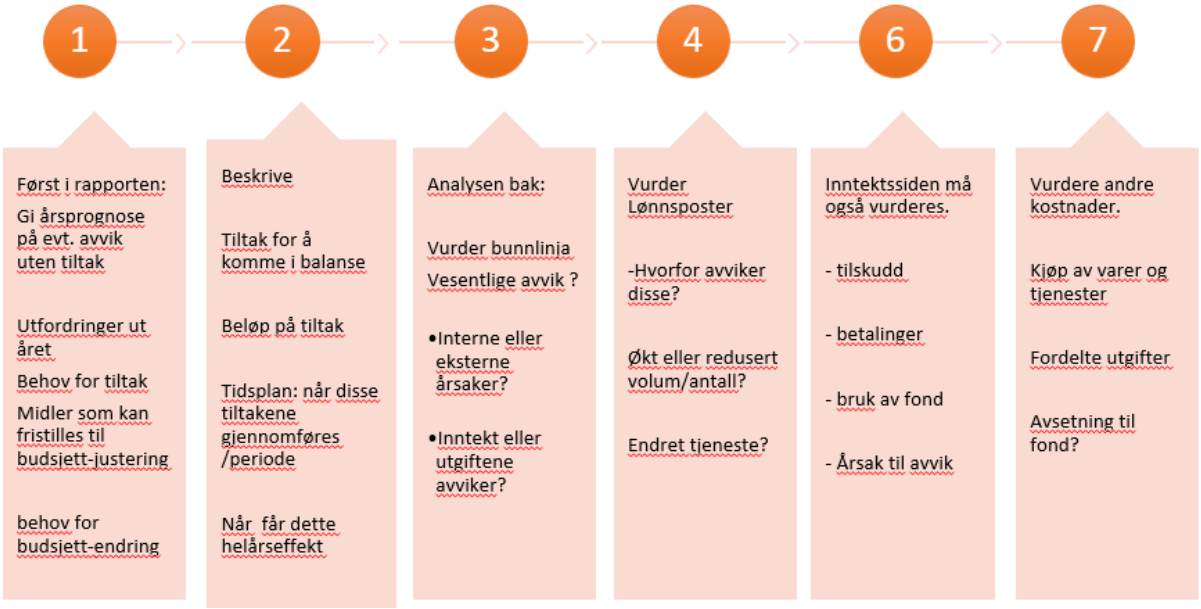

Figur: Hvordan rapportere (krav til økonomirapportering i Rauma kommune)
Kilde: Rauma kommune, IK-bibliotek, rutine 07.2, opplæring-rapportering-ledere

RUTINER FOR OPPFØLGING AV ENHETER SOM RAPPORTERER MERFORBRUK

Økonomireglementet har bestemmelser i kapittel 6 om rapportering. Det gis bestemmelser i kapittel 6.2 om ekstraordinær rapportering. Det gis blant annet følgende bestemmelser for ekstraordinær rapportering:

Større avvik
Rådmannen skal rapportere til formannskapet, eventuelt kommunestyret, dersom det oppstår ekstraordinære kostnader eller inntekter mellom fastsatte rapporteringstidspunkt. Tjenesteområdeleder har plikt til å rapportere til Rådmannen straks ekstraordinære kostnader eller inntekter oppstår. Bare når særlige grunner foreligger fremmes forslag om budsjettkorrigering for Kommunestyret uten at dette skjer i sammenheng med økonomirapporten.

Høsten 2018 ble det rapportert om stort merforbruk innen helse og omsorg. Rådmann informerte om dette til politisk nivå. I møte i formannskapet 30. oktober 2018 ble det gitt informasjon om utfordringer i helse og omsorg knyttet til nasjonale utfordringer og utfordringer i Rauma kommune nå og framover. Det ble redegjort for tiltak og endringer som gjennomføres. Det redegjøres for prosjekt arbeidstidsordning ved institusjon, velferdsteknologi, omsorgstrappen.

Praksis er at rådmann kaller tjenesteområdeleder inn til møte på samhandlingsrommet hvis merforbruk er mer enn 3 %. Kommunen har hatt disse møtene over tid. Rådmann og økonomisjef deltar fra kommuneledelsen. Målsetning er å avtale tiltak for å få stoppet og eller redusert merforbruket. Ved vesentlige merforbruk, slik som det for tiden er i helse og omsorg, orienterer tjenesteområdeleder direkte i møte til formannskapet.

Rauma kommune har utarbeidet rutine som håndterer rapportering og økonomistyring for ledere og avdelingsledere.

Den økonomiske kompetansen til ledere varierer. Noen har god kompetanse. Ledere med liten kompetanse får en tettere oppfølging og støtte fra sin nærmeste leder og/ eller regnskap og økonomi. Det gis tilbud om opplæring.

Det er utarbeidet en generell rutine for økonomirapportering i kommunen. Første versjon av rutinen er datert 15.5.2019. Rutinen gir bestemmelser om økonomioppfølging ved større avviksprognoser.

TJENESTEOMRÅDENE HELSE OG VELFERD, HELSE OG OMSORG, SKOLE

Bestemmelser om økonomirapportering er gitt i økonomireglementet. Det er utarbeidet en generell rutine for økonomirapportering i kommunen. Rutinen gir oversikt over framdrift i de månedlige rapporteringene og bestemmelser for tertialrapportering, årsrapport og økonomioppfølging ved større avviksprognoser.

Økonomirapportering skjer i Visma Unique.

Helse og velferd

Helse og velferdssjef har jevnlige fellesmøter med avdelingslederne og egne møter med den enkelte leder. Regnskapssjef har som hovedregel møter med den enkelte leder i forbindelse med utarbeidelse av tertialrapport. Leder får tilsendt regnskapet og blir invitert til møte der dette gjennomgås. Fokuset er på økonomi og om regnskapet er ført rett. Den enkelte leder innkalles og deltar på møte, der målsetning er å avdekke og rette eventuelle feilføringer i regnskapet.

Rauma kommune har en fast prosess hvert år i forbindelse med utarbeidelse av budsjett for påfølgende år. Det rapporteres på oppgaveløsing og økonomi. Avdelingsledere rapporterer til helse og velferdssjef som rapporterer til rådmann. Rådmann rapporterer fast i årsrapport og i tertialrapporter. Ut over dette rapporterer helse og velferd ved behov til politisk nivå. Rådmann gir informasjon i hvert møte i formannskapet. Det siste året har det vært gitt informasjon om helse og velferd og barnevernet. Det er helse og velferdssjef som gir informasjonen. I møte 20. mars 2019 var det egen sak om situasjonen i barneverntjenesten.

Det utarbeides økonomirapporter hver måned. Tjenesteområdelederne rapporterer hver måned til rådmann. Avdelingslederne henter ut rapport og kommentere avvik. I enkelte avdelinger kan det komme store endringer i løpet av året. I helse og velferd gjelder dette særlig for barnevernet og flykningtjenesten. Barnevernet opplyser at beredskapshjem kan koste 30 000 kr. og institusjonsopphold kan koste 100 000 kr. hver måned. Advokatutgifter i forbindelse med sak i fylkesnemnda kan beløpe seg til 100 000 kr.

Barneverntjenesten rapporterer to ganger hvert år til fylkesmannen. Rapportene inneholder også økonomiske nøkkeltall.

Helse og omsorg
I 2018 ble det avdekket at det i ble brukt mer midler enn tildelt helse og omsorgstjenesten. Ny leder ble ansatt i 2018. Ansvar og oppgaver til leder beskrives i lederavtale. Det opplyses at det var fokus på å få en gjennomgang av økonomien og identifisert tiltak for å få kontroll på økonomien. Ny leder ble ansatt for å utføre dette.

Budsjett for 2019 er basert på erfaringer fra tidligere år før helsehuset ble etablert.

Det rapporteres til politisk nivå på oppgaveløsing og økonomi i årsmelding og tertialrapporter. Systemet er at avdelingslederne i helse og omsorg rapporterer til helse og omsorgssjef som rapporterer til rådmann. Ut over dette rapporteres det ved behov. Rådmann gir informasjon i hvert møte i formannskapet. Det siste året har det vært gitt informasjon om helse og omsorg og helsehuset i disse møtene. Det er som regel helse og omsorgssjef som gir informasjonen.

Regnskapssjef har som hovedregel møter med den enkelte leder i forbindelse med utarbeidelse av tertialrapport. Leder får tilsendt regnskapet og blir invitert til møte der dette gjennomgås. Fokuset er på økonomi og om regnskapet er ført rett.

Det utarbeides økonomirapporter hver måned som sendes til den enkelte avdelingsleder på Visma.

Avdelingslederne skal kommentere og gi begrunnelser for mer eller mindre forbruk. Det rapporteres på artsnivå. Tjenesteområdeleder rapporterer hver måned til rådmann.

Helse og omsorg har utarbeidet egen rutine for økonomirapportering. Første versjon av rutinen er datert 7.3.2019. Rutinen gjenspeiler kommunens rutine for økonomirapportering og gir bestemmelser om samhandling og møter mellom avdelingsledere og tjenesteområdeleder.

Helse og omsorgssjefen har som regel månedlige møter med avdelingslederne i de største avdelingene, der en sammen går gjennom økonomien. Disse møtene blir også brukt som opplæring for avdelingslederne.

Grunnskole
Budsjett er basert på en ressursfordelingsmodell og erfaringer fra tidligere år. Den enkelte rektor melder inn behov i e-budsjett.

Merforbruk eller mindreforbruk tar ikke skolen med seg til kommende år. I intervju framkommer det at hvis dette ble innført ville dette med stor sannsynlighet ført til en bedre budsjettdisiplin.

Det rapporteres til politisk nivå på oppgaveløsing og økonomi. Rektorene rapporterer til skolesjef som rapporterer til rådmann. Rapportering skjer fast gjennom årsmelding og tertialrapporteringer. Ut over de faste rapporteringene gir skolesjef informasjon til politisk nivå ved behov.

Tertialrapport utarbeides på sammen måte som månedsrapportene. Regnskapssjef har som hovedregel møter med den enkelte rektor i forbindelse med utarbeidelse av tertialrapport. Fokuset er på økonomi og om regnskapet er ført rett. Feil rettes. Skolesjef deltar på enkelte møter.

Rektor har i forbindelse med rapportering mye dialog med leder lønnsavdelingen. Dette gjelder også i forbindelse med ansettelser. Kommunikasjon foregår ofte på e-post og telefon. Ved ansettelser er det skolesjef som treffer vedtak.

Rektorene har oversiktlig budsjett. Avvik fra budsjett fanges opp i de månedlige rapportene. Ved behov har skolesjef møter med ledelsen ved den enkelte skole.

Rapportering internt i skolesektoren skjer hver måned. Den enkelte rektor har tilgang til regnskapet og går gjennom dette hver måned. Rektor gir sine kommentarer direkte i regnskapsrapporten. Skolesjef rapporterer månedlig til rådmann i henhold til plan for dette.

3.3 REVISJONENS VURDERING

Våre undersøkelser viser at Rauma kommune har etablert rutiner for økonomistyring, økonomirapportering og rutiner for oppfølging av enheter som rapporterer merforbruk. Rutinene er på overordnet nivå og beskrevet i økonomiplan, internkontrollrutine og dokumentet opplæring-rapportering-ledere.

I intervju framkom det at det er stort fokus fra ledelsen på økonomistyring og kontroll. Det rapporteres månedlig på økonomi. Tjenesteområdeledere har en tett oppfølging av avdelinger der regnskapet viser et merforbruk i forhold til budsjett.

4. AVVIKSSYSTEM

4.1 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER

PROBLEMSTILLING

- Har Rauma kommune etablert avvikssystem?

REVISJONSKRITERIER

- Rauma kommune har etablert rutiner og prosedyrer for avviksrapportering
- Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er oppdatert
- Rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er gjort kjent blant de ansatte
- Ansatte har fått opplæring i å melde avvik
- Virksomhetene legger til rette for å melde avvik

4.2 FAKTA

Tilganger til avvikssystemet gis gjennom Power BI. Systemet oppdateres av Triangel som også gir opplæring til ledergruppen. Ledere håndterer avvik i KS bibliotek i portal minLedelse i SharePoint. Ledere mottar e-post melding når dokumenter skal godkjennes eller når avvik er meldt og skal behandles.

Helse og omsorg har pasientdokumentasjonssystemet Profil. Avvik rapporteres og håndteres i dette systemet. På grunn av personsensitive opplysninger registreres disse avvikene ikke i KS bibliotek.

I tertialrapporter og årsrapport gis det informasjon om avvik og avviksmeldinger. I årsrapport 2018 gis det følgende informasjon om internkontroll og avviksrapportering:

> Internkontroll (IK)
> «Internkontroll er kommunen sitt verkty etter kommunelova for å identifisere svakheiter og brot på lovkrav i tenestene. Det web-baserte IK systemet har same portalløysing som HMS systemet. Internkontrollen er under utvikling der ein også i 2018 har lagt vekt på opplæring og innlegging av prosedyrar og rutinar knytt til tenesteyting. Meldte avvik blir handtert og lukka av verksemdsleiar. Lukking av avvik kan mellom anna skje gjennom endring av prosedyrar, opplæring, informasjon eller andre kvalitetsforbetrande tiltak. I 2019 planlegg ein saman med dei andre ROR-IKT kommunane å gå ut på anbod for anskaffing av felles IK/HMS system».

Avvik IK	Meldte avvik	Ikkje starta	Starta	Fullført
2016	107	19	9	79
2017	283	97	14	172
2018	300	46	15	239

RUTINER OG PROSEDYRER FOR AVVIKSRAPPORTERING

Internkontrollsystemet har en rutine som beskriver avvik og avviksregistreringer. Det gis bestemmelser om HMS avvik og IK avvik.

Rutinen er tilgjengelig i IK Bibliotek (Dokument 03 Avvik handtering). Gjeldende rutine er merket som revisjon 4.0 og er sist godkjent 10.1.2019. Det bestemmes at alle ansatte har plikt til å melde avvik ved å fylle ut avviksmelding og sende den via IK-HMS portalen. Avviksmelding er tilgjengelig i minVakt, minTimeliste eller minTimeplan. Det gis noen særregler for ansatte som bruker Profil som journalsystem og for statlige ansatte i NAV som ikke har tilgang til IK-HMS portalen.

Alle med et ansettesleforhold til Rauma kommune har tilgjengelig til IK bibliotek i minVakt, minTimeliste eller minTimeplan. Rutiner som beskriver avvik og avviksmelding er tilgjengelig. Skjema for elektronisk melding av avvik er lett tilgjengelig, se vedlegg 3.

Nyansatte får opplæring inkludert opplæring i bruk av avvikssystemet.

Følgende føringer gis:

- Avvik som gjelder HMS skal uten unntak meldes i IK-HMS portalen.

IK-HMS portalen og IK-avvik i dette systemet er knyttet til Kommunelovens § 23, og gjelder kvaliteten i tjenestene til brukere.

Når det gjelder IK (internkontroll) og avviksregistrering gjelder følgende unntak:

De som bruker Profil som journalsystem:
Standarder som gjelder kvalitet på tjenestene til brukere er delvis beskrevet som prosedyrer i IK–HMS portalen og delvis som tiltaksplaner/vedtak i fagsystemet Profil.

Eksempler på standard i IK-HMS portal er:
- Prosedyre for bruk av tvang overfor personer med utviklingshemming
- Ulike prosedyrer for medisinhåndtering
- Saksbehandlingsprosedyrer

Prosedyrene er en nærmere beskrivelse/ presisering av hvordan kommunen skal sikre tjenestekvalitet gjennom å overholde gjeldende regelverk (lover og forskrifter).

Dersom det skjer saksbehandling, brukes tvang overfor pasienter, eller doseres/ gis medisiner som er i strid med lov og forskrift, og som går ut over det som er bestemt i prosedyren, skal det meldes gjennom avvik i IK-HMS portal.

Kvalitetsstandarder i PROFIL:

I pasientjournalen skal det utarbeides tiltaksplaner og/eller prosedyrer som beskriver hvordan tjenestene til pasienten skal ytes. Tiltaksplanen er ofte en presisering av innholdet i den lovfestede retten til praktisk bistand/helsehjelp.

Standarder/tiltak i PROFIL kan være:
- Hjelp til å ta medisiner x 4 pr. dag
- Hjelp til dusj 1 gang pr. uke (tirsdag)
- Hjelp til snuing i seng 1 gang pr. natt

Dersom ikke de beskrevene tiltakene blir gjennomført som avtalt skal det meldes avvik i PROFIL, da dette er et brudd på den avtalen som er gjort mellom kommunen og bruker.

NB! Avvik som er brudd på avtalen med pasient, og samtidig brudd på prosedyre i IK-HMS portal skal meldes i begge systemer (både PROFIL og IK-HMS portal)

Et eksempel her er manglende hjelp til å ta medisiner (som både er beskrevet i tiltaksplanen/vedtaket for pasienten, OG i prosedyren for medisinutdeling).

IK-avvik som omhandler kommunale tjenester i NAV skal meldes i kommunens IK-HMS portal. Statlig ansatte på NAV som ikke har tilgang til IK-HMS portal registrerer IK-avvik på kommunale tjenester i NAV i eget skjema og leverer til leder NAV. Leder NAV registrerer avviket i IK-HMS portal.

Helse og omsorg har egen rutine for avvik og behandling av avvik i Profil og IK systemet. Prosedyren gir oppskrift på hvor og hvordan ansatte og ledere skal registrere avvik.

Tjenesteområdeledere og ledere i Rauma kommune har lederavtaler. I de generelle bestemmelsene er det i punkt 6 bestemmelser om rapportering og avvik:

> «Tjenesteområdelederen skal snarest mulig melde fra til rådmannen når det skjer alvorlige avvik eller hendelser i enheten. I meldingen inngår en vurdering av tiltak for å redusere avviket eller konsekvensene av hendelsen».

Oppfølging av meldte avvik har de siste årene økt i takt med antall meldte avvik. Fullført oppfølging av avvik har i henhold til informasjon i årsrapport 2018 økt fra 79 i 2016 til 172 i 2017 og 239 i 2018.

Økningen i antall meldte IK avvik og oppfølging av disse de siste årene er videreført i 2019. I tertialrapport I for 2019 var tallene 220 meldte avvik og 161 lukkede avvik. Langt de fleste meldte avvik og lukkede avvik er fra helse og omsorg.

AVVIK, KLAGER OG TILSYN SOM KILDER TIL FORBEDRING

Avvik og avviksbehandling er en del av det kontinuerlige forbedringsarbeidet. Kommunen har en rekke andre kilder som kan nyttes. Dette gjelder erfaringer og korrigering av praksis etter behandling av klager internt eller av eksterne klageinstanser. Videre gjennomføres det en rekke tilsyn og kontroller av kommunen. Dette gjelder forvaltningsrevisjoner som bestilles og følges opp av kontrollutvalget, fylkesmannens tilsyn innen helse, sosial, barnevern, utdanning, beredskap, landbruk, miljø med mer.

Som del av vår undersøkelse er et utvalg tilsynsrapporter fra 2017 og fram til sommeren 2019 gjennomgått. Dette gjelder:

- Tilsyn med botjenesten
  Rapport fra Arbeidstilsynet 2019 med 4 pålegg. Frist for å avklare oppfølging var 28.6.2019
- Tilsyn med kommunal beredskapsplikt
  Rapport fra FMMR, datert mai 2018 med 2 avvik. Oppfølging: se kommunestyresak 48/2019
- Tilsyn med kommunale tenester til personar med samtidig rusmiddelbruk og psykisk liding
  Rapport fra FMMR datert 20.6.2018 med 2 lovbrudd. Tilsyn avsluttet 4.12.2018
- Tilsyn med Psykisk helsevern
  Rapport fra Arbeidstilsynet datert 4.5.2018 uten pålegg
- Tilsyn med brannvesenet
  Rapport fra Arbeidstilsynet datert 15.3.2018 med 2 pålegg
- Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune
  Rapport fra Arkivverket datert 27.11.2017 med 9 pålegg
- Tilsyn med Åndalsnes ungdomsskole om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen
  Rapport fra FMMR datert 22.8.2017 med 11 pålegg

Rapportene følges opp. Der det er avdekket avvik følger tilsynsmyndigheten opp at avvikene lukkes. Som hovedregel informeres det til politisk nivå om gjennomførte tilsyn og hvordan eventuelle avvik følges opp.

I tillegg bruker kommunen rapporter fra andre typer ekstern kontroll som kilde til forbedring. Et utvalg dokumenter knyttet til ekstern kontroll fra 2017 og fram til sommeren 2019 er gjennomgått som del av vår undersøkelse. Dette gjelder:

- Tilstandsrapport grunnskolen 2018
  Tilstandsrapport for grunnskolen i Rauma kommune, datert 20.5.2019
- Vurdering av risikobildet i barnevernet, BUFdir på vegne av Barne- og likestillingsdepartementet
  Rapport 2018/2019, Rauma kommune er en av 75 kommuner med røde lys

Rapportene er gjennomgått og det er utarbeidet planer for hvordan kommunen skal følge opp de forhold som er avdekket. Kommunestyret behandlet i møte 20. juni 2019 tilstandsrapporten for grunnskolen i sak 52/2019. Formannskapet fikk i møte 20. mars 2019 i sak 19/2019 en orientering om status barneverntjenesten.

Det opplyses i intervju at tjenesteområdene og avdelingene bruker avgjørelser i klagesaker til å vurdere egen praksis. Revisjonen har ikke som del av forvaltningsrevisjonsprosjektet vurdert oppfølging av klagesaker.

TJENESTEOMRÅDENE HELSE OG VELFERD, HELSE OG OMSORG, SKOLE

I årsrapport og tertialrapportene gis det kort informasjon om internkontroll, avvik og avviksmeldinger. I tertialrapportene gis det en oversikt over antall meldte avvik fordelt på tjenesteområdene. Assisterende rådmann henter ut statistikk fra systemet og utarbeider rapport basert på dette.

Helse og velferd

Det er forventninger til ansatte i helse og velferd at det registreres avvik. Våre undersøkelser viser at ledere etterspør avvik og ønsker at det meldes avvik. Det kommer fram i intervjuer at det er behov for mer fokus på avvik og avviksrapportering. Viktig at det avklares hvordan ulike avvik skal rapporteres. Det er opplyses at det er aktuelt å melde avvik i forhold til trusler, vold, brudd på frister, evalueringer som ikke gjennomføres og avtaler som avlyses.

Helse og velferd arbeider med klienter. Saksbehandlingssystemet Familia har ikke system for klientrettede avviksregistrering. Avvik må legges inn i KS-bibliotek i IK. Klientrettede avvik er anonymisert gjennom at kun klientnummer oppgis.

Barneverntjenesten har en avviksprosedyre, der det bestemmes at den enkelte ansatte plikter å melde avvik i dataprogrammet minTimeliste dersom vedkommende oppdager et avvik på vedtatt prosedyre/rutine i fht. brukere eller eget arbeidsmiljø. Avviksmelding registreres som et inngående brev i barnets postjournal i Familia og arkiveres i barnets mappe. Barneverntjenesten registreres som avsender.

Avvik i avdelingene meldes til avdelingsleder. Avviket rapporteres videre til helse- og velferdssjef. Ved behov gjøres avviket kjent for andre som har behov for dette. Dette kan for eksempel være IKT eller vaktmester.

Helse og omsorg

Helse og omsorg har egen rutine for avvik og behandling av avvik i Profil og IK systemet (Prosedyre for avviksrapportering for IK/HMS og fagprogram mellom avdelingsleder og helse og omsorgssjef).

I prosedyrer som er tilgjengelig IK håndboken bestemmes at avdelingsleder jevnlig går gjennom avvik registrert i Profil og IK systemet. Det er opprettet en gruppe til å vurdere oppfølging av avvik. Gruppen går gjennom avvikene, analyserer hva som må gjøres annerledes og setter i verk tiltak der dette er nødvendig. Videre forutsettes det at avvik som krever umiddelbar oppfølging blir utført av ansvarlig sjukepleier på vakt/ annen ansvarlig. I prosedyrene er det merket at det må utarbeides en plan for dette som skal tas inn i prosedyren.

Det er utarbeidet mal for avviksrapportering som skal leveres hver annen måned fra avdelingslederne til helse- og omsorgssjef.

Grunnskole
Rektorene har fått opplæring i avvik og avvikshåndtering i KS-bibliotek. Ansatte har fått informasjon i møter og skriv. Det opplyses i intervju at avvik i stor grad blir formidlet per telefon, e-poster og møter. Dette gjelder både bygningsmessige feil og avvik i forhold til internkontroll rutiner.

Det opplyses at det er behov for mer fokus på avvik og avviksrapportering. Viktig at det avklares hvordan ulike avvik skal rapporteres.

Verneombud oppfordrer ansatte til å melde HMS avvik.

4.3 REVISJONENS VURDERING OG ANBEFALINGER

Våre undersøkelser viser at Rauma kommune har rutiner og prosedyrer for avviksrapportering som er oppdatert.

Intervjuer viser at rutiner og prosedyrer for avviksrapportering er kjent i organisasjonen og tilgjengelig for ansatte på telefon eller PC gjennom plattformene minTimeliste, minVakt eller minTimeplan.

Det gis opplæring i avviksrapportering til ansatte og ledere, og ansatte og ledere oppfordres til å melde avvik. Etter vår vurdering har Rauma kommune tilrettelagt for at ansatte skal kunne melde avvik. Antall avvik som meldes variere fra tjenesteområde til tjenesteområde.

Antall meldte IK avvik har i henhold til informasjon i årsrapport 2018 økt fra 107 i 2016 til 283 i 2017 og 300 i 2018. Etter vår vurdering indikerer dette at økt fokus på internkontroll og avvik har hatt effekt.

I intervju framkom det at enkelte velger å ikke registrere formelle avvik. En av grunnene til dette er at det er vanskelig å melde avvik knyttet til kollegaer. Enkelte velger å ta avvik direkte opp med den det gjelder, med leder eller i interne møter. Etter vår vurdering kan manglende bruk av avvikssystemet føre til at en går glipp av læring som kan føre til at avbøtende og forebyggende tiltak ikke blir gjennomført.

Oppfølging av meldte avvik har de siste årene økt i takt med antall meldte avvik. Fullført oppfølging av avvik har i henhold til informasjon i årsrapport 2018 økt fra 79 i 2016 til 172 i 2017 og 239 i 2018. Etter vår vurdering er det positivt at de fleste avvik følges opp. Når dette gjøres kjent i organisasjonen vil dette kunne medvirke til at flere avvik meldes.

Økningen i antall meldte IK avvik og oppfølging av disse de siste årene er videreført i 2019. I tertialrapport I for 2019 var tallene 220 meldte avvik og 161 lukkede avvik. Langt de fleste avvik meldes fra helse og omsorg. Dette gjelder også lukking av avvik.

REVISJONENS ANBEFALINGER

Basert på våre undersøkelser gis følgende anbefalinger:

- Rauma kommune bør klargjøre hva som skal meldes som avvik, og videreføre arbeidet med å få ansatte til å melde avvik.

LITTERATUR- OG DOKUMENTLISTE

Kommuneloven § 23 nr. 2
Kommunal- og regionaldepartementet: 85 tilrådninger for styrket egenkontroll i kommunene
KS: Rådmannens internkontroll – hvordan holde orden i eget hus?
COSO rammeverket

Rauma kommune, samfunnsplan 2019-2030
Rauma kommune, kommunal planstrategi 2017-2020
Rauma kommune, organisasjonskart (datert 20.9.2018)
Rauma kommune, delegasjonsreglement 2016-2020
Rauma kommune, digitaliseringsstrategi i ROR IKT 2018-2021

Rauma kommune, økonomireglement, 2017
Rauma kommune, kontoplan (oppdatert 2019)
Rauma kommune, budsjett 2019
Rauma kommune, økonomiplan 2019-2022,
Rauma kommune, samfunnsplanens handlingsdel 2019-2022

Rauma kommune, regnskapsavdelingen, budsjettprosessen planperioden 2020-2023
Rauma kommune, regnskapsavdelingen, rutine: rapportering og økonomistyring for ledere og avdelingsledere
Rauma kommune, regnskapsavdelingen, fordeling av oppgaver i regnskapsavdelingen

Rauma kommune, lederavtale for tjenesteområdeledere
Rauma kommune, lederavtale for avdelingsledere/ rektor

Rauma kommune, årsrapport 2018
Rauma kommune, tertialrapport I/2019, II/2018 og I/2018

Rauma kommune, oversikt helsetilstand og påvirkningsfaktorer, 2017
Rauma kommune, handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017-2020
Rauma kommune, handlingsplan for elevens psykososiale læringsmiljø
Rauma kommune, tilstandsrapport grunnskolene 2018

Rauma kommune, helse og velferd, ansvarsfordeling mellom enheter i helse og velferd (17.4.2018)
Rauma kommune, helse og velferd, videredelegering fra tjenesteområdeleder til avdelingsledere Innenfor tjenesteområde helse og velferd (5.6.2018)
Rauma kommune, helse og velferd, orientering om status i barnevernet (20.3.2019)

Rauma kommune, helse og omsorg, internkontroll i helse og omsorg
Rauma kommune, helse og omsorg, rutine for økonomirapportering i helse og omsorg
Rauma kommune, helse og omsorg, prosedyre for avviksrapportering for IK/ HMS og fagprogram mellom avdelingsleder og helse og omsorgssjef
Rauma kommune, helse og omsorg, tiltak og handlingsplan 10-faktor

Rauma kommune, Åndalsnes ungdomsskole, Åndalsnes ungdomsskole 2018-2019
Rauma kommune, Åndalsnes ungdomsskole, evaluering av elevenes læringsmiljø 2018-2019

Rauma kommune,	KS-bibliotek (internkontrollsystem)
Rauma kommune,	Familia Barneverntjenesten benytter Familia som saksbehandlingssystem
Rauma kommune,	Visma Omsorg Profil Pleie- og omsorgssektoren benytter Visma Omsorg Profil som elektronisk-pasientjournal og pasientadministrativt system
Rauma kommune,	Veilederen.no Nettjeneste med oppdaterte regelverk til den enkelte sektor, med oppdatering gjennom e-læring, oppslagsverk på fag og personal og faglig svartjeneste bemannet av kompetente personer
Rauma kommune,	Teams Nettbasert tjeneste for å dele filer, chatte, booke møter etc
Rauma kommune,	Skooler Lærings- og kommunikasjonsplattform mellom lærer og elev/ skole og hjem. Systemet er tatt i bruk i skolene i Rauma kommune
Rauma kommune,	Visma flyt skole Skoleadministrasjonssystem for lærere, foreldre og elever i grunnskole Systemet brukes av administrasjonen ved den enkelt skole i Rauma kommune
Rauma kommune,	10-faktor medarbeiderundersøkelse Medarbeiderundersøkelsen er tatt i bruk i Rauma kommune. Undersøkelsen er utviklingsorientert og består av ti spesielt utvalgte faktorer, som hver måles med noen få måleindikatorer.

VEDLEGG

VEDLEGG 1: REVISJONSKRITERIER - REGELVERK FOR INTERNKONTROLL

KOMMUNELOVEN § 23 NR. 2

I henhold til kommuneloven § 23 nr. 2 har rådmannen som øverste ansvarlige for forvaltningen ansvar for å sikre betryggende kontroll. Bestemmelsen lyder som følger:

> "Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak er iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll."

Hva som ligger i begrepet betryggende kontroll er ikke definert i loven, men i forarbeidene til loven sies det følgende om denne bestemmelsen:

> "I nytt annet punktum i nr. 2 foreslås en ny annen setning som lovfester administrasjonssjefens tilsynsansvar overfor administrasjonen. Forslaget antas ikke å innebære noen realitetsendring i forhold til gjeldende rett. Siktemålet er å tydeliggjøre at administrasjonssjefen har et ansvar for å føre kontroll med virksomheten. Selv om administrasjonssjefen etter kommuneloven i dag ikke eksplisitt er pålagt å etablere internkontroll, må ansvaret for en slik kontroll regnes som en nødvendig del av administrasjonssjefens ledelsesansvar. Det er i tråd med allment aksepterte ledelsesprinsipper at en leder av en virksomhet etablerer rutiner og systemer som blant annet skal bidra til å sikre at organisasjonen når de mål som er satt og at formuesforvaltningen er ordnet på forsvarlig måte".

Kommuneloven bruker ikke begrepet internkontroll, men har en formulering om betryggende kontroll. I dette ligger det et krav om internkontroll.

85 TILRÅDNINGER FOR STYRKET EGENKONTROLL I KOMMUNENE

Kommunal- og regionaldepartementet mottok i desember 2009 rapporten: 85 tilrådninger for styrket egenkontroll i kommunene. Rapporten inneholdt flere forslag til styrking av egenkontrollen i kommunene. Forslagene skal bidra til at kommunen får et mer aktivt og styrket forhold til intern kontroll generelt.

Lov og forskriftsendringer for styrket egenkontroll er senere fastsatt. Det fremgår av kommunelovens § 48 nr 5 at rådmannen i årsberetningen skal rapportere om tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

RÅDMANNENS INTERNKONTROLL – HVORDAN FÅ ORDEN I EGET HUS?

KS sitt effektiviseringsnettverk utarbeidet i 2012 og 2013 idéheftet i forbindelse med at gjennomførte nettverk for kommuner som ønsket å styrke sin administrative internkontroll. Det fremgår av idéheftet at kommuner har et selvstendig ansvar for å føre kontroll med egen virksomhet.

Det fremgår av idéheftet at de tre viktigste rådene til kommuner og fylkeskommuner som vil forbedre sin internkontroll er:

- Internkontroll og kontrollaktiviteter må være basert på risikoanalyser
- Internkontrollen må i større grad være en del av ordinær ledelse og virksomhetsstyring
- Det er nødvendig med mer formalisering av internkontrollen.

En av anbefalingene som fremkommer gjennom de siste årenes rapporter er at internkontrollen i større grad bør være integrert i det ordinære styringssystemet. Internkontrollen må integreres og tilpasses det styringssystem eller den modellen som kommunen bruker.

COSO RAMMEVERKET

COSO er en internasjonalt utbredt og anerkjent modell innenfor internkontroll. I denne modellen er risiko og vesentlighetsvurdering en integrert del. Internkontroll er her å forstå som en kontinuerlig prosess i organisasjonen.

COSO omtales i KS: Rådmannens internkontroll, Hvordan få orden i eget hus? (kapittel 2.3):

> COSO-rammeverket er et anerkjent rammeverk for vurdering og utvikling av internkontroll i en virksomhet. COSO har påvirket kravene til internkontroll i statens økonomiregelverk, og benyttes av flere revisjons- og rådgivningsmiljøer i deres arbeid med kommunale, statlige og private virksomheter. Rammeverket er beskrevet i norsk oversettelse i «Intern kontroll – et integrert rammeverk» fra 1996
>
> COSO-rammeverket er sammensatt av tre målsettinger og fem komponenter. Disse knyttes opp til ulike arbeidsprosesser i virksomheten.
>
> De tre målsettingene definerer internkontrollens virkeområde(r):
> - Målrettet og kostnadseffektiv drift
> - Pålitelig regnskapsrapportering
> - Overholdelse av lover og regler
>
> De fem komponentene representerer rammeverkets arbeidsmetodikk:
> - Kontrollmiljø
> - Risikovurderinger
> - Kontrollaktiviteter
> - Informasjon og kommunikasjon
> - Ledelsesmessig oppfølging og overvåking
>
> Komponentene angir hva som bør vektlegges og hvordan man kan gå fram for å sikre god internkontroll over arbeidsprosessene. Disse beskrives nærmere i de neste avsnittene.
>
> <u>Kontrollmiljø</u>

Kontrollmiljø setter standarden for en organisasjon når det gjelder å påvirke de ansattes holdning til kontroll og styring. Det danner grunnlaget for de øvrige kontrollkomponentene og gir orden og struktur. Følgende elementer inngår:

- Integritet/etiske verdier
- Kompetanse hos virksomhetens medarbeidere
- Ledelsens filosofi og driftsform
- Måten ledelsen fordeler ansvar og myndighet på
- Hvordan ledelsen organiserer og utvikler de menneskelige ressursene

Risikovurderinger

Enhver virksomhet står overfor en rekke eksterne og interne risiki som den må ta hensyn til. Risikovurdering består av identifisering og analyse av risiki som er relevante når det gjelder oppnåelse av virksomhetens målsetninger. Identifiseringen og analysen danner så et grunnlag for hvordan risikoen skal håndteres. Det trengs også mekanismer som kan identifisere og håndtere risiko i forbindelse med endringer.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteter er handlingsplaner og rutiner som sikrer gjennomføring av ledelsens direktiver. Kontrollaktiviteter foretas i hele organisasjonen, på alle nivåer og i alle funksjoner. De omfatter en rekke aktiviteter, blant annet:

- Godkjennelser
- Anvisninger
- Verifikasjoner
- Avstemminger
- Driftsgjennomgåelse
- Sikring av ressurser
- Ansvarsdeling

Informasjon og kommunikasjon

Viktig informasjon må identifiseres, fanges opp og formidles til riktig tid og gjøre de ansatte i stand til å utføre sine ansvarsoppgaver. Informasjonssystemer skaffer informasjon om drift, økonomi og overholdelse av lover og regler som muliggjør en kontinuerlig og målrettet drift og styring av organisasjonen.

I tillegg til internt genererte data, behandler systemene også informasjon om eksterne hendelser og forhold som er nødvendige for å ta veloverveide økonomiske beslutninger og for ekstern rapportering.

Effektiv kommunikasjon må gjennomsyre organisasjonen i vid forstand, dvs. ned, på tvers og opp i organisasjonen. Alle ansatte må motta et klart budskap fra toppledelsen om at ansvaret for kontroll må tas alvorlig. De må forstå sin egen rolle i det interne kontrollsystemet, så vel som hvordan de enkelte aktivitetene og handlingene relaterer seg til andres arbeid. Det må dessuten være kanaler for formidling av viktig informasjon opp i hierarkiet til ledelsen.

Det er også behov for å ha effektiv kommunikasjon med eksterne aktører.

Ledelsesmessig oppfølging og overvåking

Interne kontrollsystemer trenger overvåking – en prosess som vurderer hvor effektivt systemet er over tid. Dette oppnås gjennom kontinuerlig overvåking, frittstående evalueringer eller ved en kombinasjon av de to.

Kontinuerlig overvåking skjer parallelt med driften og inngår i den daglige ledelsen, som en del av den helhetlige overvåkningsfunksjonen og integrert med andre handlinger som ansatte gjør når de utfører sine oppgaver. Omfanget og hyppigheten av de frittstående evalueringene avhenger primært av risiko vurderingen og hvor effektive de kontinuerlige overvåkingsrutiner er.

Mangler i den interne kontrollen bør rapporteres til ledelsen og alvorlige forhold bør gå helt til toppledelsen og styret.

VEDLEGG 2: INTERNKONTROLLSYSTEM I RAUMA KOMMUNE - KS-BIBLIOTEK

Bilde: Bilde av KS-bibliotek for Rauma kommune
Kilde: Rauma kommune, minVakt, KS-bibliotek IK og HMS

VEDLEGG 3: AVVIKSREGISTRERING I RAUMA KOMMUNE

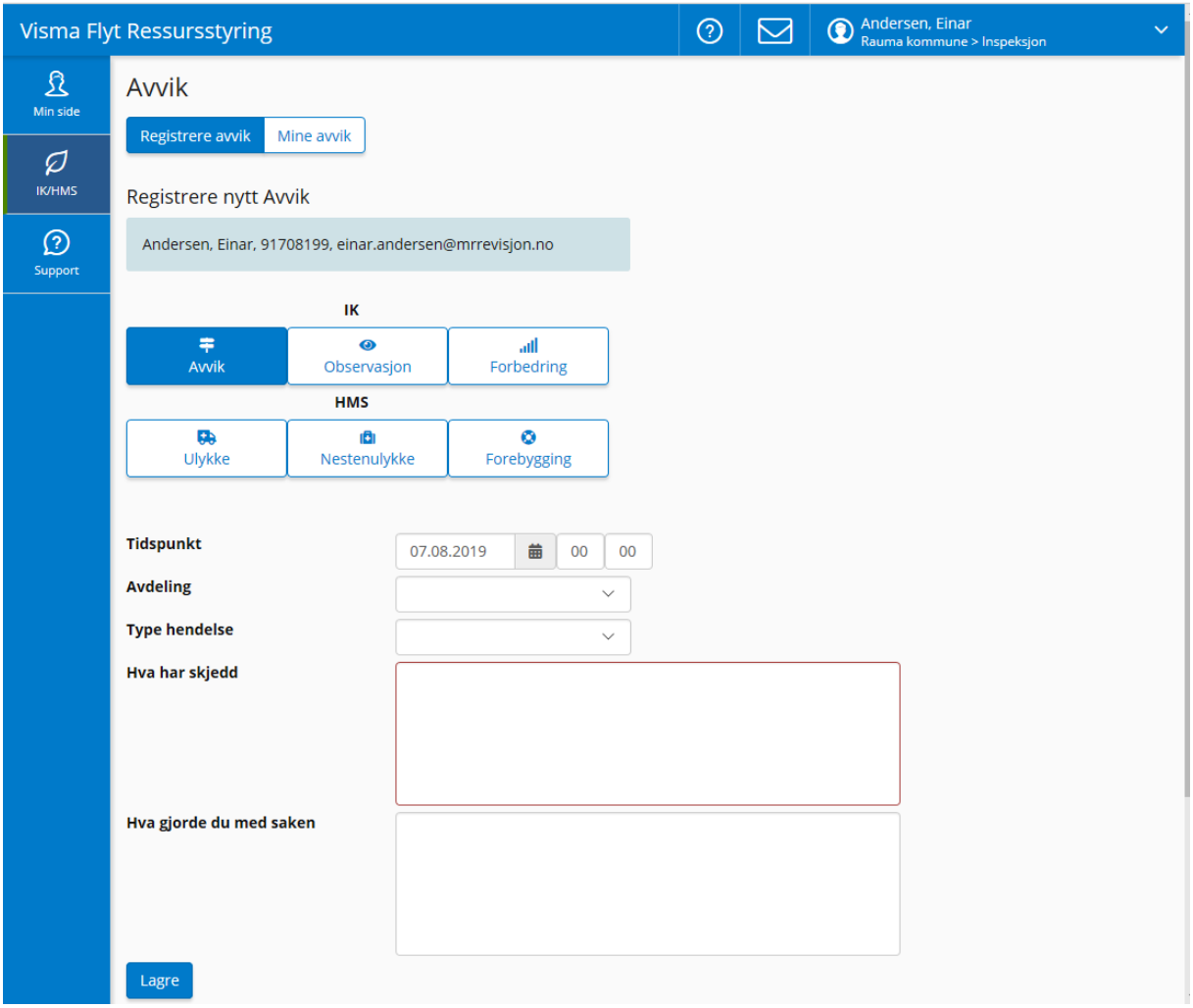

Bilde: Bilde av IK/HMS avvik for Rauma kommune
Kilde: Rauma kommune, minVakt, IK og HMS, avvik (utskrift 7.8.2019)

VEDLEGG 4: RAPPORTERING - INTERNKONTROLL

Internkontroll omtales i en rekke planer og rapporter i Rauma kommune. Under gjengis informasjon som gis om temaet i tertialrapport 1/ 2019, årsrapport 2018 og tertialrapport 2/ 2018.

TERTIALRAPPORT: 1. TERTIAL 2019

I tertialrapport 1 for 2019 rapporteres det på registrerte avvik i forhold til HMS og Internkontroll. Følgende informasjon gis i kapittel 5 om HMS - og Internkontroll: Rapportering på registrerte avvik

Gode prosedyrer og rutiner er en forutsetning for kvalitetssikring av tjenester, tilsatte og miljø. Gjennom et samspill mellomledere og arbeidstakere kan vi skape trygge, forutsigbare, forsvarlige og stimulerende rammer som gir grunnlag for bedre tjenester, inkluderende arbeidsmiljø og høynet effektivitet. I 2016 oppgradert vi IKHMS modulene for kvalitetshåndtering i SharePoint for lettere å kunne vedlikeholde prosedyrene, og for å kunne forbedre avvikshåndteringen. Det viser seg likevel at vi må ha et kontinuerlig fokus på forbedringsarbeid, prosedyrer og lukking av avvik. Dette vil få særlig oppmerksomhet i 2019. Innen flere tjenesteområder er det også et etterslep på sluttbehandling av avvik som må lukkes.

Internkontroll med hjemmel i kommunelovens § 23. Meldte og lukka avvik IK 1.tertial 2019 sammenholdt med tilsvarende periode 2018:

	1. tertial 2018		**1. tertial 2019**	
Område	**Meldte**	**Lukka**	**Meldte**	**Lukka**
Stab/Støtte	4	1	12	8
Barnehage	7	6	2	1
Skole	10	5	9	3
Helse og velferd	4	2	20	4
Helse og omsorg	10	2	154	132
Kultur	22	6	12	6
Utbygging	0	0	8	4
SUM	**57**	**22**	**220**	**161**

HMS Helse, miljø og sikkerhet med hjemmel i Arbeidsmiljølova. Registrerte avvik 1. tertial 2019 sammenholdt med tilsvarende periode 2018:

	1. tertial 2018		**1. tertial 2019**	
Område	Meldte	Lukka	Meldte	Lukka
Stab/Støtte	0	0	1	0
Barnehage	1	1	0	0
Grunnskole	7	1	4	0
Helse og velferd	3	0	0	0
Helse og omsorg	9	2	30	20
Kultur	0	0	0	0
Utbygging	1	0	3	2
SUM	**21**	**4**	**38**	**22**

ÅRSRAPPORT 2018

I årsrapport 2018 gis det følgende informasjon om internkontroll, HMS og digitalisering:

Internkontroll (IK)
«Internkontroll er kommunen sitt verkty etter kommunelova for å identifisere svakheiter og brot på lovkrav i tenestene. Det web-baserte IK systemet har same portalløysing som HMS systemet.

Internkontrollen er under utvikling der ein også i 2018 har lagt vekt på opplæring og innlegging av prosedyrar og rutinar knytt til tenesteyting. Meldte avvik blir handtert og lukka av verksemdsleiar.

Lukking av avvik kan mellom anna skje gjennom endring av prosedyrar, opplæring, informasjon eller andre kvalitetsforbetrande tiltak. I 2019 planlegg ein saman med dei andre ROR-IKT kommunane å gå ut på anbod for anskaffing av felles IK/HMS system».

Avvik IK	Meldte avvik	Ikkje starta	Starta	Fullført
2016	107	19	9	79
2017	283	97	14	172
2018	300	46	15	239

Helse- miljø og sikkerheit (HMS)
«Rauma kommune har eit web-basert system for handtering av helse- miljø- og sikkerheitsarbeid (HMS). I HMS-systemet sitt årshjul finn ein det systematiske arbeidet som skal gjennomførast i verksemdene for å imøtekomme krava i Arbeidsmiljølova.

Alle verksemder skal utarbeide tiltaksplan og gjennomføre vernerunde. I tillegg får alle verneombod og verksemder tilbod opp HMS opplæring. Kor ofte ei verksemd skal gjennomføre risikovurdering er ein del av ROS analysen».

HMS krav	Verneområde som har gjennomført krav 2018	Av samla tal på verneområde
Vernerunde	24	27
Utarbeida tiltaksplan/handlingsplan	24	27

Avvik HMS	Meldte avvik	Ikkje starta	Starta	Fullført
2016	34	15	3	16
2017	78	28	5	45
2018	108	66	10	32

Digitalisering

- Ny heimesida er innført ved årsskiftet 2018/2019. Dette opnar opp for at publikum no kan søkje elektronisk på mange kommunale tenester.
- Frå same tid blei også eit nytt og forbetra intranett innført, og som gjer det lettare for tilsette å hente informasjon og kunne orientere seg i organisasjonen.

- I forbindelse med bygging av Helsehuset er det satsa tungt på innovativ velferdsteknologi. Rauma kommune er blant de fremste i landet på utprøving av sensor- og robotteknologi innan denne type bygg.
- Det må også nemnast at Rauma kommune over ei tre års periode digitaliserer byggesaks- og landbruksarkivet. Dette arbeidet er planlagt ferdigstilt i 2019 og vil gje gevinstar både for innbyggarar, næringsliv og kommune ved at all dokumentasjon då vil vere digital.
- Sentralt i 2018 er også innføring av digital fråværsmelding og digital sjukemelding gjennom NAV. Dette arbeidet er ganske omfattande for alle parter.

TERTIALRAPPORT: 2. TERTIAL 2018

I tertialrapport 2 for 2018 rapporteres det på registrerte avvik i forhold til HMS og Internkontroll. Følgende informasjon gis:

Gode prosedyrer og rutiner er en forutsetning for kvalitetssikring av tjenester, tilsatte og miljø. Gjennom et samspill mellom ledere og arbeidstakere kan vi skape trygge, forutsigbare, forsvarlige og stimulerende rammer som gir grunnlag for bedre tjenester, inkluderende arbeidsmiljø og høynet effektivitet. I 2016 oppgradert vi IKHMS modulene for kvalitetshåndtering i Sharepoint for lettere å kunne vedlikeholde prosedyrene, og for å kunne forbedre avvikshåndteringen. Det viser seg likevel at vi må ha et kontinuerlig fokus på forbedringsarbeid, prosedyrer og lukking av avvik. Dette vil få særlig oppmerksomhet i 2019.
Internkontroll med hjemmel i kommunelovens § 23. Meldte og lukka avvik IK 1. og 2. tertial 2018:

	1. tertial 2018		**2. tertial 2018**	
Område	**Meldte**	**Lukka**	**Meldte**	**Lukka**
Stab/Støtte	4	1	6	5
Barnehage	7	6	2	0
Grunnskole	10	5	2	1
Helse og velferd	4	2	10	9
Helse og omsorg	10	2	75	9
Kultur	22	6	12	0
Utbygging	0	0	5	0
SUM	**57**	**22**	**112**	**24**

HMS Helse, miljø og sikkerhet med hjemmel i Arbeidsmiljølova. Registrerte avvik 1. og 2. tertial 2018:

	1. tertial		**2. tertial**	
Område	Meldte	Lukka	Meldte	Lukka
Stab/Støtte	0	0	1	1
Barnehage	1	1	0	0
Grunnskole	7	1	0	0
Helse og velferd	3	0	0	0
Helse og omsorg	9	2	31	2
Kultur	0	0	0	0
Utbygging	1	0	2	2
SUM	**21**	**4**	**34**	**5**

VEDLEGG 5: RAPPORTERING - ØKONOMI

Økonomi omtales i en rekke planer og rapporter i Rauma kommune. Under gis informasjon som gis om temaet i tertialrapport 1/ 2019, årsrapport 2018 og tertialrapport 2/ 2018.

TERTIALRAPPORT: 1. TERTIAL 2019

I tertialrapport 1 for 2019 gis det økonomirapportering i kapittel 2.

Driftsoversikt pr. 1. tertial

- Det er et vesentlig merforbruk i lønnskostnader sammenlignet med budsjett, og nivået er sammenlignet med i fjor, samme periode. Når en trekker fra refusjoner er totalen netto lønnskostnadene 13 mill. (9 %) over budsjett per april.
- Analysen av status pr. 1. tertial, hensyn tatt periodiseringer og forventet utvikling framover gir en netto prognose på et merforbruk på 12.25 mill. kr totalt.

Fast lønn har et merforbruk pr. april i forhold til budsjett på 5,4 % (5,7 mill. kr), og ligger 8,7 % over samme periode i fjor. Sum lønnskostnader ligger netto 9 % over budsjett og 7,5 % over samme periode i fjor (når en trekker i fra refusjoner).

Det er vesentlig større merforbruk på netto variabel lønn, som per april ligger 18 % over budsjett og 4,6 % over samme periode i fjor. Især overtid og annen ekstrahjelp.

Prognosen på finansområdet pr. utgangen av april er mindreforbruk på 8,4 mill. i forhold til budsjett:

- Skatteinngangen inkl. utjevning ventes å balansere ut året. Skatteinngangen pr. april er på 63,9 mill. kr av totalt 200 mill. i år. KS sin siste prognose tilsier at Rauma kommune får 1,2 mill. kr mer i skatt og tilsvarende mindre i inntektsutjevning.
- Eiendomsskatteinntektene ventes 0,4 mill. over budsjett.
- Netto premieavvik ventes om lag som budsjett.
- Netto rentekostnader ventes om lag som budsjett.
- Økt vedtatt utbytte fra Rauma Energi med 7 millioner kroner til 12 mill.kr.

I tillegg kommer en teknisk justering av motpost avskriving på 0,8 mill.

Risiki:

- Prognosen forutsetter at merforbruket i Helse og omsorg reduseres videre.
- Prognosen avhenger også noe av fortsatt høye kraftpriser

Kommentar resultat sektornivå:

…

Politisk styring og kontroll, Administrasjon, Kultur, Kirke og Barnehage ventes å balansere mot budsjett i 2019. Administrasjon venter en merinntekt på 1,5 mill. kr. knyttet til kraftsalg, men prisene flater nå ut og ventes noe ned. Området merker nå redusert kvalitet i tjenestene, av tiltak knyttet til stillinger som har måttet stå vakante som følge av stillingsstoppen.

De øvrige områdene har utfordringer med å holde rammen.

Det tar tid å omstille Helse- og omsorg til et lavere ressursnivå. Vi skal huske på at rammen på 170 millioner kroner er 22 millioner kroner lavere enn regnskap 2018, og nominelt på linje med regnskap 2017. Det vil si at vi sikter inn på et nivå som tilsvarer 4 millioner kroner mindre enn det Telemarkforsking beregnet som sektorens forventede behov i 2018 og 8 mill. under forventet behov i 2019. Vi forventer en effektivisering som finansierer Helsehusinvesteringen. Problemet er at denne omstillingen tar tid, og forhastede prosesser kan vise seg dyre.

Det har vært arbeidet godt med tiltakene det siste året, og dette gir seg også til syne økonomisk. I institusjonsdrift har lønnsutviklingen nominelt vært under 2018 nivå, i 4 av 5 måneder …

Det er nå gjennomført en midlertidig reduksjon av 7 kortidsplasser institusjon som vil gi ytterligere reduksjoner i andre halvår. I tillegg er det, med effekt fra april, innført en ny turnusordning med 14 timersvakter i institusjon hver 4. helg (med unntak av demensavdelingen). Dette er en viktig kvalitetsheving for brukerne, da det reduserer antall deltidsstillinger som gir færre å forholde seg til for beboere. Samtidig gir det positive effekter for økonomi og ledelse. Institusjonsdrift er på vei mot budsjettnivå, men klarer ikke ta igjen det tapte i 2019.

Innenfor hjemmebasert omsorg er det fortsatt stort trykk, og vi har ikke klart å iverksette de planlagte tiltakene i 1. tertial. Bruk av velferdsteknologi og ny turnusordning vil få effekter først i andre halvår. Likevel ser vi en positiv utvikling i lønnskostnader i april og mai, og det brukes ikke eksterne vikarer her.

Det er imidlertid sterk vekst i kostnadene i botjenesten. Dette skyldes endring i brukersammensetning og økte behov. Behovene er lovpålagt og må håndteres. Tiltak her er endring av turnus. Refusjon for ressurskrevende brukere vil øke, men egenandelene er allikevel høy, og området ventes å gå 4 millioner kroner over budsjett i 2019. Det er registrert 5 nye PU over 16 år i kommunen i 2019. Dette vil gi 3,4 millioner mer i inntekter i fra 2020, men kostnadene påløper allerede i år.

Det er derfor ikke realistisk å forvente at vi når dette rammenivået i 2019. Kanskje ikke heller i 2020. Prognosen er et merforbruk i 2019 innen helse- og omsorg på til sammen 14 mill.kr.

Rauma utbygging (Forvaltning, VAR, Formålsbygg og Kommunalteknikk) har en prognose på et merforbruk på 2,5 mill. kr. Økte energipriser er en viktig årsak, og ikke budsjetterte kostnader ved bygg som står tomme. I tillegg er det utløst ekstra krav til utdanning av brannvesen som må fordeles over noen år, men som vi må koste, også i det nye IKS. Til sist er det et merforbruk på

vintervedlikehold og feil i budsjettering av renhold og brann. Også rammen til Utbygging har vært kuttet mye over flere år.

Selv om rettsaken knyttet til Helsehuset er anket, er det slik at advokatkostnadene påløpt hittil (3 millioner kroner) må vi dekke selv, slik dommen i Lagmannsretten tilsa. Dette har i påvente av evt. tilkjente sakskostnader blitt utgiftsført i investeringsregnskapet. Dette må nå utgiftsføres i drift, og medfører en overføring fra drift til investering, og kan der nyttes til å redusere låneopptak i 2019 tilsvarende. Kostnaden vil utgiftsføres på Utbygging, og rammen må justeres tilsvarende, da de ikke kan ta dette innenfor oppsatt ramme.

Innen Helse- og velferd ventes et merforbruk på 1,7 mill. kr. Merforbruket er i stor grad knyttet til utenforliggende forhold slik som økt sats legevaktgodtgjøring (0,5 mill) som avtales etter at budsjett 2019 er vedtatt, og økte satser til private fysioterapeuter (0,1 mill), og økte satser for avlastningstjenester (0,7 mill) og at rammen ikke tok høyde for innføringen av kostnad ved utskrivingsklare pasienter innen psykisk helsevern og ekstrautgifter ved regelendring knyttet til arbeidsavklaringspenger. I tillegg ser vi økte kostnader innen barnevern (0,5 mill).
…

ÅRSRAPPORT 2018

Rådmannen gir sine kommentarer i kapittel 1. Følgende informasjon gis om økonomi og økonomistyring:

> «Innflytting i Helsehuset har også sett sitt preg på den kommunale drifta i 2018. 2018 viste eit stort meirforbruk i drifta av helse- og omsorgssektoren pga manglande kontroll i forkant og under innflytting i Helsehuset. Det er i løpet av hausten gjort eit formidlabelt arbeidet for å etablere eit driftsnivå i tråd med vedteke budsjett, men det står framleis igjen et godt stykke arbeid. Dette er vår viktigaste driftsutfordring i 2019».

Følgende informasjon om merforbruk i 2018 gis i kapittelet om økonomi – tjenesteområdene:

> «Tenesteområda hadde eit meirforbruk på 16 millionar kroner, eller 3,5 % meir enn budsjett. Helse- og omsorg og Helse og velferd hadde eit vesentleg meirforbruk og auke samanlikna med 2017, medan administrasjon og Kultur og Utbygging hadde eit vesentleg mindreforbruk (meir enn 3 %). Netto utgift fordelt på einingane auka med 8 % samanlikna med fjoråret.
>
> Kommentar til avviket i dei ulike tenesteområda:
>
> - Administrasjon: Gevinsten frå sal av konsesjonskraft vart 2,3 millionar kroner høgare enn venta i budsjett, og ROR IKT enda opp med å bruke 0,8 millionar kroner mindre enn budsjett.
> - Barnehage, Kultur og Skole kom ut med eit mindreforbruk som skuldast tiltak som til dømes mindre bruk av vikarar, halde stillingar vakante og reduserte kursutgifter.

- I tillegg til reduserte kostnader gjennom stillings- og innkjøpsstopp, og ein reduksjon i vedlikehald, har Utbygging hatt 1 mill. i mindreutgift på snøbrøyting.
- Helse- og Velferd enda opp med eit meirforbruk på 8%. Årsakene er fleire. Færre flyktningar enn lagt til grunn i budsjett ga mindre inntekter til Flyktningetenesten. I tillegg hadde tenesten auka kostnader til omplasseringer av barn gjort av barnevernet, auke i utbetalingar av sosialstønad, samt dobla satser for løn avlastarer etter ein dom i høgsterett.
- Helse- og omsorg fikk ei sterk auke i kostnader våren 2018. I frå april til mai auka lønskostnadene med 18%. Ein stor del er knytt til ei auke i turnus og årsverk ved innflytting i nytt Helsehus, utan at dette vart motsvara av tilsvarande kutt i andre delar av tenesteområdet, eller ved reduksjon i variabel løn. Plana om meir enn tilsvarande reduksjon i vikarbruk vart vanskelig å gjennomføre. Å flytte inn i Norges mest moderne helsehus og å være pilot på ny velferdsteknologi ga ekstra utfordringar. Å lande dei mange prosjekta tok stor fokus og kapasitet for leiinga. I heimebasert omsorg ga auka oppgåver og ei auke i faste tilsette eit meirforbruk ut over budsjett. Mangel på sjukepleiarar har medverka til meirforbruket med kostnader til innleie, utvida bonusordning for å ta ledige vakter og bruk av vikarbyrå. I siste halvdel av 2018 vart det gjennomført tiltak som så langt har redusert talet på tilsette med 12-13 årsverk. Lønskostnadene i desember var 2,5 millionar kroner lågare enn toppmånaden august 2018. Omlegginga tek tid, og ei rekke av tiltaka får effekt først i 2019. Tiltak som blir gjennomført er:

    - Endra arbeidstidsordning i institusjon (i 2019)
    - Endra arbeidstidsordning i heimetenesten (i 2019)
    - Reduksjon i bruk av vikarbyrå
    - Arbeidet med prosjekt jobbglidning (sjukepleier vs. helsefagarbeideroppgaver - i 2019)
    - Omsorgstrappen – etablering av tenester på dei lågare nivåa (i 2019)
    - Større merksemd på og oppfølging av økonomi (rutine og mnd. møter)»

TERTIALRAPPORT: 2. TERTIAL 2018

I tertialrapport 2 for 2018 gis det økonomirapportering i kapittel 2.

Driftsoversikt pr. 2. tertial

- Analysen av status pr. 2. tertial, hensyn tatt periodiseringer og forventet utvikling fremover gir en netto prognose på et merforbruk på 20 mill.kr totalt.
- Dette er en vesentlig endring i forhold til prognosen i 1. tertial på 6 mill.kr.
- Forrige prognose forutsatte at merforbruket i Helse og omsorg ikke fortsetter å øke, men stabiliseres/reduseres. Denne forutsetningen ble ikke oppfylt. Tvert i mot økte merforbruket innen Helse- og omsorg vesentlig fra og med mai av.
- 29. august sendte Rådmannen ut informasjon om stillingsstopp og ansettelsesstopp, samt at at innkjøp som ikke er helt nødvendig for den ordinære drifta utsettes eller skyves i driftsbudsjettet

Sum lønnskostnader for hele kommunen fikk en nivåøkning på 4 mill.kr pr. mnd fra mai av (10,4 %), som i hovedsak skyldes Helse og omsorgsområdet, og dette har vedvart ut 2. tertial. Dette skyldes en bemanningsøkning, da beregnet årslønnsvekst fra 2017-2018 er på 2,8 %, og sykefraværet er redusert sammenliknet med i fjor.

Fast lønn har et merforbruk pr. august i forhold til budsjett på 0,8 %, og ligger 7,2 % over samme periode i fjor. Det er vesentlig større merforbruk på variabel lønn, som totalt ligger 50 % over budsjett og 6 % over samme periode i fjor. Især overtid, annen ekstrahjelp og innleie av vikarer.

Når en trekker i fra refusjoner er netto lønnskostnadene 14 mill. (5,8 %) over budsjett. Brutto er utgifter til fast og variabel lønn inkl. sosiale kostnader 8,7 % (21 mill.kr.) over budsjett, og 9,8 % høyere enn samme periode i fjor.

Prognosen på finansområdet pr. utgangen av august var 1,5 mill. i mindreforbruk i forhold til budsjett:

- Skatteinngangen inkl. utjevning ventes å balansere ut året. Skatteinngangen pr. august er på 122 mill. kr av totalt 196,5 mill. i år. Periodisert er det 3,3 millioner kroner lavere enn budsjett, men veksten pr. utgangen av april er 2,8 % sammenliknet med fjoråret, noe som er over budsjettert vekst på 1,9 %. KS sin siste prognose tilsier at Rauma kommune får 2 mill. mer i skatteinngang som vil oppveies av ca 2 millioner kroner mindre i inntektsutjevning.
- Eiendomsskatteinntektene ventes om lag som budsjett.
- Netto premieavvik vil ha en merkostnad på om lag 1 mill. grunnet en korrigering av tidligere års feil.
- Ny beregning av minimumsavdrag tilsier 1,7 mill. i økt avdragskostnad sammenliknet med budsjett
- Netto rentekostnader ventes 0,5-1 mill. lavere enn budsjett.
- Etter periodens utløp ble det kjent at Rauma fikk 4,5 mill. kr. fra Havbruksfondet. Summen er vesentlig høyere enn i fjor, og 3,5 mill. mer enn budsjettert.

Risiki:

- Prognosen forutsetter at merforbruket i Helse og omsorg ikke fortsetter å øke, men stabiliseres/reduseres.
- Prognosen avhenger også noe av fortsatt høye kraftpriser

Kommentar resultat sektornivå:
Kultur, Barnehage og Helse og velferd ventes å balansere mot budsjett i 2018.

Administrasjon venter et mindreforbruk på 3 mill. kr. I hovedsak knyttet til kraftsalg og noe grunnet vakanser. Prognosen avhenger av fortsatt høye kraftpriser.

Grunnskolen ventes også å gå mot et mindreforbruk.

Helse- og omsorg vil ikke klare å holde sine rammer, og prognosen er et merforbruk på til sammen 25 mill. kr. Store deler av tjenesteområdet har i 2018 vært gjennom en stor omstilling, dette sammen med store utfordringer knytt til tilgang på kvalifisert personell og en generell oppbemanning i

hjemmebasert/ institusjon er de viktigste grunnene til overforbruket. En viktig årsak er økt grunnbemanning ved omorganisering av tjenestene inn i nytt Helsehus, samt variable kostnader knyttet til økte behov i hjemmetjeneste, institusjon og botjenesten. Rauma kommune har vært gjennom en enorm omstilling de siste årene innenfor helse- og omsorg. Innflyttingen av helsehuset og flytting fra Vollatun til Åndalsnes sykehjem har generert store utgifter knytt til overtid, ekstrainnleie etc. Nasjonalt og i Rauma er det stor mangel på kvalifisert personell i helse- og omsorg. Dette gjelder spesielt sykepleiere. Med bakgrunn i dagens turnuser, har en vært avhengig av virkemidler som overtid, vikarbyrå, bonusordning etc. for å fylle opp vakter. Dette har generert store utgifter. Gevinstrealiseringen av helsehuset, har en ikke klart å ta ut. Dette i hovedsak grunnet at teknologien ikke har fungert etter formålet. Dette blir gradvis bedre.

Tiltak er satt i verk for å redusere bemanningen igjen ned til vedtatt ramme, men det tar tid, og merforbruket hittil kan ikke hentes inn igjen i år. Det vil også påvirke neste år.
Rauma utbygging (Areal, VARFS, Formålsbygg og Kommunalteknikk) har en prognose på et merforbruk på 0,8 mill. til tross for en rekke tiltak. Økte energipriser er hovedårsak.
Prognose: Overforbruk kr. 1.550.000,- Tiltak som er iverksatt er:

Redusert 1 stilling v/ ny utbyggingssjef: kr. 250.000,- Reduksjon ½ stilling vinter veg: kr. 125.000,-
Vakanse byggesaksbehandler: kr. 200.000,- Ikke sette inn sykevikar. kr. 125.000,-

SJEKKLISTE FOR UAVHENGIGHET I FR-PROSJEKT

Prosjekt/kommune: Rauma kommune, Intern kontroll

Kommunelovens § 79 og revisjonsforskriftens Kap. 6.	**Erklæring**	**Merknad og forklaring**
Pkt 1: Ansettelsesforhold	*Undertegnede har ikke ansettelsesforhold hos andre arbeidsgivere enn Møre og Romsdal Revisjon IKS*	
Pkt 2: Medlem i styrende organer	*Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Rauma kommune deltar i.*	
Pkt. 3: Interessekonflikt eller svekket tillit	*Undertegnede deltar ikke i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor. Revisor har ikke funksjoner i annen virksomhet som kan føre til tilsvarende forhold.*	
Pkt. 4: Nærstående	*Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Rauma kommune på en slik måte at det har betydning for revisors uavhengighet og objektivitet.*	
Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	*Undertegnede har ikke ytt rådgivnings- eller andre tjenester overfor Rauma kommune med slikt innhold eller omfang at dert er egnet til å påvirke revisors habilitet.*	
Pkt. 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	*Undertegnede har ikke ytt tjenester overfor Rauma kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.*	
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	*Undertegnede har ikke opptrådt som fullmektig for Rauma kommune.*	
Pkt. 8: Andre særegne forhold		Ikke aktuelt

Kristiansund, 20.03.2019

Marianne Hopmark
Oppdragsansvarlig revisor

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 30.8.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 27/19	Kontrollutvalget	12.9.2019

KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN 2019

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens presentasjon av kommunikasjons-/revisjonsplan for revisjonsåret 2019 til orientering.

Saksopplysninger

I henhold til Forskrift om revisjon kap. 2, § 4, er revisor pålagt å arbeide planmessig og effektivt. Kontrollutvalget skal føre løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, jf. Forskrift om kontrollutvalg, kap. 3, § 4 og kommunelovens § 78 nr. 1.

Vedlagt følger:
- Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Rauma kommune 2019, datert 25.4.2019 fra Anne Oterhals.

VURDERING

Revisjon av kommunens virksomhet skal skje henhold til god kommunal revisjonsskikk, dvs. at revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres.

Revisjonen vil i møte gi kontrollutvalget en presentasjon av revisjonsstrategi for revisjonsåret 2019. Utvalget vil få tilsendt presentasjonen sammen med møteprotokollen.

Vedlagt følger vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Rauma kommune. Denne viser ikke noen bindinger til Rauma kommune, som skal påvirke revisor sin uavhengighet og objektivitet.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Til Kontrollutvalget

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Rauma kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederlig vandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:
Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Som nærstående regnes

a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Møre og Romsdal Revisjon IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Rauma kommune deltar i.
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Rauma kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Rauma kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.

Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Rauma kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Rauma kommune.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Molde, 25. april 2019
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Anne Oterhals
oppdragsansvarlig revisor

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 30.8.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 28/19	Kontrollutvalget	12.9.2019

VURDERING AV KONTROLLUTVALGETS TILSYNSANSVAR FOR REVISJON – REVISJONSÅRET 2018

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget slutter seg til de vurderinger som går frem av dokumentet «Kontrollutvalgets tilsynsansvar 2018»

Ut fra den vedlagte gjennomgangen er det vurdert at revisjonsordningen som Rauma kommune har hatt revisjonsåret 2018, har vært forsvarlig.

Saksopplysninger

Som det går frem av kommuneloven § 77 nr. 4. og forskrift av kontrollutvalg, har kontrollutvalget et tilsynsansvar overfor regnskapsrevisjon. NKRF har utarbeidet en veileder med anbefalinger om hvordan dette kan gjennomføres. Selv om det ikke går direkte fram av lovteksten, så har kontrollutvalget også et tilsynsansvar for forvaltningsrevisjon. NKRF har også utarbeidet en veileder for kontrollutvalgets tilsynsansvar for forvaltningsrevisjon. Gjennomgangen som her gjøres bygger på disse to veilederne.

Vedlagt saken følger:

- Kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor regnskaps- og forvaltningsrevisjon 2018
- Veileder vedrørende kontrollutvalgets påseansvar overfor regnskapsrevisor, NKRF 24.10.2010 (utrykt vedlegg)
- Veileder vedrørende kontrollutvalgets påse-ansvar for forvaltningsrevisjon, NKRF 1.9.2011 (utrykt vedlegg)

VURDERING

Vurderingene som er gjort bygger på «Veileder vedrørende kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskap» og «Veileder vedrørende kontrollutvalgets påse-ansvar for forvaltningsrevisor». Vurderingene som er gjort er basert på dokument og informasjon som har vært lagt frem for kontrollutvalget revisjonsåret 2018. I tillegg er daglig leder i Møre og Romsdal Revisjon IKS, Veslemøy E. Ellinggard, forespurt når det gjelder oppfyllelse av krav til etterutdanning og kvalitetssikring av uavhengighet og objektivitet for de øvrige revisorene, som ikke fremlegger uavhengighetserklæring til kontrollutvalget, slik oppdragsansvarlige revisorer gjør.

Til informasjon så arbeider Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) også med å utarbeide en veileder for kontrollutvalgets påse-ansvar. Denne har vært ute på høring, men er ikke

publisert enda. Det er naturlig at en benytter den nye veilederen ved vurderinga av tilsynsansvar for 2019.

Sekretariatet har registrert at Møre og Romsdal IKS er i en positiv utvikling. Det ser ut til at det er tatt grep for å utvikle arbeidsmetodikk og systematikk i revisjonsgjennomføringen. Dette har gitt seg særlig utslag i en bedring når det gjelder rapporteringsform og innhold på rapporteringen til kontrollutvalget. Dette har igjen gitt kontrollutvalget bedre innsikt i revisjonens arbeid.

Den inngåtte oppdragsavtalen mellom Rauma kommune v/kontrollutvalget og Møre og Romsdal Revisjon IKS, er et godt verktøy for kontrollutvalget i oppfølging av revisjonstjenestene.

Møre og Romsdal Revisjon IKS vil fra 1.1.2020 slå seg sammen med Kommunerevisjonsdistrikt 3 IKS, til Møre og Romsdal Revisjon SA. Det er forventninger om at den positive utviklingen vi fortsette i det nye selskapet.

Ut fra den vedlagte gjennomgangen vurderes revisjonsordningen som Rauma kommune har hatt revisjonsåret 2018, å være forsvarlig.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor revisjon
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Utarbeidet av Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

REGNSKAPSREVISJON

Anbefaling	Vurdering revisjonsåret 2018 – Kontrollutvalget i Rauma
1. Krav til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor – Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (RF) § 11	Oppdragsansvaret for regnskapsrevisjon i Rauma i 2018 har vært Anne Oterhals. Hun tilfredsstiller kravene iht. RF § 11 Alle oppdragsansvarlige revisorer tilfredstiller NKRFs krav til etterutdanning i 2018.
2. Krav til vandel for oppdragsansvarlig revisor – RF § 12	Oppdragsansvarlig revisor er registrert revisor og har autorisasjon.
3. Dokumentasjon om revisors uavhengighet – RF § 15	-Dokumentasjon av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet legges frem for kontrollutvalget hvert år. Uavhengighetserklæringen for 2018 for Rauma kommune (Anne Oterhals), ble lagt frem i møte 18.10.18, sak 29/18.
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet	I tillegg til at oppdragsansvarlig revisor leverer uavhengighetserklæring til kontrollutvalget, jf. pkt. 3, så rapporterer alle revisorene i revisjonsteamene sin uavhengighet til oppdragsansvarlig revisor.
5. Kunnskap om revisjonens innhold	Det gis informasjon om regnskapsrevisjonen i engasjementsbevet fra MMR, og i oppdragsavtalen (i møte 06.12.17, sak 35/17). I tillegg får kontrollutvalget informasjon gjennom den årlige behandlingen av kommunikasjons-/revisjonsplan, jf. sak 29/18 i møte 18.10.18 Kontrollutvalget får også informasjon gjennom rapportering av regnskapsrevisjon, interimrapportering, jf. sak 04/19 i møte 17.01.19 Kontrollutvalget får også informasjon om revisjonens arbeid ved behandling av årsregnskapet/revisjonsberetningen, jf. sak 12/19 og 13/19 i møte 30.04.19 Øvrig informasjon om revisjonen gis i møter ved behov.
6. Avtaler mellom revisor og kontrollutvalget	Det er utarbeidet en oppdragsavtale mellom MRR og kontrollutvalget. Avtalen gjelder for en valgperiode om gangen. Som følge av at MMR først ble operative fra 01.02.17, gjelder nåværende avtale for perioden 01.11.17-31.12.19. Avtalen ble godkjent i møte 06.12.17, sak 35/17. MRR har rapportert i forhold til kravene i avtalen.

	Det er ikke laget andre avtaler mellom kontrollutvalget og revisor
7. Revisjonsstrategi	Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik: - Kommunikasjons/-revisjonsplan (høst) - Interimrapport (vinter) - Årsavslutning (vår)- revisjonsberetning og presentasjon av resultatet fra årsoppgjørsrevisjonen. MRR har ikke hatt ekstern kvalitetskontroll innen regnskapsrevisjon i 2018.
8. Nummererte brev – RF § 4	Kontrollutvalget har ikke mottatt noe nummerert brev i revisjonsåret 2018. Sekretariatet vurderer at revisjonen etter forskriften kunne ha skrevet nummert brev knyttet til noen forhold ved årsregnskapsavleggelsen i 2018.
9. Misligheter – RF § 3, RF § 4, Forskrift om kontrollutvalg (KF) § 8	Vi har den oppfatning at MRR følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. Kontrollutvalget har ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i revisjonsåret 2018.
10. Revisjonsberetningen – RF § 5	Kontrollutvalget mottar kopi av revisjonsberetningen, slik bestemmelsen sier.
11. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19	Oppdragsansvarlig revisor (eller den an bemyndiger) skal være tilstede når regnskapet blir behandlet. Sekretariatet har forstått det slik at det blir gjort, men i Rauma kommune så protokollføres det ikke i kommunestyreprotokollen når revisor er tilstede. Dette er derfor ikke dokumentert. Oppdragsansvarlig revisor eller noen andre i fra revisjonsteamet er tilstede i kontrollutvalgets møter, når det er påkrevet. Det blir vurdert fra møte til møte.
12.Revisors opplysningsplikt - RF § 20	Kontrollutvalget får de opplysningene som det bes om. Det er vanskelig å vurdere om revisor skulle gitt ytterligere opplysninger.

Forklaring til punktene:

1. Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (revisjonsforskriften) angir kvalifikasjonskrav til hvem som kan være ansvarlig for revisjon av årsregnskapene i en kommune. Den som er oppdrags ansvarlig skal ha bestått eksamen til bachelor i revisjon eller høyere revisoreksamen (master i revisjon) iht. Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon. Kvalifikasjonskravet gjelder ikke de øvrige revisorene i teamet. Dette er mest aktuelt å sjekke i forbindelse med skifte av oppdragsansvarlig revisor.

2. Det er i forskriften satt krav om vandelsattest for den som er ansvarlig for revisjonsoppdraget i en kommune. Registrerte og statsautoriserte revisorer vil ha fremskaffet vandelsattest i forbindelse med innvilget autorisasjon. Dette er mest aktuelt ved skifte av revisor.

3. Revisor har plikt til løpende foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæring for hver kommune.

4. Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester. Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanningen er i henhold til krav i lov og forskrift. Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget bør være kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og eventuelt forsikre seg om at revisor løpende foretar de nødvendige vurderingene.

5. For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, må kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

   Revisjonens engasjementsbrev vil kunne være til hjelp. Hensikten med engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdraget og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar. Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for at revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette engasjementsbrevet.

   Det viktigste verktøyet i dette arbeidet er likevel Oppdragsavtalen. Oppdragsavtalen er utarbeidet for å regulere hvilke tjenester revisor skal levere og løse for kommunen, samt hvilke forutsetninger og forventninger som ligger til grunn for denne leveransen. Denne avtalen er inngått mellom revisor og kontrollutvalget.

6. Mange har funnet det hensiktsmessig å utarbeide avtaler eller rutiner som regulerer samarbeidet mellom kontrollutvalget og revisor, slik det er gjort med Oppdragsavtale mellom Møre og Romsdal Revisjon IKS og kontrollutvalget.

   - Denne avtalen omhandler:
   - Rammeverk
   - Honorar
   - Andre forhold
   - Oppsigelse av avtalen
   - Vedlegg til avtalene er «Gjennomføring av regnskapsrevisjon», «Gjennomføring av forvaltningsrevisjon, «Reglement for kontrollutvalget», «Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019» og «Honorar for gjeldende år»

   Slike avtaler bidrar til en tydeligere avklaring av roller og hva kontrollutvalget kan forvente av revisor.

7. Revisor er underlagt flere faglige standarder for hvordan et revisjonsoppdrag skal planlegges, gjennomføres og rapporteres. Det skal blant annet utarbeides en overordnet revisjonsstrategi (revisjonsplan) for hvert revisjonsoppdrag.

Det er naturlig at kontrollutvalgene blir orientert om revisjonsstrategien så tidlig som mulig i revisjonsåret. Revisor presentere de overordnede vurderingene som er gjort i forhold til risikobildet for revisjonsoppdraget, hvordan revisjonen er planlagt gjennomført og eventuelle risiko- og fokusområder for revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet, så revisor skal også gjennom året gi tilbakemelding om revisjonsarbeidet følger oppsatt plan, eller om det er grunnlag for å endre revisjonsstrategien på noen områder. Revisor gir kontrollutvalget en presentasjon fra interimsrevisjonen.

Revisor skal presentere en oppsummering av årets revisjon med funn og vurderinger i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetningen og forut for kontrollutvalgets uttalelse til regnskapene.

Oppdragsavtalen mellom kontrollutvalg og revisjon regulerer rapporteringene.

8. I forskriften er det krav om at revisor i brev skriftlig skal påpeke nærmere angitte forhold overfor kontrollutvalget. Rådmannen skal ha kopi av brevet. Bestemmelsen er ikke til hinder for at revisor selv vurderer om det er andre forhold som også bør rapporteres til kontrollutvalget.

   Det er listet opp syv forhold som krever slik rapportering:

   1) Mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
   2) Feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen
   3) Misligheter
   4) Feil som kan medfører feilinformasjon i årsregnskapet
   5) om det ikke er redegjort for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå
   6) begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift
   7) begrunnelse for å si fra seg oppdraget etter § 16.

   Forholdene som er listet opp i § 4 er av alvorlig karakter. Slike forhold skal følges opp i revisjonsarbeidet, og kontrollutvalget kan be om rapportering fra revisor om rådmannen sørger for at det blir iverksatt korrigerende tiltak

   Kontrollutvalget bør som ledd i det å holde seg løpende underrettet om revisjonsarbeidet, vurdere om det er hensiktsmessig å få tilsendt annen viktig korrespondanse mellom revisor og administrasjonen.

9. Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Dersom revisor konstaterer misligheter, skal det straks sendes en skriftlig, foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal kontrollutvalget ha endelig innberetning. Rådmannen skal ha kopi av innberetningen. Misligheter er nevnt som en av de syv punktene, som krever nummerert brev fra revisor til kontrollutvalget.

Rapportering om misligheter kan gjøres muntlig, så lenge revisor ikke har brakt klarhet i om det er misligheter eller ikke.

Etter ISA 240 Revisors oppgaver og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper skal revisor forespørre ledelsen om dens vurdering av risiko for misligheter og etablerte kontroller for å hindre og avdekke misligheter. Kontrollutvalget kan be om å bli orientert om ledelsens og revisors vurderinger på dette området.

10. Kontrollutvalgene skal avgi en uttalelse om årsregnskapet etter at revisor har avgitt revisjonsberetningen, men før regnskapet vedtas av kommunestyret. Revisor skal avgi sin revisjonsberetning innen 15. april, med kopi til kontrollutvalget.

    Siden en normalberetning ikke gir særlig informasjon utover selve bekreftelsen av regnskapet, skal revisor i møte hvor kontrollutvalget avgir sin uttalelse oppsummere årets revisjon og kommentere forhold knyttet til regnskapet. Her vil revisor også kommentere forhold som bør følges opp for å bedre kvaliteten. Revisor bør også avklare om det ved årsavslutningen foreligger uavklarte forhold som etter revisors mening er hensiktsmessig at kontrollutvalget også følger opp.

11. Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

    Kontrollutvalget og revisor bør uavhengig av forskriften, ta stilling til om det om det enkelte møte er nødvendig med revisors deltakelse. Dette avhenger av saker og orienteringer der det er behov for at revisor er tilstede.

12. Revisor har, når dette kreves, opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen. Revisor har ikke plikt til å gi opplysningene til enkeltmedlemmer, men kan kreve å få gitt disse til utvalget som kollegium.

FORVALTNINGSREVISJON

Anbefaling	Vurdering revisjonsåret 2018 – Kontrollutvalget i Rauma
1. Krav til kompetanse for oppdrags-ansvarlig revisor – RF § 11 Forskriften stiller krav om at oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor skal ha minimum tre års utdannelse fra universitet/høyskole	Når det gjelder oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor, så vil dette variere fra prosjekt til prosjekt. Det var i 2018 en oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor, Marianne Hopmark, knyttet til Rauma kommune. Hun tilfredsstiller kravene gitt i revisjonsforskriften § 11. Alle oppdragsansvarlige revisorer oppfylte NKRFs krav til etterutdanning i 2018.
2. Krav til vandel for oppdragsansvarlig RF § 12	De oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorene knytte til Rauma kommune tilfredsstiller kraven gitt i forskriften § 12.
3. Dokumentasjon av revisors uavhengighet – RF § 15	Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Marianne Hopmark har avgitt uavhengighetserklæring 20.03.19, vedlagt sak 26/19, 12.09.19.
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet - RF § 13 & 14	I tillegg til at oppdragsansvarlig revisor leverer uavhengighetserklæring til kontrollutvalget, jf. pkt. 3, så rapporterer alle revisorene i revisjonsteamene sin uavhengighet til oppdragsansvarlig revisor.
5. Grunnlaget for gjennomføring av et forvaltningsrevisjonsprosjekt – Kommuneloven (KL) §§ 77-78, RF § 6-8 Forvaltningsrevisjonen skal basere seg på NKFRs standart for forvaltningsrevisjon (RSK 001) NKRF har også utarbeidet en veilere for forvaltningsrevisjon.	Alle forvaltningsrevisjoner gjennomføres på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget bestiller prosjekt gjennomført av MRR. Bestillingen tar utgangspunkt i Overordnet analyse - Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019, vedtak i Rauma kommunestyre 15.11.2016 i K-sak 118/2016. Internkontroll er ikke et tema som er tatt med i Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019, men kontrollutvalget har valgt å prioritere dette temaet på bakgrunn av uforutsette forhold som har oppstått i planperioden. Utvalget har fått delegert en slik mulighet fra kommunestyret.
6. Prosjektplan Prosjektplanen bør inneholde følgende pkt: - Bakgrunn for prosjektet - Målsetting og problemstillinger - Revisjonskriterier eller grunnlag for disse - Metodisk tilnærming - Organisering og ansvar, ressursbehov og tidsplan	På bakgrunn av bestillingen, lager revisjonen en prosjektplan. Prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjekt «Internkontroll i Rauma kommuner» var behandlet i møte 17.01.19, sak 03/19. Prosjektplan ble utarbeidet i tråd med RSK 001. Kontrollutvalget godkjente framlagte prosjektplan, med de merknader og tillegg som fremkom i møte. Prosjektplanen dannet grunnlag for gjennomføring av prosjektet.
7. Endringer i prosjektplanen Dersom det oppstår behov for å gjøre vesentlige endringer i forhold til prosjektplanen, skal endringene legges fram for kontrollutvalget for godkjenning	Det ble ikke gjort endringer i vesentlig grad i dette prosjektet. Prosjektet holdt oppsatt fremdriftsplan og skal behandles i møte 12.09.19.
8. Orientering til kontrollutvalget	Utvalget hadde bedt om statusrapport undervegs i

undervegs Ved omfattende prosjekter kan kontrollutvalget ha behov for orientering fra revisor undervegs om hvordan prosjektet utvikler seg, for å forsikre seg om at det er i tråd med bestilling og fremdriftsplan	prosjektet. Dette ble gitt via sekretariatet i møte 30.04.19 og fra forvaltningsrevisor i møte 11.06.19.
9. Kvalitetskontroll Kontrollutvalget bør forsikre seg om at forvaltningsrevisjonsprosjektet gjennomføres i samsvar med kraven i RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon.* Det er sekretariatets oppgave å veilede kontrollutvalget i denne vurdereringen	Møre og Romsdal Revisjon IKS hadde ikke ekstern kvalitetskontroll innen forvaltningsrevisjon i 2018.
10. Framlegging av ferdig rapport Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Dersom kontrollutvalget vurderer at revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom dialog med revisor	Sekretariatet dokumenterer i saksfremstillingen, vurdering av om rapporten er iht. bestillingen og om problemstillingene er besvart, når rapporten legges frem i møte. Rapportene behandles i møte 12.09.19 Oppdragsansvarlig revisor eller utførende revisor er tilstede i kontrollutvalgets møte og presentere rapporten og svarer på spørsmål.
11. Misligheter – RF § 3, RF § 8, KF § 8 Kontrollutvalget bør forsikre seg om at revisjonen har rutiner som sikrer en forsvarlig håndtering av misligheter og feil som blir avdekket i forbindelse med forvaltningsrevisjon.	Vi har den oppfatning av at MRR følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2018.
12. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19. Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.	Forvaltningsrevisor er tilstede i kommunestyrets møte. Dersom ordfører ønsker de kan revisor orientere kommunestyret om rapporten, og eller svar på. Sekretariatet har forstått det slik at det blir gjort, men i Rauma kommune så protokollføres det ikke i kommunestyreprotokollen når revisor er tilstede. Dette er derfor ikke dokumentert.
13.Revisors opplysningsplikt – RF § 20	Kontrollutvalget får de opplysningene som det bes om. Det er vanskelig å vurdere om revisor skulle gitt ytterligere opplysninger.

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 4.9.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 29/19	Kontrollutvalget	12.9.2019
	Kommunestyret	

KONTROLLUTVALGETS RAPPORT TIL KOMMUNESTYRET OM UTVALGETS VIRKSOMHET I VALGPERIODEN 2015-2019

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget godkjenner vedlagte rapport om utvalget sin virksomhet i valgperioden 2015 – 2019 som blir oversendt kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar fremlagt rapport om kontrollutvalget sin virksomhet i valgperioden 2015 – 2019 til orientering.

Saksopplysninger

Med hjemmel i Kommuneloven § 77, pkt. 6 skal kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret.

Kontrollutvalget rapporterer løpende til kommunestyret om arbeidet de utfører, både gjennom årsmeldinger og ved framlegging av forvaltningsrevisjonsrapporter. I tillegg blir protokoller fra kontrollutvalget fortløpende lagt frem for kommunestyret som referatsaker. Kommunestyret har da mulighet til å stille spørsmål til kontrollutvalget sine medlemmer i kommunestyret.

Som et ledd i denne rapporteringen vil kontrollutvalget legge frem en rapport for kommunestyret om utvalget sin virksomhet i valgperioden og vurdere om utvalget har nådd de lovmessige krav som er satt til kontrollutvalgets virksomhet..

Vedlagt følgjer:

- Egenevaluering av kontrollutvalget sitt arbeid – Valgperioden 2015 – 2019

VURDERING

Formålet med rapporten er fra kontrollutvalget sin side å informere om utvalget sin rolle og funksjon, og at en på den måten kan gi føringer og signal om lovmessige krav og om formålet med utvalgets virksomhet i valgperioden.

Rapporten inneholde innledningsvis en kort presentasjon av kontrollutvalget og kontrollutvalget sin rolle. Videre gir den en kortfattet oversikt over kontrollutvalget sine

oppgaver slik de går frem av de gjeldende lovregler om tilsyn og kontroll i kommuneloven og i forskriftene om revisjon og kontrollutvalg.

Rapporten er utformet på en måte som kan gjøre den egnet som grunnlag for informasjon om tilsyn og kontroll til nytt kontrollutvalg og nytt kommunestyre.

Sekretariatet viser til vedlagte rapport om utvalgets virksomhet i valgperioden 2015-2019. Eventuelle forslag til endringer i rapporten som kommer frem i kontrollutvalgets møte blir innarbeidet i rapporten før den blir sendt over til kommunestyret.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET
I RAUMA KOMMUNE

Egenevaluering av kontrollutvalgets arbeid

Valgperioden 2015 – 2019

1. Innledning

Valgperioden 2015 – 2019 nærmer seg slutten For å kunne oppsummere egen virksomhet, og for å kunne gi det påtroppende kontrollutvalget en god innføring til sitt arbeid, ønsker kontrollutvalget å gi en evaluering av sitt eget arbeid i valgperioden.

2. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kontrollutvalget skal ha sekretærbistand i sitt arbeid og kommunestyret skal i henhold til kommuneloven sørge for dette.

2.1 Kontrollutvalgets sammensetning i perioden

Kontrollutvalget i Rauma kommune har for perioden 2015 – 2019 følgende sammensetning:

Funksjon	Navn	Parti
Leder	Lars Ramstad	H
Nestleder	Eirik Jenssen*	Ap
Medlem	Hilde Mjelva	Uavh.
Medlem	Knut Dagfinn Samset	Krf
Medlem	Torbjørn Ådne Bruaset*	Sp

*medlem av kommunestyret.

Varamedlemmer	Nr	Navn	Parti
For fellesliste Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Venstre			
	1	Peder Gjerstad*	H
	2	Marit Moltubakk *	H
For Senterpartiet			
	1	Svanhild Dahle	Sp
	2	Kjellrun Hunnes	Sp
For fellesliste Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet			
	1	Odd Ivar Røhmesmo	Sv
	2	Irene Kristiansen	Sv
	3	Jane Karin Malmedal Edvardsen	Ap

Kommunestyret gjorde i møte 9.5.2017 sak 33/2017 nyvalg av varamedlem til kontrollutvalget for fellesliste for Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Venstre. Tiril Holm (Frp) var valgt til første varamedlem, men var ikke valgbar grunnet at hun var ansatt som lærling i kommunen. Peder Gjerstad rykket opp til 1. vara og Marit Moltubakk kom inn som 2. varamedlem.

2.2 Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalget er et lovpålagt organ, hvis mandat har grunnlag i kommunelovens bestemmelser om internt tilsyn og kontroll § 77:

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommunelovens § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.6.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.

- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på en overordnet analyse, følger og rapporterer resultatene fra forvaltningsrevisjonsprosjekter til kommunestyret.

- Gransking eller undersøkelser – på eget initiativ eller etter vedtak i kommunestyret, ta tak i forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser.

- Selskapskontroll – utarbeide plan for selskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper.

- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.

- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

Innen disse rammene skal kontrollutvalget utøve tilsynsrollen på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

Reglement for kontrollutvalget
Det er vedtatt et eget reglement for kontrollutvalget. Retningslinjene ble vedtatt av kommunestyret i sak 051/11 i møte den 20.09.2011. Revidert reglement ble behandlet av kommunestyret 8.9.2015, k-sak 57/2015, etter innstilling fra kontrollutvalget.

Reglementet gir retningslinjer for sammensetning av utvalget, saksbehandling, ressurser og oppgaver.

Kontrollutvalget vil i møte 12.9.2019 behandle forslag til nytt reglement som sendes over til kommunestyre for endelig godkjenning.

2.3 Kontrollutvalgets ressurser

Sekretariat
Kontrollutvalget skal ha sekretariatsbistand tilpasset deres behov. Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. Sekretariatet ble etablert i 2005 etter vertskommunemodellen med Molde kommune som vertskommune. I 2013 vedtok medlemskommunene å endre organisasjonsformen for sekretariatet for til et Interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27. Selskapet ble opprettet med virkning fra august

2013. I 2014 ble bemanningen økt fra 1til 2 årsverk. Det hadde da lenge væt uttrykt behov for en bemanningsøkning i sekretariatet på grunn av økende arbeidsmengde.

Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg, revisjonsselskap og administrasjon og og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

Revisjon
Revisjonsordningen skal være tilpasset kommunestyrets tilsynsbehov, behov for oppfølging av særskilte vedtak, kompetansenivået i kommunen og kommunens egen organisering og internkontroll.
Ved starten av valgperioden var Rauma kommune medeier i og hadde avtale om levering av revisjonstjenester med Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal. Selskapet ble etablert i 1993 og leverer revisjonstjenester til Rauma kommune samt 8 andre kommuner i Romsdal og på Nordmøre.

Våren 2015 fattet Rauma kommunestyre vedtak om å velge Møre og Romsdal Revisjon IKS som revisor fro kommunen. Selskapet ble stiftet etter vedtak i Møre og romsdal fylkeskommune og de 17 andre kommunen på Nordmøre og i Romsdal. Av ulike årsaker ble etableringen forsinket og det nye selskapet var først i drift far februar 2017. selskapet har siden da levert revisjonstjenester til kommunen.
Kommunestyret delegerte til kontrollutvalget ansvar for å inngå en oppdragsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS, som regulerer de tjenestene som selskapet leverer.

I starten fordelte revisjonsselskapet ressursene sine i forhold til årlig honorar som ble betalt av medlemskommunen. Fra 1.1.2019 gikk selskapet over til honorar etter medgått tid.

Selskapet har utført regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Til regnskapsrevisjon benyttes det timetallet selskapet hvert år finner nødvendig for å kunne bekrefte kommunens årsregnskap. Ressursene til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll brukes på bakgrunn av kontrollutvalgets bestillinger av prosjekter, basert på plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll vedtatt av kommunestyret.

Økonomi
Kontrollutvalget utarbeider et forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget

Forskrift om kontrollutvalg, kapittel 7 § 18

Kontrollutvalget har hver høst lagt frem et forslag til budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i kommunen. I dette budsjettet har inngått kostnader knyttet til utvalget selv, sekretariatstjenester og revisjonstjenester Budsjettet har fordelt seg slik:

2016	kr	989 000,-
2017	kr	1 005 000,-
2018	kr	958 750,-
2019	kr	1 202 850,-

Nedgangen i 2018 kom pga. at sekretariatet budsjetterte med bruk av disposisjonsfond. Økningen i budsjett fra 2019 skyldes økning i revisjonskostnader, da revisjonen gikk over til fakturering etter medgått tid. Beløpet for 2019 er stipulert ut fra forbruk i 2018.

3. Arbeid i utvalget

3.1 Møter

Det i perioden vært avholdt 6 møter pr år. Møtefrekvensen er tilpasset aktiviteten i utvalget og i forhold til omfanget av saker som har vært behandlet. Kontrollutvalgets møter er i hovedsak lagt til rådhuset.
Utvalget har vært opptatt av å være en synlig del av organisasjonen og holde seg oppdatert på hva som rører seg innen ulike virksomhetsområder. Ved mange av kontrollutvalgets møter har det vært gitt orienteringer fra administrasjonen knyttet til ulike virksomhetsområder i kommunen. Kontrollutvalget har også i perioden avlagt besøk ved virksomheter i kommunen og selskap som kommunen har eierinteresser i. Hensikten med virksomhetsbesøk er å bli kjent med den kommunale forvaltningen og at ansatte skal bli kjent med kontrollutvalget. Informasjon fra dem som jobber i kommunen og som kjenner forholdene best, er vurdert som spesielt viktig for kontrollutvalget.

Utvalget har i valgperioden gjennomført følgende virksomhetsbesøk/orienteringer som alternativ til virksomhetsbesøk:

- Rauma Energi AS (2016)
- Rauma Boliger AS (2017)
- Innkjøp og offentlig anskaffelser (2017)
- Orientering om driftskostnader og oppgraderingsbehov kommunale bygg (2018)
- Rauma Helsehus (2018)
- Molde og Romsdal Havn IKS (2018)

3.2 Saker

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold de er pålagte å arbeide med gjennom krave i kommunelov og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene, er det i stor grad opp til utvalget å definere selv. Gjennom forvaltningsrevisjoner er det internkontroll og rutiner i kommunen som peker seg ut som det området som har fått størst oppmerksomhet, se eget avsnitt om gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden. Kontrollutvalget har i tillegg hatt fokus på Fylkesmannens tilsynsrapporter og kommunens oppfølging av disse.

Kontrollutvalget har laget en tiltaksplan for aktiviteter i utvalget gjeldende år. Det er et visst mønster fra år til år, hvilke saker som kommer opp til bestemte tider av året..

I tillegg til de lovpålagte sakene og andre saker som kontrollutvalget velger å ta opp, hender det at utvalget får henvendelser fra innbyggere, som berører områder som kan være innenfor kontrollutvalgets myndighetsområde. Slike henvendelser behandles seriøst uavhengig om det er et forhold som blir undersøkt videre eller at kontrollutvalget finner at dette ikke er en sak som hører til deres funksjon å se på.
Kontrollutvalget har gjennom valgperioden gått gjennom store deler av kommunens virksomhet og behandlet 49 saker i 2015, 41 saker i 2016, 39 saker i 2017, 40 saker i 2018 og 34 saker så langt i 2019 (siste møte for det sittende kontrollutvalget er 12. september).

3.3 Deltakelse i relevante fora

For å holde seg oppdatert om informasjon som er aktuell for utvalgets oppgaveløsing deltar medlemmene på konferanser og samlinger, når det vurderes som relevant og mulig. Det har vært vanlig at utvalget har vært representert på:

- Nasjonal konferanse for kontrollutvalg i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)
- Årsmøte/nasjonal konferanse i regi av Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT).

Rauma kommune har i løpet av valgperioden meldt seg inn i Forum for Kontroll og Tilsyn.

I tillegg har det i perioden vært arrangert årlige fellessamlinger for kontrollutvalgsmedlemmer og varamedlemmer i de 9 medlemskommunene som er knyttet til Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. Hensikten med samlingene har vært ulike tema som er aktuelle for kontrollutvalgsmedlemmer, som for eksempel; Arbeid i kontrollutvalget, kommuneøkonomi og habilitet.

4. Regnskapsrevisjon

"Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte,(...)
Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget.
Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp."

Forskrift om kontrollutvalg, kapittel 4

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere måter gjennom året. Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig revisor til kontrollutvalget i løpet av året. På høsten blir plan for kommende revisjonsår presentert. Videre blir det rapportert om status for revisjonsåret på første møte eter nyttår (interimrevisjon). Den endelige rapporten fra revisjonsåret blir lagt frem i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetning og er særlig knyttet til arbeidet med revisjon av årsregnskapet.

Tidligere økonomireglement i Rauma kommune hadde rutine om at kontrollutvalget skulle avgi uttalelse til Rauma kommunes bygge- og investeringsregnskap som skulle oversendes kommunestyret sammen med sluttrapporten fra investeringsregnskapene. Kontrollutvalget behandlet i 2017 sluttregnskap for Myra Barnehage.

I 2017 ble økonomireglementet endret slik at kommunestyret ikke lenger behahandler sluttregnskapene som egne saker, og følgelig avgir kontrollutvalget da heller ikke uttalelse til disse sluttregnskapene. Det rapporteres nå fra rådmannen kun gjennom tertialrapporteringene. Ved større prosjekt skal det i tertialrapporten redegjøres særskilt.

Kontrollutvalget følger også med på den økonomiske utviklingen gjennom året, ved gjennomgang av de tertialvise regnskapsrapportene som rådmannen legger frem for kommunestyret..

Revisjon av årsregnskapene

Kontrollutvalget har avgitt følgende uttalelse til kommunens årsregnskaper i valgperioden som er fremlagt for formannskapet og som har inngått som beslutningsgrunnlag når kommunestyret har vurdert om kommunens regnskap skal godkjennes eller ikke:

2015: Sak 13/16: Rauma kommunes driftsregnskap for 2015 viser kr 408 792 646.- til fordeling til drift, og et regnskapsmessig merforbruk på kr 10 490 835.-. Netto driftsresultat er negativt med kr 8 412 087.-. Årets bruk av disposisjonsfond er på kr 0.-, overføringene til investeringsregnskapet utgjør også kr 0,-.- mot budsjettert kr 100 000.-. Noen av ansvarsområdene har hatt utfordringer med å holde budsjettet i 2015. Kontrollutvalget er bekymret for den stadig økende lånegjelden, den negative trenden for driftsresultatet og manglende disposisjonsfond.

2016: Sak 11/17: Rauma kommunes driftsregnskap for 2016 viser kr 426 949 301.- til fordeling til drift, og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 11 678 231.-. Netto driftsresultat er positivt med kr 20 023 712.-. Årets bruk av disposisjonsfond er på kr 1 700 000.-. Noen av ansvarsområdene har også i 2016 hatt utfordringer med å holde budsjett, men samlet fikk driftsenhetene et mindreforbruk på kr 2,5 mill. kroner, mot et merforbruk i 2015 på kr 10,8 mill. kroner.

2017: Sak 17/18: Rauma kommunes driftsregnskap for 2017 viser kr 434 928 726.- til fordeling til drift, og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 6 064531. Netto driftsresultat er positivt med kr 14 523 837.-. Netto driftsresultat er på 2,5 % og er over fylkesmannens måltall på 1,75 %. Kommunen trenger et disposisjonsfond av en viss størrelse for å møte uforutsette utgifter og svikt i de frie inntektene. Det er en positiv utvikling på disposisjonsfondet som nå er på 1,2 % av brutto driftsinntekter, men det ligger fremdeles godt under fylkesmannens måltall på minimum 4 %. Kommunen har også en relativ høg gjeld, og godt over fylkesmannens måltall på 50 %. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsern er på 114,7 %. Noen av ansvarsområdene har i 2017 hatt utfordringer med å holde budsjett, samlet fikk driftsenhetene et merforbruk på kr 6,8 mill. kroner. Utvalget er bekymret for de økonomiske konsekvensene dersom kommunen skulle komme til å tape rettssak med Veidekke AS. Rettskravet vil da måtte føres i driftsregnskapet.

2018: Sak 13/19: Rauma kommunes driftsregnskap for 2018 viser kr 455 380 212.- til fordeling til drift, og et regnskapsmessig mer/mindreforbruk på kr 0. Netto driftsresultat er positivt med kr 3 542 039.-. Netto driftsresultat er på 0,9 % og er under fylkesmannens måltall på 1,75 %. Kommunen trenger et disposisjonsfond av en viss størrelse for å møte uforutsette utgifter og svikt i de frie inntektene. Det er en positiv utvikling på disposisjonsfondet som nå er på 1,8 % av brutto driftsinntekter, men det ligger fremdeles godt under fylkesmannens måltall på minimum 4 %. Kommunen har også en relativ høg gjeld, og godt over fylkesmannens måltall på 50 %. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsern er på 96,4 %, som er litt ned fra 2017. Utvalget vil uttrykke bekymring for at merforbruket på helse og omsorg kan føre til dårligere tjenester på andre områder.

5. Forvaltningsrevisjon

"Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av

forvaltningsrevisjon
Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp."
Forskrift om kontrollutvalg, kapittel 5

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge å bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og resultatene fra arbeidet skal rapporteres til kommunestyret.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse - Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 19.9.2016, sak 23/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 15.11.2016 i K-sak 118/2016.

Arbeidet med forvaltningsrevisjon har vært høyt prioritert i hele utvalgsperioden. Kontrollutvalget har gjort mange vurderinger og hatt drøftinger for å finne gode arbeidsmetoder både i prioritering av prosjekter, samarbeid med revisjonsselskapet og i tilknytning til behandling og oppfølging av avlagte rapporter.

Frekvensen for utarbeidelse av planer for forvaltningsrevisjon skal i henhold til kommuneloven være minimum en gang i hver valgperiode. Rauma kommune har hatt rutiner for utarbeidelse av slike planer, samt at det blir foretatt en gjennomgang av den vedtatte planen når det blir gjort nye bestillinger.

Ved bestilling av de enkelte forvaltningsrevisjonsprosjektene har utvalget lagt mye arbeid i å få innrettet bestillingene slik at de skal ha fokus på de forholdene utvalget mener er viktig. Samarbeidet og dialogen med revisor har vært av stor betydning.

Alle forvaltningsrevisjoner legges systematisk fram for kontrollutvalget etter hvert som de avlegges. Samtlige rapporter er sendt videre til kommunestyret. Etter kommunestyrets behandling og vedtak er rapportene fulgt opp med henblikk på å se til at vedtakene blir realisert og arbeidet videre med i administrasjonen.

5.1 Gjennomført forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i valgperioden gjennomført oppfølging av 3 tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekt og behandlet 2 nye prosjekt.

Sak 38/11: **Refusjon sykepenger i Rauma kommune**
Rapporten ble lagt fram og behandlet i kontrollutvalgsmøte 21.11.2011.
Anbefalinger: På bakgrunn av de funn som er nevnt i rapporten mener revisjonen at kommunen særlig må sette i verk tiltak innen følgende hovedområder for å sikre korrekt utbetaling og refusjon av sykepenger:

- arbeide videre med å styrke dialogen med NAV
- sørge for skriftlige rutiner for områder som er sentrale for refusjon av sykepenger

Oppfølging: Oppfølging av forv.revisjonsrapporten ble behandlet i møte 29.11.2012 i sak 36/12. Revisjonen fant at kommunen stort sett hadde fulgt opp deres anbefalinger, men at lønnsavdelingen arbeidet med å få oppklart tidligere års differanse og forventer at de ble ajour til årsoppgjøret for 2012. I Revisjonsrapport 1. halvår 2014 kom det fram at det var usikre krav på refusjon sykepenger på 4,4 mill. kroner. Administrasjonen orienterte høsten 2014 at de var i gang med en gjennomgang av alle krav. Under behandling av sak Revisjonsrapport 2. halvår 2014 kom det frem at gamle restanser refusjon sykepenger ved årsskifte var 4,5 mill, og at beløpet hadde endret seg lite i forhold til forrige årsskifte. Økonomisjefen orienterte at

dette var gamle krav. Staben har hatt for liten tid til å prioritere dette arbeidet i 2014 og til da i 2015. Rådmannen informerte kontrollutvalget i møte 1.2.2016 om at 1,5 mill.kr. ville bli avskrevet i regnskapet for 2015 og 1,5 mill.kr. i regnskapet for 2016. **Kontrollutvalget anså da saken som avsluttet.**

Sak 37/14: **Samhandlingsreformen i Rauma kommune**
Rapporten ble lagt fram for Kontrollutvalget og behandlet i møte 01.12.2014
På bakgrunn av funnene i rapporten gav revisjonen følgende **anbefalinger:**

- Rauma kommune bør legge til rette for at folkehelsearbeidet blir tverrsektorielt.
- Rauma kommune bør videreføre arbeidet med å sikre at folkehelse blir integrert i planlegging.
- Rauma kommune bør fortsatt prioritere arbeidet med å sikre koordinerte og helhetlige helsetjenester herunder legge forholdene til rette for koordinatorer og utvikle samarbeidet på tvers av enheter og nivå.
- Rauma kommune bør sikre en mer systematisk oppfølging av samarbeidsavtalen herunder ansvarsfordeling og opplæring av aktuelle ansatte.

Oppfølging: Siden det var flere av anbefalingene kommunen skriver at de har plan for oppfølging av, men enda ikke var i mål med, så ønsket kontrollutvalget å holde seg orientert fra administrasjonen om den videre oppfølgingen av anbefalingen, da spesielt knyttet til det arbeidet som er planlagt:

- Implementering av folkehelsegruppen
- Arbeidet med å høyne kvaliteten innen koordinerende enhet
- Samarbeidsavtalen mellom helseforetaket og kommunen, knyttet til ansvarsfordeling og opplæring

Rådmannen orienterte kontrollutvalget i møte 24.10.2016 om at folkehelsegruppa er implementert og at det også er laget en egen strategi for folkehelsearbeidet. Når det gjelder samarbeidsavtalen med helseforetaket, så er det en felles utfordring som alle kommunene arbeider med. Etter anbefaling fra rådmannen, **avsluttet kontrollutvalget oppfølging av denne saken.**

Sak 03/16. **Barnevernstjenesten i Rauma kommune**
Prosjektet ble bestilt i forrige valgperiode, men rapporten ble levert i starten på denne perioden.
Med utgangspunkt i de funn som er gjort i prosjektet gav revisjonen følgende anbefalinger:

1. *Barneverntjenesten bør utarbeide rutiner som avklarer hvordan avvik skal meldes og hvordan avvik skal håndteres.*
2. *Rauma kommune bør sikre at all dokumentasjon i barneverntjenesten er samlet i et system.*
3. *Barneverntjenesten bør sikre at alle undersøkelsessaker gjennomføres innen lovfestet frist (tre måneder og i enkelte tilfeller 6 måneder).*
4. *Rauma kommune bør sikre at fosterhjem besøkes så ofte som nødvendig, og minimum det antall besøk som er gitt i barnevernloven*
5. *Rauma kommune bør sikre at det gjennomføres tilsyn i fosterhjem så ofte som nødvendig og minimum det antall tilsyn som er gitt i barnevernloven.*
6. *Barneverntjenesten bør sikre brukermedvirkning og videreutvikle samarbeidet med andre virksomheter for å sikre helhetlige tjenester.*

Kontrollutvalget innstilte til kommunestyret at anbefalingene i rapporten ble vedtatt og at kommunestyret ber rådmannen om å følge opp anbefalingene og at de blir gjennomført. En hadde også om at kommunerevisjonen i løpet av en periode på 12-18 måneder etter vedtaket i kommunestyret skulle følge opp at rådmannen har iverksatt anbefalingene og rapporterer skriftlig tilbake til kontrollutvalget.
Oppfølging: Kontrollutvalget behandlet i møte 23.5.2017 sak 12/17 oppfølging av rapporten.

Møre og Romsdal Revisjon IKS hadde i sitt brev til kontrollutvalget i Rauma vurdert at kommunen slet med å oppfylle krav til tilsyn i fosterhjem og utarbeidelse av tiltaksplan til alle barn med hjelpetiltak, men revisjonen viste til at fylkesmannen fører tilsyn med barnevernområdet. Revisjonen var derfor av den oppfatning at dette sikrer nødvendig oppfølging. Kontrollutvalget tok i møte administrasjonens redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjons-prosjektet **«Barneverntjenesten i Rauma kommune»,** herunder revisjonens vurdering av kommunens oppfølging, datert 28. april 2017, til orientering. Kontrollutvalget ønsket en statusrapport fra administrasjonen i først utvalgsmøte 2018. I kontrollutvalgets 5.3.2018, OS 01/18, fikk kontrollutvalget en ny statusrapport. Kontrollutvalget vurderte at informasjonen fra helse- og velferdssjef Harald Digernes-Westby var positiv, særlig sett i lys i den vanskelige situasjonen en hadde noen år tilbake. Utvalget besluttet etter denne orienteringen å avslutte oppfølgingen av dette forvaltningsrevisjonsprosjektet. Men i desember 2018 gjennomførte Bufdir, på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet, en gjennomgang av enkelte indikatorer for å vurdere risikobildet i kommunale barneverntjenester. I denne gjennomgangen kommer barnevernstjenesten i Rauma kommune ut med «Rød-lys», i forhold til de indikatorene som er undersøkt. Utvalget ønsket derfor å fortsette oppfølgingen av Barnevernstjenesten. Utvalget fikk en ny orientering i kontrollutvalgsmøte januar 2019. Kontrollutvalget ønsker å følge med på den vider utviklingen i Barnevernstjenesten i Rauma kommune.

Sak 03/18: **Innkjøp og offentlige anskaffelser**
Kommunestyret på innstillig fra kontrollutvalget gjorde følgende vedtak:
Kontrollutvalget mener at rapporten ville ha blitt bedre med større svarprosent i spørreundersøkelsen. Før utarbeidelse av forvaltningsrevisjonsrapporten burde ledelsen sikret større involvering av ansatte ved grundig orientering om oppstart av prosjektet.

1. Rauma kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune** til orientering og slutter seg til følgende anbefalinger:
    - Rauma kommune bør sikre at dokumenter som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser revideres og oppdateres
    - Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får tilstrekkelig opplæring om innkjøp og offentlige anskaffelser. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis
    - Rauma kommune bør legge til rette for at feil og mangler ved innkjøp og offentlige anskaffelser kan meldes som avvik
    - Rauma kommune bør sikre at det gjennomføres konkurranse for alle anskaffelser mellom kr. 100 000 og kr. 1,1 mill., og som hovedregel for anskaffelser under kr. 100 000. Kommunen bør sikre at gjennomført konkurranse dokumenteres.
    - Rauma kommune bør sikre at anskaffelsesprotokoll utarbeides der det er krav om dette.
    - Rauma kommune bør sikre at dokumentasjon av anskaffelsesprosesser oppbevares samlet og systematisk.
    - Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i e-handel. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.
    - Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at ansatte nytter inngåtte rammeavtaler.
    - Rauma kommune bør vurdere om det er hensiktsmessig at så mange innehar bestillerfunksjon i kommunen.

2. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.

3. Kommunestyret ber om at rådmannen gir kontrollutvalget en skriftlig plan for oppfølging av anbefalingene, slik at planen kan behandles i kontrollutvalgets møte 6. september 2018.

Oppfølging: I kontrollutvalgsmøte 6.9.2018, sak 22/18 Rådmannen sin plan for oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune», fattet utvalget følgende vedtak: *Kontrollutvalget tar rådmannens plan til orientering. Kontrollutvalget ber om en statusrapport for arbeidet våren 2019, med særlig fokus på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes.*

Kontrollutvalget behandlet statusrapport i møte 11.6.2019. I møte understreket kontrollutvalget at dette er et område med stor risiko. Det er viktig å få sett i verk tiltakene, da dette både skal gagne økonomisk og hjelpe kommunen med å følge regelverket. Det ble fattet følgende vedtak:
Kontrollutvalget ber til neste møte om tilbakemelding på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes:

- Hvilke rutiner er lagt for revisjon og jevnlig oppdatering av dokument som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser?
- Følges det opp at grunnopplæring og opplæring i e-handel faktisk blir gjennomført etter at den blir utsendt på e-post?
- Bare ca. halvparten av innkjøperne gjennomgikk grunnopplæring i anskaffelser. Hvordan følges den andre halvparten opp i forhold til at de har den nødvendige kunnskapen for å foreta innkjøp i henhold til regelverket?
- Vurderer rådmannen at en nå har et hensiktsmessig antall personer med bestillerfunksjon i kommunen, eller vurderes det ytterliggere reduksjoner?
- Følges det opp resultatene fra rapport over handel utenfor avtalene, og at det meldes avvik?

Utvalget skal behandle til tilbakemeldingen fra rådmannen i siste møte, 12.9.2019

Sak 26/19: **Internkontroll i Rauma kommune**
Kontrollutvalget i Rauma vedtok i sitt møte 29.11.2018, sak 36/18, å bestille en forvaltningsrevisjon av «**Internkontroll i Rauma kommune**.»

Internkontroll er ikke et tema som er tatt med i Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019, men kontrollutvalget har valgt å prioritere dette på bakgrunn av uforutsette forhold som har oppstått i planperioden.

Basert på bestillingen fra kontrollutvalget, utarbeidet forvaltningsrevisor følgende problemstillinger:

1. **Rauma kommune har etablert et fungerende internkontrollsystem**
2. **Rauma kommune har etablert internkontrollrutiner som sikrer økonomistyring**
3. **Rauma kommune har etablert avvikssystem**

Rapporten skal behandles i kontrollutvalgets møte 12.9.2019. Revisjonens anbefalinger på bakgrunn av funn er:

a. Rauma kommune skal arbeide videre med å sikre at aktuelle prosedyrer legges i internkontrollsystemet og at ansatte benytter disse.

b. Rauma kommune skal sikre at standardinformasjon gis i innledning til alle prosedyrer. Viktig informasjon om bør gis er type prosedyre (IK eller HMS), dokumentnavn, revisjonsnummer, dato for godkjenning og tidspunkt for gjennomgang eller revisjon.

c. Rauma kommune skal vurdere om ledelsens gjennomgang skal tas i bruk som verktøy på overordnet nivå.

d. Rauma kommune skal klargjøre hva som skal meldes som avvik, og videreføre arbeidet med å få ansatte til å melde avvik.

Kontrollutvalget anbefaler det nye utvalget å ha en videre oppfølging av disse forvaltningsrevisjonene.

5.2 Granskinger eller undersøkelser

Kontrollutvalget kan på eget initiativ eller etter anmodning fra kommunestyret gjennomføre granskninger eller undersøkelser. Dette har ikke vært en sentral del av utvalgets virksomhet i valgperioden, da de fleste større undersøkelser er organisert som ordinære og planmessige forvaltningsrevisjoner. Slike undersøkelser kan også føre til senere forvaltningsrevisjoner.

Kontrollutvalget har i denne perioden gjennomført følgende undersøkelse for å avdekke eventuelle uregelmessigheter:

Sak 05/16 Erverv av Strandgata 16 på Åndalsnes. Undersøkelse av problemstillinger
Revisjonen fant ingen uregelmessigheter omkring evt. ulovlig økonomisk støtte eller i forhold til måten ervervet var foretatt på. Revisor konkluderte med at det bør vurderes nærmere om kompetanse til å ta opp lån kan delegeres til fra kommunestyre til formannskapet. På bakgrunn av dette gjorde kontrollutvalget følgende vedtak:

> *Kontrollutvalget tar revisjonens redegjørelse om erverv av Strandgata 16. datert 21. januar 2016 til etterretning.*
>
> *Kontrollutvalget oppfordrer rådmannen om i forbindelse med at delegasjonsreglementet skal revideres, å gjøre en nærmere vurdering av om kompetanse til å ta opp lån kan delegeres til formannskapet.*

Dette ble fulgt opp ved revisjon av delegasjonsreglement.

Sak 03/17 Kommunens håndtering av kjøkkenløsning. Helsehuset- revisjonens undersøkelse.
Ut fra den tilbakemelding som kontrollutvalget fikk fra revisjonens undersøkelse og kommunes svar, ble det vurdert slik at det var en mangel ved vedtaksoppfølgingen at den første intensjonsavtalen med Wenaasgruppen ikke ble erstattet med en ny avtale om en gave på 35 mill. kroner senest når kommunestyret godkjente forprosjektet og kostnads- og finansieringsplan i desembermøte 2015. Videre burde det vært ført referat og protokoller fra møtene med Wenaasgruppen.

Utvalget gir utrykk for at de håper at det etter denne erfaringen blir trukket opp retningslinjer for fremtiden som er tydelige når det gjelder hvordan en forholder seg til gaver til kommunen.

På bakgrunn av dette gjorde kontrollutvalget følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar revisjonens undersøkelse til orientering.

Sak 11/18 Norsk Tindesenter Eiendom AS.

I kontrollutvalgets møte 5.3.2018, under sak 08/18 Eventuelt, ble det stilt spørsmål til avtalen mellom kommunen og Norsk Tindesenter, samt til Mette Rye sin rolle som både økonomisjef i kommunen og styremedlem i Norsk Tindesenter. Kontrollutvalget bad sekretariatet til neste møte gjennomgå informasjon, for å vurdere om dette er noe som kontrollutvalget burde se nærmere på.

I saksfremlegget sak 11/18, 19.4.2018, fremkom det bl.a. følgende vurderinger:

Av de papirene som sekretariatet har gjennomgått, så ser det ut til at økonomisjefens styreverv er håndtert ved at enten rådmannen eller en annen enhetsleder har forberedt disse sakene knyttet til Tindesenteret.

Det kan være av interesse for kontrollutvalget å få undersøkt nærmere at verdisettingen av tomten ikke er i strid med EØS-avtalens regler om offentlig støtte.

Det fattet følgende omforente vedtak:

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Utvalget ønsker å få nærmere informasjon fra rådmannen om hva som gjøres fra kommunens side for å følge opp at Tindesenteret oppfyller Pkt. 3 i avtalen mellom Rauma kommune og Norsk Tindesenter Eiendom AS fra 14. juli 2014. Dette pkt. gjelder samarbeid om offentlige toaletter i Åndalsnes sentrum.

Rådmann Toril Hovdenak orienterte utvalget i kontrollutvalgets møte 24.5.2018, OS 04/18. Avtalens punkt om at Norsk Tindesenter Eiendom AS forpliktet seg til å tilrettelegge bygget for bruk som offentlig toaletter i Åndalsnes med egen inngang som gir mulighet til døgnåpen løsning uavhengig av senterets åpningstid, lot seg ikke gjennomføre. Det var en korrespondanse om at dette ikke lot seg gjennomføre mellom daværende rådmann og selskapet. Det var en forståelse og aksept på administrativt nivå om dette.

Kontrollutvalget tok informasjonen til orientering og konstaterte at avvik fra avtalen er akseptert administrativt, men at det er ikke er rapportert tilbake til politisk nivå.

6. Selskapskontroll

"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.
Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll."

Forskrift om kontrollutvalg, kapittel 6

Det er utarbeidet **Overordnet analyse - Plan for selskapskontroll 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 19.9.2016, sak 24/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 15.11.2016 i K-sak 119/2016.

Gjennomføring av eierskapskontroll forutsetter at kommunen har utarbeidet eierskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens interesser i selskap samt eierstrategier for hvert enkelt selskap). *Eierskapsmelding 2011* ble vedtatt av Rauma kommunestyre 8.3.2011 i sak 008/11.
Kommunestyret vedtok i forbindelse med behandling av eierskapsmeldingen at revidert eierskapsmelding skulle framlegges tidlig på høsten hvert år. I 2013 ble det vedtatt en eierskapsstrategi for Rauma Energi AS. Utover dette, har rådmannen valgt å presentere eierskapsmelding for de selskapene der kommunen har 100 % eierandel som en del av kommunens årsrapport. Eierskapsmelding for kommunens øvrige eierskap kan ikke kontrollutvalget se er revidert. Eierskapsmelding er et viktig styringsverktøy for kommunen og kommunens representanter i alle selskaper kommunen har eierinteresser i, ikke bare de største selskapene. Eierskapsmeldingen er også et viktig redskap i kontrollutvalgets arbeid.

Kontrollutvalget behandlet i møte 19.9.2016 sak 27/16 oppfølging av **Selskapskontroll. Rauma Energi AS**

Kontrollutvalget hadde bedt Kommunerevisjonsdistrikt 2 om å undersøke om kommunestyrets vedtak om å følge opp anbefalingene er fulgt opp.

Her er de fem anbefalingene som kommunen som eier skulle følge opp:

1. Eier bør vurdere å endre nominasjonsordningen til styret i Rauma Energi AS slik at selskapets styre sikres nødvendig samlet kompetanse og uavhengighet.
2. Eier bør vurdere å endre valgperioden til styret slik at kontinuitet sikres.
3. Eier bør sikre at eierskapsmelding revideres iht plan, eller at bestemmelsen om revisjon endres.
4. Eier bør sikre at det er samsvar mellom eierstrategien for Rauma Energi AS og vedtektene i Rauma Energi AS.
5. Rauma kommune bør vurdere om kommunen skal slutte seg til KS sitt styrevervregister.

Kommunerevisjonsdistrikt 2 skriver til kontrollutvalget at revisjonen tar mottatt informasjon til etterretning og har ikke merknader til hvordan kommunen som eier har fulgt opp anbefalingene.

Her er de fire anbefalingene som Rauma Energi AS som selskap skulle følge opp:

1. *Styret i Rauma Energi AS bør vurdere hensiktsmessigheten av at styret i Rauma Energi AS også har styreverv i datterselskapene.*
2. *Styret i Rauma Energi AS bør vurdere hensiktsmessigheten av at daglig leder i Rauma Energi AS også er daglig leder i datterselskapene.*
3. *Styret i Rauma Energi bør vurdere å skille nettvirksomheten i Rauma Energi AS ut i eget selskap som er adskilt fra den konkurranseutsatte virksomheten.*
4. *Rauma Energi AS bør foreta en juridisk vurdering i forhold til om offentlighetsloven gjelder for selskapet, og fastsette sitt forhold til offentlighetsloven.*

Kommunerevisjonsdistrikt 2 skrev til kontrollutvalget at revisjonen tar mottatt informasjon til etterretning og har ikke merknader til hvordan Rauma Energi AS har fulgt opp anbefalingene.

Kontrollutvalget vurderer at administrasjonen og selskapet har en forklaring knyttet til de anbefalingene som ikke er fulgt opp, og ser ikke behov for noen videre oppfølging av denne selskapskontrollen.

Kontrollutvalget har i 2017 på forespørsel fått orientering fra to av kommunes heleide selskaper:

- **Rauma Boliger AS**. Daglig leder Anders Hagen orienterte kontrollutvalget knyttet til følgende stikkord: Forholdet mellom Rauma Boliger AS og Rauma kommunale boligstiftelse, Økonomisk situasjon, Hvor reelt er behovet for boliger til flyktninger i dag? Vedlikeholdsbehov
- **Rauma Energi AS**. Adm. direktør Alf Vee Midtun orienterte utvalget om status for Herje kraftverk.

Kontrollutvalget har i 2018 fått orientering fra

- **Molde og Romsdal Havn IKS.**
  Olav Akselvoll, havnedirektør og Dagrun K. Stakvik, økonomileder orienterte utvalget om følgende:
  - Generell informasjon om selskapets virksomhet
  - Økonomien i selskapet
  - Informasjon om forhold som er spesielt knyttet til Rauma kommune.

  Det vises til protokoll fra møte 24.5.2018, OS 05/18.

Kontrollutvalge**t har i 2019 fått orientering fra**

- **Rauma Energi AS**. Adm. direktør Alf Vee Midtun orienterte bla. utvalget om status for Herje kraftverk og Vermautbyggingen. Kontrollutvalget vil fortsatt følge med på utviklingen i Rauma Energi AS, da det er et viktig selskap for kommunen.

Kontrollutvalget er varslet om generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ i Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap (NIR) samt at utvalgsleder varsles om Rauma Energi AS. Det er ikke varslet om avholdte representantskapsmøter i andre interkommunale selskap (IKS) eller generalforsamlinger i kommunalt heleide aksjeselskap (AS). Etter kommuneloven § 80 skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede på selskapenes generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

Kontrollutvalget har ikke bestilt gjennomføring av eierskapskontroll/selskapskontroll denne valgperioden

7. Påseansvar overfor revisjon

"Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning."

Forskrift om kontrollutvalg, kapittel 3

Det er i forskriftene gitt en del bestemmelser om formelle krav som skal stilles til valgt revisor, herunder krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer. Det som oppleves som en større utfordring er å følge med på at innholdet i revisjonsarbeidet skjer på en tilfredsstillende måte, og finne gode ordninger for hvordan utvalget løpende kan være oppdatert og ha en trygghet for at revisjonsordningen er tilfredsstillende.

Kontrollutvalget i Rauma har inngått en oppdragsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR), for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon/selskapskontroll. Kontrollutvalget i Rauma godkjente oppdragsavtalen med MRR i møte 6.12.2017, sak 35/17. I avtalen er

forutsatt at revisjonen skal legge til rette for at kontrollutvalget kan oppfylle sitt ansvar for tilsyn med revisjonen. I dette ligger det at revisjonen skal rapportere til kontrollutvalget fra arbeidet sitt, og ha et kvalitetssystem som oppfyller krav i lov og revisjonsstandarder.

For å følge opp sitt ansvar slik det framgår av formelle krav i forskriftene og i de omtalte avtalene har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor, og informasjon om det løpende revisjonsarbeidet gjennom presentasjon av revisjonsplan, rapport etter interimrevisjon og rapport etter avlagt revisjonsberetning. Videre rapporteres det om enkeltprosjekter etter behov.

For forvaltningsrevisjon foregår dialogen i hovedsak knyttet til prosjekter og til forberedelser til plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har lagt stor vekt på at kommunikasjon med revisor skal bidra til at undersøkelsene får det fokus utvalget ønsker. Utover planlegging og framleggelse av prosjektplan og rapporter, deltar forvaltningsrevisor i møter på forespørsel fra utvalget.
Kontrollutvalget mener å ha funnet gode samarbeidsordninger og etablert rutiner som setter dem i stand til å ha nødvendig informasjon om revisjonsarbeidet til å ha trygghet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.
I tillegg har kontrollutvalget høsten 2018, for første gang, behandlet en systematisk gjennomgang av revisjonen sitt arbeid. Denne ble gjennomført etter Norges kommunerevisors forbund sin veileder «Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon» og «Kontrollutvalgets påseansvar for forvaltningsrevisjon».

- **Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for revisjon - Revisjonsåret 2017.**

Ut fra gjennomgangen som ble gjort, ble det vurdert at revisjonsordningen som Rauma kommune hadde revisjonsåret 2017, var forsvarlig

Tilsvarende behandler kontrollutvalget i møte 12.9.2019

- **Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for revisjon - Revisjonsåret 2018.**

8. Erfaringer fra arbeidet i denne valgperioden

8.1 Forholdet til politisk ledelse

Kontrollutvalget utfører tilsynsfunksjonen på vegne kommunestyret, som har det overordnede ansvaret for kontroll og tilsyn. Utvalget har gjennom hele perioden vært opptatt av å ha god dialog med politisk ledelse og oppdatert kjennskap til hva som til enhver tid er kommunestyrets behov. Ordfører informeres løpende gjennom kopi av innkallinger til kontrollutvalgets møter og deltar i møtene i den grad det passer. Det er å håpe at kommunestyret signaliserer de ønsker de har med kontrollutvalget, slik at utvalget oppleves som deres eget organ og en ressurs for kommunestyrets tilsynsansvar.

Saker fra kontrollutvalget legges løpende fram for kommunestyret, enten det er rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjoner, årsmeldinger eller planer for selskapskontroll eller forvaltningsrevisjon.

8.2 Forholdet til administrativ ledelse

Kontrollutvalget opplever å ha gode relasjoner til administrativ ledelse og stor nytte av positiv dialog om generelle forhold i kommunen og i forbindelse med konkrete prosjekter og

oppgaver. Administrasjonen gir informasjon og deltar i møter når kontrollutvalget ber om deres tilstedeværelse og gir uttrykk for en forståelse for kontrollutvalgets rolle og arbeid. Rauma kommune hadde skifte av rådmann i 2017, og kontrollutvalget inviterte da den ny til dialogmøte for å diskutere roller og gjensidige forventninger.

Kontrollutvalget har ansvar for oppfølgingen av kommunestyrets vedtak i kontroll- og tilsynssaker. Blant annet å følge opp at rådmannen følger opp anbefalingen som kommunestyret har vedtatt knyttet til forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Vedtaksoppfølgingen er i hovedsak god og administrasjonens etterlevelse i kontroll- og tilsynssaker er i stor grad tilfredsstillende.

8.3 Valg av revisjonsordning. Valg av revisor.

Sommeren 2018 tok Kommunerevisjonsdistrikt 3 IKS kontakt med Møre og Romsdal Revisjon IKS for å diskuter om det var mulig å få til en sammenslåing av de to selskapene. Ved årsskiftet 2018/2019 vedtok representantskapene i de to selskapene å slutte seg til konklusjoner og innstilling om å etablere et samvirkeforetak: Møre og Romsdal Revisjon SA. Det ble sendt en anbefaling til eierkommunene/fellesnemder om å stifte selskapet.

Med hjemmel i § 78 nr. 3 og 4, er kontrollutvalget tillagt innstillingsrett i spørsmål om valg av revisjonsordning og revisor.

Når en kommune har gjort valg av revisjonsordning, så blir det vanligvis ikke gjort en ny vurdering av dette uten at det blir tatt initiativ til det. Selv om det ikke var tatt noe initiativ til å vurdere en annen revisjonsordning, så vurderte sekretariatet at de var naturlig at kontrollutvalget og kommunestyret fikk en beskrivelse av de ulike alternativene som var å velge mellom. Det var et naturlig krysspunkt å gjøre en slik vurdering, når det var tatt initiativ til å etablere et nytt revisjonsselskap.

Kontrollutvalget sin innstilling:

1. Rauma kommunestyret godkjenner at Rauma kommune fortsetter med revisjon i egenregi.
2. Rauma kommunestyre velger Møre og Romsdal Revisjon SA som revisor for Rauma kommune, forutsatt at selskapet blir stiftet.

3. Kontrollutvalget inngår og godkjenner oppdragsavtaler med Møre og Romsdal Revisjon SA.

Kommunestyret i Rauma fattet vedtak i samsvar med innstillingen i møte 23.5.2019, sak 31/2019. I samme møte vedtok også kommunestyret å etablere det nye revisjonsselskapet. Selskapet ble stiftet 23.8.2019.

9. Oppsummering

Med bakgrunn i mandat og det arbeidet som kontrollutvalget har gjennomført i valgperioden 2015-2019, er utvalgets medlemmer av den oppfatning at kontrollutvalget har en viktig rolle i en lærende organisasjon i stadig utvikling.

Kontrollutvalget har i valgperioden hatt viktige og spennende oppgaver der man har belyst mange av kommunens tjenesteområder. Kontrollutvalget har hatt et godt samarbeid med kommunestyret og administrasjonen og utvalget opplever at det er god forståelse for kontrollorganenes rolle og funksjon i kommunen, noe som er avgjørende for at utvalget skal kunne gjøre en god jobb. Kontrollutvalget har i valgperioden fått laget nødvendige plandokumenter: plan for selskapskontroll og plan for forvaltningsrevisjon, som er blitt gjennomgått ved nye bestillingen. Plan for kontrollutvalgets virksomhet i perioden 2016-2019, kom også på plass. Planverket er således på plass og gjennomføringen foretatt i henhold til målsettingene som er satt.

Målet om å være uavhengig i sitt arbeid anser kontrollutvalget at de har ivaretatt på en god måte. I utvalgsmøtene er det tilsynsperspektivet som styrer diskusjoner og vedtak, mens partipolitiske hensyn legges bort. Sakene som er behandlet i utvalget bærer ikke preg av å være politiske omkamper eller ha partipolitiske agendaer. Utvalget har vært bevisst på problemstillinger knyttet til uavhengigheten og satt denne høyt i sitt arbeid.

Avslutningsvis vil kontrollutvalget takke kommunestyret og administrasjonen i Rauma kommune for et godt samarbeid i valgperioden.

Kontrollutvalget vil med dette ønske det påtroppende kontrollutvalget lykke til i den neste valgperioden der nye interessante og krevende oppgaver venter.

Rauma, 12.9.2019

Lars Ramstad leder	Eirik Jenssen nestleder	Hilde Mjelva medlem
Torbjørn Ådne Bruaset medlem		Knut Dagfinn Samset medlem

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 30.8.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 30/19	Kontrollutvalget	12.9.2019
	Kommunestyret	

REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til **Reglement for kontrollutvalget i Rauma kommune.** Saken blir lagt frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret godkjenner **Reglement for kontrollutvalget i Rauma kommune**.

Saksopplysninger

I ny kommunelov, som trår i kraft etter det konstituerende kommunestyremøte i høst, er det § 5-13 som regulerer reglement for folkevalgte organ.

Folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter

a) organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet
b) tidsperiode som organet er opprettet for
c) eventuelle andre sentrale bestemmelse om organets virksomhet

For å klargjøre rammene for og innholdet i kontrollutvalgets oppgaver, er det anbefalt at kommunestyret vedtar et eget reglement for kontrollutvalget. Reglementet sier noe om utvalgets oppgaver og ansvarsområde, saksbehandling i utvalget og gir informasjon om utvalgets virksomhet. For å sikre at reglementet holdes oppdatert, bør det gjennomgås og eventuelt revideres minimum en gang pr. valgperiode.

Reglementet for kontrollutvalget skal behandles og vedtas av kommunestyret på tilsvarende måte som reglement for andre folkevalgte organ.

Kommunestyret kan fastsette et reglement for kontrollutvalget i den hensikt å klargjøre innholdet i, og rammene for, utvalgets oppgaver.
Reglementet kan ikke fastsette retningslinjer som begrenser eller er i strid med gjeldende regelverk for kontrollutvalget.

Vanlig prosedyre er at kontrollutvalget, med bistand fra sekretariatet, utarbeider forslag til reglement.
Siden det nå trer i kraft både ny kommunelov og ny forskrift; Forskrift om kontroll og revisjon, så må reglementet tilpasses disse.

Vedlagt saken følger:

- Forslag til Reglement for kontrollutvalget i Rauma

- Reglement for kontrollutvalget i Rauma kommune, vedtatt 8.9.2015 i k-sak 57/2015

VURDERING

Reglementet inneholder retningslinjer for utvalgets organisering, oppgaver, rammebetingelser og saksbehandling. Det sier også noe om informasjon og rapportering, samt kontrollutvalgets arbeidsmåte.

Sekretariatet vil her gjennomgå de viktigste endringene som er gjort fra tidligere reglement for kontrollutvalget i Rauma kommune

§ 2 Valg og sammensetning

Det er forslått en endring fra gjeldende reglement for kontrollutvalget i Rauma, når det gjelder hvor mange medlemmer som velges blant kommunestyrets medlemmer. Det foreslås at minst 2 av medlemmene velges blant kommunestyrets medlemmer, hvor den ene bør velges til leder. Det er gode erfaringer fra gjeldende valgperiode i Rauma at det er en fordel at det er 2 medlemmer som velges blant kommunestyrets medlemmer. Kravet i kommuneloven er at minst 1 medlem velges blant kommunestyrets medlemmer. Siden kontrollutvalget opptrer på vegne av kommunestyret, så er samarbeidet mellom kommunestyre og kontrollutvalg viktig. Erfaringer tilsier at dette i de fleste tilfeller best ivaretas gjennom at leder av kontrollutvalget også er medlem av kommunestyret. Dette er derfor foreslått som en endring fra tidligere reglement.

Videre er det tatt inn de nye bestemmelsene i kommuneloven om at leder ikke kan være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordfører, samt at personer som har ledende stilling eller er styre/varamedlem eller medlem av bedriftsforsamling i et selskap kommunen har eierinteresser i, ikke er valgbar til kontrollutvalget. Tilsvarende gjelder for interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap.

Rauma har valg til kontrollutvalget blitt gjennomført som et avtalevalg og det er inngått listesamarbeid om varamannslisten. Dette har fungerer veldig bra, da det står flere personer på varamannslisten for hvert listesamarbeid.

§ 3 Kontrollutvalgets oppgaver

Her er reglementet supplert med oppgavene Etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, som er en ny oppgave, jf. ny kommunelov. Internkontroll er også lagt inn. Dette er ikke en ny oppgave, men lå ikke inne i tidligere reglement. Når det gjelder Forvaltningsrevisjon,så er det her supplert med at kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret hvordan anbefalinger i forvaltningsrevisjoner er fulgt opp. Dette ansvaret er fremhevet i forarbeidene til forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Påseansvar over for revisor er lagt inn som et nytt ansvar i reglementet. Ansvaret er ikke nytt, men det har ikke tidligere fremgått av reglementet. Eierskapskontroll erstatter tidligere selskapskontroll. Dette i tråd med ny kommunelov og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Det er også her lagt inn i reglementet at kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret hvordan anbefalinger i eierskapskontroller er fulgt opp.
Innsyn og undersøkelser i selskap er lagt inn som en egen oppgave. På dette området har den nye kommuneloven gitt kontrollutvalget utvidet rett til også å foreta undersøkelser overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommune. Ikke bare begrenset til selskap som helt eller delvis er eiet av kommunen.

§ 4 Kontrollutvalgets ressurser og rammebetingelser

Under avsnittet revisjonsordning og revisor, er det lagt til at kontrollutvalget inngår oppdragsavtale med revisjonen.

§ 6 Kontrollutvalgets arbeidsmåte

Det er vurdert at det er behov for å synliggjøre noe mer i reglementet hvordan kontrollutvalget arbeider. Dette gjelder både retten til innsyn i taushetsbelagt informasjon, begrensningene i kontrollutvalgets myndighet og hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser fra andre enn kommunestyret.

§ 7 Informasjon og rapportering

Her er det supplert med at kontrollutvalget utarbeider en plan for kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden, som godkjennes av kommunestyret. Dette ble satt i verk undervegs i gjeldende valgperiode i Rauma, og har derfor ikke tidligere vært omtalt i reglementet.

§ 8 Samspillet mellom kontrollutvalget og kommunestyret.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når saker fra kontrollutvalget skal behandles. Endringen i reglementet knytter seg til at forskrift om kontrollutvalg og revisjon nå sier at utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne. Tidligere så var formuleringen i kommuneloven begrenset til at kontrollutvalgets leder hadde en slik rett. I de gjeldende reglementene i Rauma så har er det vært en formulering om at kontrollutvalgets leder eller nestleder har en slik rett. Nå foreslå vi at en følger den nye forskriftens formulering på dette området.

Kontrollutvalget får her mulighet til å komme med forlag til endringer i utkast til reglement, basert på erfaringer fra arbeidet denne valgperioden. Eventuelle forslag til endringer vil blir innarbeidet før oversending til kommunestyret.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Reglement for kontrollutvalget

Rauma kommune

Vedtatt av Rauma kommunestyre xx.xx.19, sak xx/2019

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

§ 1. Kontrollutvalgets formål
Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget skal gjennom sitt arbeid sørge for at innbyggerne og øvrige interessenter har tillit til Rauma kommune, og at kommunen leverer sine tjenester effektivt og målrettet i henhold til lov, forskrifter, statlige føringer og kommunestyrets intensjoner og vedtak.

§ 2. Valg - sammensetning
Kontrollutvalget i Rauma kommune består av 5 medlemmer.
Kommunestyret velger medlemmer og varamedlemmer, og blant medlemmene leder og Nestleder. Leder kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordfører. Funksjonstiden følger valgperioden. Minst 2 av medlemmene velges blant kommunestyrets medlemmer hvor den ene velges til leder. Begge kjønn skal være representert i utvalget. Kontrollutvalget velges i kommunestyrets konstituerende møte etter valg av formannskap og ordfører/varaordfører. Funksjonstiden følger valgperioden

Utelukket fra valg er ordfører, varaordfører, medlem og varamedlem til formannskap, medlem og varamedlem av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet, medlem og varamedlem av kommunestyrekomité og ansatte i kommunen, personer som har ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamling i et selskap kommunen har eierinteresser i, personer som har ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd elle et kommunalt oppgavefellesskap.

§ 3. Kontrollutvalgets oppgaver
Kontrollutvalgets oppgaver er gitt i kommuneloven §§ 23-2 til 23-6 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalget har en sentral rolle i kommunens egenkontroll. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre løpende kontroll med den kommunale forvaltningen og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget kan kreve at kommunen legger frem enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver på vegne av kommunestyret.

Kontrollutvalget skal sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- **Regnskapsrevisjon**
  Dette omfatter bestilling av regnskapsrevisjon fra valgt revisor. Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at kommunens årsregnskaper og årsberetninger blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisors påpekninger blir rettet eller fulgt opp. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjoner blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp. Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningen før formannskapet innstiller til vedtak Regnskapsrevisor skal avgi revisjonsberetning for årsregnskapene og årsberetningene til kommunestyret med kopi til kontrollutvalget senest 15. april året

etter regnskapsåret. Kontrollutvalget skal også gi sin uttalelse til kommunens investeringsregnskap i tråd med kommunens økonomireglement.

- **Etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen**
  Kontrollutvalget skal føre kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldene bestemmelser og vedtak. Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Revisor skal basere oppgaven på en risiko og vesentlighetsvurdering som skal legges frem for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

- **Internkontroll**
  Kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen er ansvarlig for internkontrollen. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Kontrollutvalget ser til at det er etablert og vedlikeholdt en internkontroll, samt at kommunedirektøren rapporterer til kommunestyret om internkontroll minste en gang i året, når denne bestemmelsen trer i kraft.

- **Forvaltningsrevisjon**
  Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av kommunens økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.
  Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomhet i kommunens selskaper. Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

  Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og resultatene av dem. Kontrollutvalget skal innstille til kommunestyret på anbefalinger til forbedringer og læringspunkter der dette er konklusjonene fra forvaltningsrevisjonsrapporten. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak ved behandling av rapporten blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtak er fulgt opp.

- **Eierskapskontroll**
  Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret.

  Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte eierskapskontroller og resultatene av dem. Kontrollutvalget skal innstille til kommunestyret på anbefalinger til forbedringer og læringspunkter der dette er konklusjonene fra eierskapskontrollen. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak ved behandling av rapporten blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtak er fulgt opp.

- **Innsyn og undesøkelser i selskap**
  Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendig for å gjennomføre sin kontroll, fra interkommunale selskaper etter IKS-loven, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap, aksjeselskap der en kommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer. Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig. Kommunestyret kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper som er nevnt, og om hvilke dokument mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

  Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være tilstede i disse møtene.

  Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som ufører oppgaver på vegne av kommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

- **Granskninger eller undersøkelser**
  Kontrollutvalget kan enten på eget initiativ eller etter vedtak i kommunestyret foreta granskninger eller undersøkelser av kommunens virksomhet.

- **Påseansvar overfor revisor**
  Det er kontrollutvalgets ansvar å påses at revisor utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov. Revisor skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere resultatet av sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Revisor skal rapportere om sitt arbeid og resultatene av sin revisjon til kontrollutvalget
  Den som utfører revisjon eller annen kontroll for kommunen skal løpende vurdere sin uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

- **Høringer**
  Kontrollutvalget kan avholde høringer innenfor det ansvarsområdet som er gitt utvalget i medhold av kommuneloven. Med høring menes et møte i kontrollutvalget der utvalget mottar muntlige forklaringer fra personer som er innkalt for å få belyst en spesiell sak eller saksområde. Høringen skal i utgangspunktet være åpen, men kontrollutvalget kan med hjemmel i kommunelovens bestemmelser om møteoffentlighet, vedta at hele eller deler av høringen kan være lukket når det foreligger lovbestemt taushetsplikt.

- **Virksomhetsbesøk/orientering fra en enhet**
  Kontrollutvalget kan gjennomføre virksomhetsbesøk eller få orienteringer for å bli bedre kjent med og få et godt innblikk i forvaltningen av kommunens virksomhet, i kommunale hel- eller deleide selskap og i kommunale foretak.

§ 4. Kontrollutvalgets ressurser og rammebetingelser
Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret.
Utvalget må ha et ressursgrunnlag som er tilpasset utvalgets oppgaver og ansvarsområde, og må sikres en sekretariatsordning som er tilpasset utvalgets behov.

- **Kontrollutvalgssekretariat**
  Sekretariatet skal forberede sakene til kontrollutvalget og påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den som utfører revisjon av kommunen. Den som utfører sekretariatsoppgaver er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir. Kommunestyret velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget.

- **Revisjonsordning og revisor**
  Kontrollutvalget legger opp til revisjonsordning tilpasset kommunestyrets tilsynsbehov, behov for oppfølging av særskilte vedtak, kompetansenivået i kommunen og kommunens egen organisering og internkontroll.

  Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egen revisor, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor (revisjonsordning). Kommunestyret velger selv revisor. Vedtak treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget inngår oppdragsavtale med revisjonen.

§ 5. Saksbehandlingen i kontrollutvalget
Kommunelovens bestemmelser i kapittel 11 om saksbehandling i folkevalgte organer gjelder også for kontrollutvalget. Utvalget treffer sine vedtak i møte, og det føres protokoll fra møtene. Utvalgets møter avholdes i henhold til vedtatt møteplan. Møteinnkalling, med sakliste og sakspapirer, sendes utvalgets medlemmer, aktuelle varamedlem, ordføreren, kommunedirektør og revisor en uke før møtet finner sted. Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalget. I tillegg sendes kontrollutvalgets møteinnkalling og sakspapirer, samt protokoller til postmottaket i Rauma kommune og er tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Dokumentene gjøres også tilgjengelig på hjemmesiden til Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

Protokoller skal sendes utvalgets møtedeltakere for gjennomsyn. Merknader skal meldes sekretariatet, som i samråd med lederen tar avgjørelse om at det skal gjøres endringer i utkastet. Etter evt. endringer er godkjent av møteleder, så gjøres protokollen offentlig. Protokollen skal endelig godkjennes av kontrollutvalget i neste møte.

Kontrollutvalgets møter er åpne for publikum, men skal vedtas lukket når det foreligger lovbestemt taushetsplikt.
Dersom det treffes avgjørelse om at et møte skal holdes for lukkede dører, skal avgjørelsen føres i møteboken og hjemmelen for avgjørelsen framgå. Det samme gjelder for avgjørelse om at et medlem av organet er inhabilt.

For at kontrollutvalget skal kunne utføre og følge opp de oppgaver som er nødvendig for å sikre forsvarlig kontroll og tilsyn, bør utvalget ha minimum 6 møter pr. år. Det utarbeides en møteplan med oversikt over møtetidspunkt og faste oppgaver for det enkelte år som vedtas av

§ 6. Kontrollutvalgets arbeidsmåte

Kontrollutvalget skal holde seg orientert om den administrative og politiske virksomheten i Rauma kommune. Gjennom sitt arbeid skal utvalget legge vekt på samarbeid og opptre på en uavhengig og politisk nøytral måte. Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller kommunale organer. Kontrollutvalget vil særlig legge vekt på å følge opp kommunens beslutningssystemer, rutiner og organisasjonens egen kvalitetssikring.
Gjennom en aktiv og synlig arbeidsmåte vil kontrollutvalget bidra til at feil og uregelmessigheter forebygges, men i den grad slike forhold skulle forekomme, vil utvalget påpeke dette.

Taushetsplikt er ikke til hinder for at kontrollutvalget kan gjennomføre kontrolltiltak og undersøkelser som utvalgt mener er nødvendig. Kontrollutvalget har rett til å være tilstede i lukkete møter i folkevalgte organer i kommunen. Kommunestyret kan selv bestemmer at denne retten ikke gjelder i møter i kommunestyret.

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret. Dersom kontrollutvalget gjennom sitt arbeid ser behov for pålegg, så må dette rapporteres til kommunestyre. Det er kun kommunestyret som har myndighet til å gi pålegg, kontrollutvalget kan bare anmode og anbefale.

Om kontrollutvalget skal behandle en sak, vil være avhengig av om saken ligger innenfor kontrollutvalgets mandat. I tillegg må kontrollutvalget vurdere om saken representerer en tilstrekkelig risiko for manglende måloppnåelse, regeletterlevelse eller vedtaksoppfølging.

Kontrollutvalget kan også behandle henvendelser fra innbyggere eller andre aktører som mener de har en sak for kontrollutvalget. Kontrollutvalget avgjør selv om henvendelsen hører inn under kontrollutvalgets oppgaver. Kontrollutvalget er ikke et klageorgan.

Kontrollutvalget skal arbeide for
- å sikre god kvalitet i kommunens tjenester
- å sikre god produktivitet og en effektiv ressursutnyttelse
- å ivareta innbyggernes rettsikkerhet i deres kontakt med den kommunale forvaltningen
- å sikre at politiske vedtak i Rauma kommune følges opp.

§ 7. Informasjon og rapportering
Som et ledd i sitt forebyggende arbeid skal kontrollutvalget prioritere veiledning og informasjon. Utvalget skal legge vekt på å være løsningsorientert og bidra til læring i organisasjonen. Kontrollutvalget skal ha en aktiv og nær dialog med kommunestyret som kommunens øverste tilsynsorgan, og vil fremme aktuelle saker og rapportere til kommunestyret jf. krav i lov og forskrift og ved behov.

Det utarbeides en plan for kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden. Planen utarbeides innen 1 år etter valg, og godkjennes av kommunestyret.

Det utarbeides en årsmelding med oppsummering av kontrollutvalgets arbeid for det enkelte år som legges fram for kommunestyret. På slutten av hver valgperiode skal det legges fram en rapport til kommunestyret om utvalgets virksomhet og gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i valgperioden. Rapporten bygger på kontrollutvalgets virksomhetsplan.

Kontrollutvalgets leder, eller den lederen måtte bemyndige, ivaretar kontakt med media.

§ 8. Samspillet mellom kontrollutvalget og kommunestyret
Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når saker fra kontrollutvalget skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Saker som kontrollutvalget fremmer til kommunestyret skal behandles før de politiske sakene for å tydeliggjøre at dette er tilsyns- og kontrollsaker der andre kriterier enn de politiske er førende for debatten og konklusjonen. Presentasjon av sakene vil bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid overfor kommunestyret.

§ 9. Ikrafttreden
Reglement for kontrollutvalget i Rauma kommune trer i kraft etter vedtak i kommunestyret.

Reglement for kontrollutvalget

Rauma kommune

Vedtatt av Rauma kommunestyre 20.09.11, sak 051/11 og 08.11.11 sak 090/11

Revidert i kommunestyret 8.9.2015 i k-sak 57/2015

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

§ 1. Kontrollutvalgets formål
Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget skal gjennom sitt arbeid sørge for at innbyggerne og øvrige interessenter har tillit til Rauma kommune, og at kommunen leverer sine tjenester effektivt og målrettet i henhold til lov, forskrifter, statlige føringer og kommunestyrets intensjoner og vedtak.

§ 2. Valg - sammensetning
Kontrollutvalget i Rauma kommune består av 5 medlemmer.
Kommunestyret velger medlemmer og varamedlemmer, og blant medlemmene leder og nestleder. Funksjonstiden følger valgperioden. Minst 1 av medlemmene velges blant kommunestyrets medlemmer. For å sikre den politiske balansen og sammensetningen i utvalget, bør leder av kontrollutvalget tilhøre opposisjonen, mens nestleder bør tilhøre posisjonen. Begge kjønn skal være representert i utvalget. Kontrollutvalget velges i kommunestyrets konstituerende møte etter valg av formannskap og ordfører/varaordfører, jf. Kommuneloven § 17, 2. Valget skjer som forholdsvalg eller flertallsvalg, kommunelovens § 36-38.

Utelukket fra valg er ordfører, varaordfører, medlem og varamedlem til formannskap, medlem og varamedlem av kommunal nemnd med beslutningsmyndighet, og ansatte i kommunen.

§ 3. Kontrollutvalgets oppgaver
Kontrollutvalgets oppgaver er gitt i kommuneloven kap. 12 og forskrift om kontrollutvalg og har en sentral rolle i kommunens egenkontroll. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget kan foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å ivareta sin kontrolloppgave på vegne av kommunestyret.

Kontrollutvalget sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- **Regnskapsrevisjon,** som omfatter bestilling av regnskapsrevisjon fra revisor og å påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte, avgi uttalelse om kommunens årsregnskap og å påse at revisors – og kommunestyrets påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp. Kontrollutvalget skal også føre kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal også gi sin uttalelse til kommunens prosjektregnskap.

- **Forvaltningsrevisjon**, som er systematiske vurderinger av kommunens økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Kontrollutvalget skal utarbeide plan for forvaltningsrevisjon. Videre skal utvalget årlig bestille og følge opp forvaltningsrevisjon hos revisor. Utvalget rapporterer resultatene av gjennomførte forvaltningsrevisjoner til kommunestyret.

- **Selskapskontroll** , som er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll. Dette innebærer at kontrollutvalget er pålagt å føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper. Kontrollutvalget utarbeider plan for selskapskontroll. Videre skal utvalget bestille selskapskontroller i

henhold til planen, og rapporterer til kommunestyret om gjennomførte selskaps-kontroller.

- **Granskninger eller undersøkelser**. Kontrollutvalget kan enten på eget initiativ eller etter vedtak i kommunestyret foreta granskninger eller undersøkelser av kommunens virksomhet.

- **Høringer**. Kontrollutvalget kan avholde høringer innenfor det ansvarsområde som er gitt utvalget i medhold av kommuneloven. Med høring menes et møte i kontrollutvalget der utvalget mottar muntlige forklaringer fra personer som er innkalt for å få belyst en spesiell sak eller saksområde. Høringen skal i utgangspunktet være åpen, men kontrollutvalget kan med hjemmel i kommunelovens bestemmelser om møteoffentlighet, vedta at hele eller deler av høringen kan være lukket når det foreligger lovbestemt taushetsplikt.

- **Virksomhetsbesøk**. Kontrollutvalget kan gjennomføre virksomhetsbesøk for å bli bedre kjent med og få et godt innblikk i forvaltningen av kommunens virksomhet, i kommunale hel- eller deleide selskap og i kommunale foretak.

§ 4. Kontrollutvalgets ressurser og rammebetingelser

Kontrollutvalget avgir forslag til budsjett for kontroll og tilsyn i Rauma kommune. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet oversendes formannskapet o følger formannskapets budsjettinnstilling til kommunestyret.

Utvalget må ha et ressursgrunnlag som er tilpasset utvalgets oppgaver og ansvarsområde, og må sikres en sekretariatsordning som er tilpasset utvalgets behov. Til å bistå seg i arbeidet har kontrollutvalget et uavhengig og sakkyndig sekretariat som forbereder saksbehandlingen i utvalget, ivaretar sekretariatsfunksjonen i utvalgets møter og følger opp saker på vegne av utvalget. Sekretariatet skal sikre at saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og forberedt.

Kontrollutvalget legger opp til revisjonsordning tilpasset kommunestyrets tilsynsbehov, behov for oppfølging av særskilte vedtak, kompetansenivået i kommunen og kommunens egen organisering og internkontroll. Revisjonsfunksjonen for kommunen og eventuelt tilknyttede selskaper ivaretas av egen revisor / revisjonsselskap som kommunestyret velger etter innstilling fra kontrollutvalget.

§ 5. Saksbehandlingen i kontrollutvalget

Utvalget treffer sine vedtak i møte, og det føres protokoll fra møtene. Utvalgets møter avholdes i henhold til vedtatt møteplan. Møteinnkalling, med sakliste og sakspapirer, sendes utvalgets medlemmer, aktuelle varamedlem, ordfører, rådmann og revisor en uke før møtet finner sted. Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalget. I tillegg sendes kontrollutvalgets møteinnkalling og sakspapirer, samt protokoller til Rauma kommune og er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.
Protokoller skal sendes utvalgets medlemmer/varamedlemmer for gjennomsyn. Merknader skal meldes sekretariatet, som i samråd md lederen tar avgjørelse om det skal gjøres endringer i utkastet. Protokollen skal endelig godkjennes av kontrollutvalget i neste møte.

Kontrollutvalgets møter er åpne for publikum, men skal vedtas lukket når det foreligger lovbestemt taushetsplikt.
Dersom det treffes avgjørelse om at et møte skal holdes for lukkede dører, skal avgjørelsen føres i møteboken og hjemmelen for avgjørelsen skal framgå. Det samme gjelder for avgjørelse om at et medlem av organet er inhabilt.

For at kontrollutvalget skal kunne utføre og følge opp de oppgaver som er nødvendig for å sikre forsvarlig kontroll og tilsyn, bør utvalget ha minimum 6 møter pr. år. Det utarbeides en møteplan med oversikt over møtetidspunkt og faste oppgaver for det enkelte år som vedtas av kontrollutvalget.

§ 6. Kontrollutvalgets arbeidsmåte
Kontrollutvalget skal holde seg orientert om den administrative og politiske virksomheten i Rauma kommune. Gjennom sitt arbeid skal utvalget legge vekt på samarbeid og opptre på en uavhengig og politisk nøytral måte. Kontrollutvalget vil særlig legge vekt på å følge opp kommunens beslutningssystemer, rutiner og organisasjonens egen kvalitetssikring.
Gjennom en aktiv og synlig arbeidsmåte vil kontrollutvalget bidra til at feil og uregelmessigheter forebygges, men i den grad slike forhold skulle forekomme, vil utvalget påpeke dette.

Kontrollutvalget skal arbeide for

- å sikre god kvalitet i kommunens tjenester
- å sikre god produktivitet og en effektiv ressursutnyttelse
- å ivareta innbyggernes rettsikkerhet i deres kontakt med den kommunale forvaltningen
- å sikre at politiske vedtak i Rauma kommune iverksettes og at det føres restanselister over vedtak som enda ikke er iverksatt

§ 7. Informasjon og rapportering
Som et ledd i sitt forebyggende arbeid skal kontrollutvalget prioritere veiledning og informasjon. Utvalget skal legge vekt på å være løsningsorientert og bidra til læring i organisasjonen. Kontrollutvalget skal ha en aktiv og nær dialog med kommunestyret som kommunens øverste tilsynsorgan, og vil fremme aktuelle saker og rapportere til kommunestyret ved behov.

Det utarbeides en årsmelding med oppsummering av kontrollutvalgets arbeid for det enkelte år som legges fram for kommunestyret. På slutten av hver valgperiode skal det legges fram en rapport til kommunestyret om utvalgets virksomhet og gjennomført forvaltningsrevisjon i valgperioden.

Kontrollutvalgets leder, eller den lederen måtte bemyndige, ivaretar kontakten med media.

§ 8. Samspillet mellom kontrollutvalget og kommunestyret
God forståelse og respekt for hverandres roller er avgjørende for et godt samspill mellom kontrollutvalget og kommunestyret. Kontrollutvalget arbeider på oppdrag fra kommunestyret som kan anmode eller pålegge kontrollutvalget å utrede konkrete saker på egne vegne.

Leder og nestleder i kontrollutvalget har møte- og talerett i kommunestyret når saker fra kontrollutvalget skal behandles.
Saker som kontrollutvalget fremmer til kommunestyret skal behandles før de politiske sakene for å tydeliggjøre at dette er tilsyns- og kontrollsaker der andre kriterier enn de politiske er førende for debatten og konklusjonen. Presentasjon av sakene vil bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid overfor kommunestyret.

§ 9. Ikrafttreden
Reglement for kontrollutvalget i Rauma kommune trer i kraft etter vedtak i kommunestyret.

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 150
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 4.9.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 31/19	Kontrollutvalget	12.9.2019
	Formannskap	
	Kommunestyret	

FORSLAG TIL BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET I RAUMA KOMMUNE 2020

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2020 med en netto ramme på kr 1 212 089,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Saksopplysninger

I henhold til § 18 i Forskrift for kontrollutvalg skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapets budsjettinnstilling til kommunestyret. Budsjettforslaget fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret, men formannskapet kan, i sitt samlede budsjett, foreslå et annet beløp enn det kontrollutvalget foreslår.

Fra konstituering av nytt kommunestyre så trer ny kommunelov og ny forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kraft. Det er da § 2 Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjett for kontrollutvalget, som regulerer dette ansvaret. Innholdet i paragrafen er videreført fra tidligere forskrift.

Budsjettforslaget skal synliggjøre kontrollutvalgets egne kostnader og kostnader knyttet til revisjon og sekretariatstjenester.

Kontrollutvalget i Rauma får sekretariatstenester for kontrollutvalget fra *Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal* som er et interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27, der Rauma kommune er deltager.

Rauma kommune er eier i *Møre og Romsdal Revisjon IKS* (MRR IKS), og har revisjonstjenester fra dette selskapet. Fra 1.1.2020 blir MMR IKS sammenslått med KOMREV 3 IKS, som et samvikeforetak. Det er da Møre og Romsdal Revisjon SA som vil levere revisjonstjenester til Rauma kommune.

Det er tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget avvikler 6 møter i året.

Budsjettforslaget kan spesifiseres som følger:

Konto	Tekst	**Budsjett 2020**	**Budsjett 2019**	**Regnskap juli. 19**
1080	Godtgjørelse folkevalgte	61 800	60 000	59 095
1080	Tapt arbeidsfortjeneste	0	0	
1099	Arbeidsgiveravgift	9 000	8 800	6 276
1100	Faglitteratur, aviser, abonnement	2 700	2 200	2 550
1115	Bespisning	1 500	2 000	940
1150	Opplæring og kursutgifter	42 500	22 000	8 424
1160	Bilgodtgjørelse + diett (oppg.pl.)	3 000	3 000	1 945
1170	Utgiftsdekning reise	27 500	3 000	5 490
1195	Kontingenter	7 000	6 000	6 000
	Sum kontrollutvalgets egen virksomhet	**155 000**	**107 000**	
1350	Kjøp tjenester Revisjon***	800 000	850 000	*565 500
1351	Kjøp tjenester KU-sekretariatet ***	257 089	245 850	*245 850
	Sum utgifter kontrollutvalg, sekretariat og revisjon	**1 212 089**	**1 202 850**	

* Ikke regnskapsført korrekt. Sekretariatet har derfor brukt tall fra revisjonens og sekretariatets fakturaer.
*** Revisjonen fakturer hvert kvartal. Sekretariatet har fakturert for hele året.

Vedlagt følger:

- Kostnadsfordeling sekretariatstjenester for 2020
- Økonomirapport pr. juli

VURDERING

For å gi kontrollutvalget gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kommunestyret skal vedta et samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen der utgifter til utvalget sin egen virksomhet, sekretærbistand og revisjon kommer frem.

Kontrollutvalget må ha mulighet og midler til å skaffe seg kunnskap og delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Kommentarer til noen av budsjettpostene:
1080 Godtgjørelse folkevalgte: Noe av det beløpet som er regnskapsført knyter seg til manglende utbetaling av godtgjørelse fra 2018. Kommunestyret har vedtatt å beholde gamle satser for perioden 2019-2023. Beregningsgrunnlaget reduseres til 0,985x 1G.
1100 Faglitteratur – Kontrollutvalgets medlemmer får medlemsbladet til Norges kommunerevisorforbund. Bladet har mange fagartikler som er nyttig for arbeidet i kontrollutvalget. Bladet koster 425,- pr medlem.
1195 Kontingenter – Forum for kontroll og tilsyn (FKT) er en viktig fagorganisasjon kontroll og tilsynsarbeidet, der Rauma kommune er medlem. Størrelsen på kontingenten bestemmes ut fra kommunens innbyggertall. Rauma kommunes sats for 2020 er kr 7000,-, som er kr 1000,- mer enn i 2019.
1150 Opplæring og kursutgifter- Det er budsjettert med att alle utvalgsmedlemmene kan delta på en konferanse/opplæringssamling i 2020. Dette er viktig da det er først året i valgperioden.
1375 – Kjøp fra IKS – Møre og Romsdal Revisjon IKS har sammen med Kommunerevisjonsdistrikt 3 IKS dannet et nytt selskap; Møre og Romsdal SA fra1.1.2020. Samvirkeforetaket ble stiftet 23.08. Fra 1.1.2019 har revisjonstjenestene blitt fakturere etter medgått tid. Det er derfor stipulert et beløp på bakgrunn av erfaringstall for perioden august 2018 til juni 2019. Det stipulerte beløpet medfører en reduksjon i budsjett til revisjon fra 2019 til 2020 knyttet til forvaltningsrevisjon. I budsjettet er det stipulert kr 600 000,- til

regnskapsrevisjon og 200 000,- til forvaltningsrevisjon. I budsjett til forvaltningsrevisjon ligger det inne arbeid med overordnet analyse og evt. bestilling av nytt prosjekt. Det er ikke budsjettert midler til levering av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2020.
1351 – Kjøp av tjenester KU-sekretariatet - Styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal har i møte 4.9.2019 vedtatt budsjett for sekretariatet for 2020. Samlet refusjon fra kommunene er i 2020 budsjettert til kr 2 278 000,- mot 2 235 000,- i 2019. Styret har i juni oversendt nye vedtekter for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal gjeldende fra 1.1.2020 til godkjenning i kommunestyret I vedtektene er det også endret kostnadsfordelingsmodell. Fordelingen i den nye modellen er 30 % fast og 70 % fordeling etter folketall. Tidligere var fordeling bare etter folketall. Sekretariatet har for 2020 budsjettert med bruk av kr 200 000,- fra disposisjonsfond, slik det også ble i 2018 og 2019. Rauma kommune sine kostnader vil øker litt, pga. ny kostnadsfordelingsmodell, to færre kommuner i samarbeidet og en liten økning i budsjett. Sekretariatet må ta forbehold om at alle kommunene godkjenner de nye vedtektene med ny kostnadsfordelingsmodell.

Kontrollutvalgssekretariatet ser det som viktig at kostnader til kontroll og tilsyn blir synliggjort i kommunen sitt regnskap. Dette vil også bidra til mer nøyaktig Kostra-rapportering.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til de vurderinger som her er gjort og ber kommunestyret om å vedta kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2020 med en netto ramme på kr 1 212 089, som inkl. kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget. Saken legges fram med ovennevnte forslag til vedtak.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kostnadsfordeling - Sekretariatstjenester for kontrollutvalgene

Kommune	Folketall 01.01.19	Fordeling %	70 % folketall	30 fast	Sum
Aukra	3 539	5,0	79 730	97 629	177 359
Hustadvika *	13 233	18,0	287 027	97 629	384 656
Gjemnes	2 641	4,0	63 783	97 629	161 412
Nye Molde**	31 976	44,0	701 623	97 629	799 252
Rauma	7 487	10,0	159 460	97 629	257 089
Sunndal	7 106	10,0	159 460	97 629	257 089
Vestnes	6 536	9,0	143 514	97 629	241 143
Sum	**72 475**	**100,0**	**1 594 597**	**683 403**	**2 278 000**

* Hustadvika = 1548 Fræna og 1551 Eide

**Ny Molde= 1502 Molde, 1543 Nesset og 1545 Midsund

	Regnskap 2019	Per.b(end) 2019	Avvik(per.) 0	Buds(end) 2019
Grp.Ansvar: 100 POLITISK STYRING OG KONTF				
Ansvar: 1080 KONTROLLUTVALG/DISTRIKTSF				
Tjeneste: 110 KONTROLL OG REVISJON				
10575 TREKKPL. KM.GODTGJØRELSE	117	0	117	0
10810 MØTEGODTGJØRELSE	59.095	30.000	29.095	60.000
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	6.188	3.498	2.690	6.360
10995 ARBEIDSGIVERAVGIFT AV AVSATT F	88	0	88	0
11005 KONTORUTGIFTER	0	583	-583	1.000
11025 ABONNEMENTER	2.550	0	2.550	0
11156 BEVERTNING	940	1.167	-226	2.000
11505 OPPLÆRING, KURS	0	12.833	-12.833	22.000
11515 KONFERANSE	8.424	0	8.424	0
11605 KM-GODTGJØRELSE	775	1.750	-975	3.000
11615 KOSTGODTGJØRELSE / NATTILLEGG	1.170	0	1.170	0
11715 REISEUTGIFTER	5.490	1.750	3.740	3.000
11955 KONTINGENTER	6.000	0	6.000	0
11959 Faste avgifter, lisenser og andre avtalef	0	3.500	-3.500	6.000
13505 INTERKOMMUNAL DISTRIKTSREVISJ	389.925	420.000	-30.075	840.000
13750 KJØP FRA IKS	421.425	145.140	276.285	246.000
14290 MVA. PÅ VEDERLAG MVA-PL. ANSK.(I	827	583	243	1.000
16911 INTERNSALG VARSF	0	0	0	-55.340
17290 KOMP. FOR MVA. PÅ ANSK. UTG.F. D	-827	-583	-243	-1.000
Sum tjeneste: 110 KONTROLL OG REVISJON	**902.188**	**620.221**	**281.966**	**1.134.020**
Sum ansvar: 1080 KONTROLLUTVALG/DISTRI	**902.188**	**620.221**	**281.966**	**1.134.020**
Sum grp.Ansvar: 100 POLITISK STYRING OG K	**902.188**	**620.221**	**281.966**	**1.134.020**
T O T A L T	**902.188**	**620.221**	**281.966**	**1.134.020**

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 4.9.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 32/19	Kontrollutvalget	12.9.2019

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

Saksopplysninger

Vedlagt følger:
- ajourført oppfølgingsliste pr 11.6.2019.

I dette møtet er det lagt opp til orientering fra administrasjonen knyttet følgende sak på oppfølgingslisten.
- **Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune».** Det vises til OS 06/19 Forvaltningsrevisjonsrapport «Rauma kommune – Innkjøp og offentlige anskaffelser» - oppfølging av vedtak

VURDERING

Dersom det er saker utvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i et senere møte, kan disse bli fremmet for oppføring på oppfølgingslisten.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I
RAUMA KOMMUNE

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 11.6.2019)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:
18.04.16 **Helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune** Ansvar: Adm./sekr	I KU-møte 01.02.16 OS 02/16 hadde rådmannen en orientering og gjennomgang av underveisevaluering av hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste i Rauma kommune. Rådmannen sa at det nå var hovedprioritet å få på plass systemer, rutiner og praksis som sikrer forsvarlige helsetjenester, samt jobbe med felles holdninger og retning på tjenesten. Kontrollutvalget ønsker å følge tett med på utviklingen innen helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune.	**24.10.16:** Kontrollutvalget ønsker også å ta med seg videre at det må følges opp at det er gode tilbud på alle trinn i «omsorgstrappen». **28.11.16:** Kontrollutvalget ønsker orientering om status i første møte i 2017. **20.02.17:** Helse og omsorgssjef Greta Hanset orienterte i dagens møte jf. OS 09/17. **05.03.18**: Kontrollutvalget ønsker et virksomhetsbesøk på Helsehuset høsten 2018. **06.09.18**: Kontrollutvalget fikk i dagens møte orientering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen innen helse og omsorg med prognose for stort merforbruk jf. OS 07/18. Utvalget ber om en ny statusrapport i kontrollutvalgsmøte 18.10.18. **18.10.18**: Kontrollutvalget fikk i dagens møte statusrapport fra økonomisjefen om den økonomiske situasjonen innen helse og omsorg. jf. OS 08/18. Kontrollutvalget vil følge utviklingen nøye fremover og vil påpeke at det er systemavvik (i rapporteringssystemene) som burde ha vært registret og aktivt fulgt opp av rådmannen. Utvalget ber i forbindelse med kontrollutvalgets virksomhetsbesøk på Helsehuset 29.11.18 om å få en statusrapport for drifts- og økonomisk situasjon innen Helse- og omsorg. **29.11.18**: Utvalget hadde i forbindelse med dagens møte virksomhetsbesøk på Rauma helsehus, jf. OS 10/18. Orienteringen som ble gitt av helse og omsorgssjef Kristian Skålhavn inneholdt bl.a. en statusrapport for drifts- og økonomisk situasjon innen Helse- og omsorg.
20.02.17 **Barneverntjenesten i Rauma kommune** Ansvar: Adm./rev./sekr.	Kommunestyret behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten «Barnevernstjenesten i Rauma kommune» og vedtok enstemmig kontrollutvalgets innstilling i møte 8.3.2016, k-sak 29/16. I tillegg ble det gjort en tilføying om at «Kommunestyret er bekymret over bemanning og budsjettering i barnevernstjenesten, og ber om at saka tas opp på nytt i forkant av neste budsjettbehandling.» I samme kommunestyremøte ble det lagt frem	**23.05.17**: Kontrollutvalget behandlet oppfølging av rapporten i dagens møte jf. sak 12/17. Utvalget ønsker å få en status rapport i første møte i 2018. Til neste møte gis det tilbakemelding om tilgang på fosterhjem. Sekretær følger opp dette. **19.06.17**: Utvalget fikk i dagens møte, sak 19/17, fremlagt e-post fra barnevernsleder Sylvia Vik Mittet med svar på spørsmål om tilgang på fosterhjem i kommunen. **05.03.18:** Helse- og velferdssjef Harald Digernes-Westby orienterte utvalget i dagens møte jf. OS 01/18. Utvalget ønsker å avslutte oppfølging av denne saken. **17.01.19:** Barnevernsleder Sylvia Mittet og helse og velferdssjef Harald Digernes-Westby

	«Tjenesteanalyse av barneverntjenesten i Rauma kommune». Analysen er laget i forbindelse med at kommunen har deltatt i effektiviseringsnettverk for barneverntjenester gjennom Kommunenes Sentralforbund. I kommunestyremøte 15.12.16 sak 134/2016 ble det lagt frem en statusrapport fra barnevernet pr. november 2016. Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble gjennomført vår 2017. Kontrollutvalget hadde egentlig avsluttet oppfølgingen av Barnevernstjenesten våren 2018. Men i desember 2018 gjennomførte Bufdir, på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet, en gjennomgang av enkelte indikatorer for å vurdere risikobildet i kommunale barneverntjenester. I denne gjennomgangen kommer barnevernstjenesten i Rauma kommune ut med «Rød-lys», i forhold til de indikatorene som er undersøkt. Utvalget ønsker derfor å fortsette oppfølgingen av Barnevernstjenesten.	orienterte utvalget i dagens møte jf. OS 02/19.
23.05.17 **Rauma Energi AS** Ansvar: sekr.	Rauma Energi AS står overfor store utfordringer i tiden fremover. Det gjelder både Herje kraftverk, Verma utbyggingen og fiberutbygging. Kontrollutvalget ønsker derfor å følge med på utviklingen.	**19.06.17:** Kontrollutvalget ønsker i neste møte å få en oppdatering fra Rauma Energi AS om situasjonen knyttet til Herje kraftverk. **18.09.17**: Kontrollutvalget fikk i dagens møte en oppdatering fra Adm. direktør Alf Vee Midtun, Rauma Energi AS om situasjonen knyttet til Herje kraftverk, jf. OS 22/17. **05.03.18:** Kontrollutvalget ønsker i løpet av høsten en ny statusrapport, særlig med fokus på Herje kraftverk og Verma utbyggingen. **06.09.18:** Kontrollutvalgets leder informerte utvalget om at han hadde deltatt på en befaring ved Verma kraftverk utbyggingen. Det var ikke rapportert om økonomiske avvik og ingen personskader i byggeperioden. Etter planen skal det settes i gang prøvedrift i desember. **18.10.18:** Kontrollutvalget ønsker at statusrapport fra Rauma Energi AS utsettes til første møte 2019. **29.11.18**: Utvalgsleder informerer om at han har forstått det slik, at oppstart av Vermakraftverket etter utbyggingen er utsatt. Utvalget ber om at statusrapporten fra Rauma

		Energi AS må inneholde en orientering om status for Verma utbyggingen. **17.01.19:** Daglig leder Alf Vee Midtun gav utvalget en statusrapport i dagens møte jf. OS 01/19. Utvalget ønsker en ny statusrapport i møte 12.09.19.
18.09.17 **Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole** Ansvar: adm./sekr	Tilsynet fra fylkesmannen førte til 11 pålegg om utbedringer. Fristen for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket er satt til 1.12.2017. Fylkesmannen har avsluttet tilsynet jf. brev til Rauma kommune datert 20.02.18. Kontrollutvalget ønsker å følge med på utviklingen, bl.a. ved årlig få fremlagt tilstandsrapport for grunnskolen.	**18.09.17:** Kontrollutvalget diskuterte rapporten i dagens møte. Utvalget ser alvorlig på at det er så mange brudd på regelverket. Utvalget ønsker når fristen går ut, få tilsendt kommunens svar til fylkesmannen og fylkesmannens vurdering av de tiltak som kommunen har iverksatt. **06.11.17**: Kontrollutvalget ønsker i neste møte en orientering fra skolesjefen om hvordan det sikres at brudd på regelverket ikke skjer i de andre skolene i kommunen. Utvalget ønsker også å orienteres om hvor samkjørte skolene er på rutiner og retningslinjer. **06.12.17**: Kontrollutvalget fikk orientering fra skolesjefen i dagens møte jf. OS 24/17. Utvalget ønsker å følge saken videre og ber også om å få tilsendt fylkesmannens svar på kommunens plan for lukking av avvik. **05.03.18:** Fylkesmannen har avsluttet tilsynet jf. brev til Rauma kommune datert 20.02.18 vedlagt sak 07/18. Kontrollutvalget ønsker å få fremlagt Tilstandsrapport for grunnskoleopplæringen når den foreligger. **06.09.18:** Kontrollutvalget fikk i dagens møte fremlagt Tilstandsrapport for grunnskoleopplæringen 2017, jf. RS 32/18. Utvalget ønsker å følge med på den videre utviklingen. **30.04.19**: Kontrollutvalget ønsker at skolesjefen er tilstede når kontrollutvalget får fremlagt den årlige tilstandsrapporten. **11.06.19: Kontrollutvalget avslutter oppfølging av denne saken**, men oppretter en ny sak på oppfølgingslisten «Tilstandsrapport for grunnskolen»
18.09.17 **Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune** Ansvar: adm./sekr.	Tilsynet fra Arkivverket førte til 9 pålegg om utbedringer. Rauma kommune arbeider med å rette opp bruddene på regelverket. Kontrollutvalget vil følge med på arbeidet til det som Arkivverket har påpekt, er kommet på plass.	**18.09.17**: Utvalget ønsker når fristen går ut, få tilsendt kommunens svar til Arkivverket og Arkivverkets vurdering av de tiltak som kommunen har iverksatt. **06.12.17**: Utvalget ønsker en orientering om oppfølging av tilsynet i første møte i 2018. **05.03.18:** Rådmannen bad i e-post 22.02.18 om at orienteringen utsettes til neste kontrollutvalgsmøte. **19.04.18:** Liv Jorunn Horgheim og Arnt Olav Herjehagen orienterte utvalget om oppfølging av tilsynet, jf. OS 03/18. Utvalget ønsker å få en ny statusrapport høsten 2018. **18.10.18:** Kontrollutvalget fikk i dagens møte, jf. OS 09/18, statusrapport fra arkivansvarlig Liv Jorunn Horgheim om oppfølging av

		tilsynet. Utvalget fikk også en omvisning i arkivlokalene. Utvalget ønsker å få tilsendt informasjon om arkivverkets oppfølging av tilsynet. **29.11.18:** Sekretær følger opp om det foreligger tilbakemelding fra arkivverket på oppfølging av tilsynet, ettersom de fleste av fristene i rapporten nå er utløpt. **17.01.19:** Utvalget fikk i dagens møte jf. RS 05/19 fremlagt Rauma kommunes brev til Arkivtilsynet datert 10.09.18, og Arkivtilsynets brev datert 10.10.18 Påminnelse-Utbedring av pålegg 4,5,7 og 10, jf. RS 06/19. **30.04.19:** Kontrollutvalget fikk ny statusrapport og omvisning fra arkivleder Liv Jorunn Horgheim, jf. OS 03/19.
06.09.18 **Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune»** Ansv.: Adm/sekr	Kontrollutvalget behandlet i møte 5.3.2018 sak 3/18 forvaltningsrevisjonsrapporten. Kontrollutvalget innstilte til kommunestyret som behandlet saken i møte 22.3.2018 k-sak 27/18. Det var 9 anbefalinger som kommunestyret sluttet seg til. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at arbeidet gjennomføres. Rådmannen har gitt kontrollutvalget en skriftlig plan for oppfølging av anbefalingene.	**06.09.18:** Rådmannens plan for oppfølging av anbefalingen behandles i dagens møte. Kontrollutvalget ber om en statusrapport for arbeidet våren 2019, med særlig fokus på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes. **30.04.19:** Sekretariatet mottok 29.04.19 statusrapport fra oppfølgingen av anbefalingene. Det blir forberedt sak til neste møte **11.06.19:** Utvalget behandlet sak om oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet i dagens møte, jf. Sak 20/19. Kontrollutvalget ber til neste møte om tilbakemelding på hvordan system og kunnskap skal vedlikeholdes og oppdateres, samt hvordan en skal sikre at rutinene brukes. I vedtaket er det ført opp 5 konkrete spm.
06.09.18 **Rapport fra tilsyn med kommunale tjenester til personer med samtidig rusmiddelbruk og psykisk liding** Ansv.: Adm./sekr	(2 lovbrudd), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 20.6.2018. 1)Det er avdekt manglar ved kommunen si styring av det systematiske arbeidet som skal sikre at personar med ROP-lidingar får samanhengande, koordinerte og forsvarlege helse- og sosialtjenester. 2)Rauma kommune sørgjer ikkje for at tenesta opplysning, råd og rettleieing etter sosialtjestelova § 17 blir tildelt, gjennomført og følgt opp.	**06.09.18:** Kontrollutvalget fikk fremlagt rapporten i dagens møte jfr. RS 33/18. Utvalget ber om å få tilsendt rådmannens plan for å lukke tilsynet og fylkesmannens oppfølging av dette. Utvalget ønsker å føre opp saken på oppfølgingslisten for videre oppfølging. **18.10.18:** Sekretariatet har mottatt rådmannens plan for å lukke tilsynet. Kontrollutvalget ønsker at denne legges frem for utvalget når det også er mottatt fylkesmannens tilbakemelding på planen. **29.11.18:** Sekretær følger opp om det foreligger tilbakemelding fra fylkesmannen på kommunes plan på oppfølging av tilsynet. **17.01.19:** Kontrollutvalget fikk i dagens møte jf. RS 07/19 fremlagt kommunes svar til fylkesmannen datert 15.10.18 og Fylkesmannens avslutning av tilsynet, jf. 08/19.

06.09.18 **Rapport etter tilsyn med Kommunal beredskapsplikt** Ansv.: Adm./Sekr.	(2 avvik, 2 merknader), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 21.6.2018 . 1)Rauma kommune sin heilskaplege ROS-analyse oppfyller ikkje alle forskriftskrava til innhald 2)Rauma kommune har ikkje med utgangspunkt i den heilskaplege ROS-analysen fastsett langsiktige mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging av samfunnstryggleik- og beredskapsarbeid.	**06.09.18:** Kontrollutvalget ber om å få tilsendt rådmannens plan for lukking av avvik. Fylkesmannen viser til at kommunes plan forutsetter at alle avvikene skal være lukket i løpet av juni 2019, jf. RS 35/18. Kontrollutvalget ønsker da en statusrapport fra rådmannen. **11.06.19**: Utvalget fikk som vedlegg til sak 22/19 Oppfølgingsliste, fremlagt rådmannens saksfremlegg til kst. vedr. oppstart av arbeidet med Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Det er lagt en plan for at dokumentet skal komme til behandling ila. vinteren 2020. Kontrollutvalget vil følge med på at dette kommer på plass.
29.11.18 **Tilsyn Rauma kommune Brannvesenet – Arbeidstilsynet** Ansv.: Adm./Arbeidstilsynet/sekr.	I Arbeidstilsynets rapport datert 15.3.2018 foreligger det 2 pålegg med fristutsettelse. Det vises i rapporten til vedtak om pålegg av 1.9.2016 og tilbakemelding fra Rauma kommune av 9.3.2018. Kontrollutvalget ønsker å følge opp prosessen med lukking av avvikene som er knyttet til etablering av tilfredsstillende arbeidslokaler, inkludert personalrom for ansatte ved Rauma brannvesen.	
17.01.19 **Nytt personvernregelverk** Ansv: Adm./sekr.	I 2018 har Norge fått en ny personopplysningslov. Loven består av nasjonale regler og EUs personvernforordning (GDPR - General Data Protection Regulation). Forordningen er et sett regler som gjelder for alle EU/EØS-land. Gjennom å ha god internkontroll og god informasjonssikkerhet kan kommunen sikre at den behandler personopplysninger lovlig, sikkert og forsvarlig. Det er interessant for kontrollutvalget å skaffe seg informasjon om hvordan kommunen har innrettet seg etter de nye personvernopplysningsreglene.	
11.06.19 **Tilstandsrapport for grunnskolen** Ansv: Adm/FM/sekr.	Kontrollutvalget ønsker å følge med på utviklingen i skolesektoren, bl.a. ved årlig få fremlagt tilstandsrapport for grunnskolen.	**11.06.19:** Utvalget fikk i dagens møte jf. OS 05/19, fremlagt Tilstandsrapport for grunnskolen 2018. Skolesjef Aina Øyen Henden orienterte utvalget og svarte på spørsmål.

11.06.19 **Tilsyn – Rauma kommune –– Botjenesten i Rauma** Ansv.: Adm./arbeidstilsynet/Sekr	Tilsynsrapporten datert 28.04.19 fra Arbeidstilsynet, gav kommunen 6 pålegg om utbedringer. Arbeidstilsynet har gitt kommunen frist til 28.6.2019 til å sende dokumentasjon for å vurdere om påleggene er oppfylt.	**11.06.19:** Kontrollutvalget fikk i dagens møte, jf. RS 33/19 fremlagt tilsynsrapporten. Kontrollutvalget ser alvorlig på de avvikene som er avdekket i tilsynet. Utvalget vil ha tilsendt kommunen tilsvar til Arbeidstilsynet som har svarfrist 28.6.2019, samt en orientering om oppfølgingen i neste kontrollutvalgsmøte.

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 30.8.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 33/19	Kontrollutvalget	12.9.2019

EVALUERING AV ARBEIDET I KONTROLLUTVALGET VALGPERIODEN 2015-2019

Sekretariatets innstilling

Resultatet av evalueringa av arbeidet i kontrollutvalget i Rauma kommune valgperioden 2015-2019 blir lagt frem for nytt kontrollutvalg.

Saksopplysninger

I februar 2011 gav Kommunal og regionaldepartementet (KRD ut Kontrollutvalgsboken. Boken er utearbeidet på oppdrag fra KRD og er del av arbeidet med å styrke arbeidet med egenkontrollen i kommunene. 2. utgave av Kontrollutvalgsboken bel utgitt i 2015.

Kapittel 11 i boka omhandler «Oppfølging og evaluering» av kontrollutvalget, sekretariatets og revisjonens arbeid. Nå er valgperioden 2015-2019 ferdig og det kan, etter sekretariata sin vurdering, være nyttig at det blir gjennomført en evaluering av det arbeidet kontrollutvalget har gjort i denne valgperioden. Dette kan gjøres f.eks. ved at kontrollutvalg, sekretariat og revisjon sammen drøfter noen av de spørsmål som kommer fram i kontrollutvalgsboken på sidene 142-143, som omhandler evaluering og erfaringsoverføring til nytt kontrollutvalg. Sekretariatet har, etter mal fra kontrollutvalg andre steder landet, laget et skjema med forslag til spørsmål som kan brukes i en slik evaluering. Ordfører og administrasjonssjef er også invitert til å være med i evalueringen.

Vedlagt følger:
- Skjema til bruk i evaluering av arbeidet i kontrollutvalget
- Kopi av side 142-143 i kontrollutvalgsboken

VURDERING

Sekretariatet anbefaler at det blir gjennomført en slik evaluering i dette møtet. Det blir skrevet referat fra evalueringa og den bør resultere i et forslag til eventuelle endringer/forbedringer som kan gjøre arbeidet med egenkontroll i Vestnes kommune enda bedre. Resultatet bør legges frem for nytt kontrollutvalget.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Skjema for evaluering av arbeidet i kontrollutvalet i valperioden 2015 - 2019

Nr.	Spørsmål	Svar
1	I kva grad blir møta gjennomførte på ein effektiv og engasjerande måte? Kva kan gjerast betre?	
2	Er talet på møte tilstrekkeleg i høve til saksmengda?	
3	Kjem synspunkta rundt bordet fram?	
4	Klarer KUV å fylle kontrollfunksjonen på ein god måte? Kva kan gjerast betre?	
5	I kva grad har KUV hatt økonomiske rammer til å gjennomføre oppgåvene på ein god måte?	
6	Korleis blir KUV oppfatta av andre sentrale aktørar, slik som kommunestyret og administrasjonen?	
7	Har kommunestyret og administrasjonen forståing av kva rolle og ansvar KUV har? Korleis kan KUV bidra til ei god forståing?	
8	Er det klåre roller og klår ansvarsdeling mellom KUV, kommunestyret og administrasjonen?	
9	I kva grad er KUV synleg nok på kommunen si heimeside?	
10	Bør KUV gjere meir og/ eller mindre av noko?	
11	Korleis fungerer samhandlinga med revisor? Kva kan gjerast betre?	
12	Korleis fungerer arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll?	
13	Korleis fungerer samhandlinga med sekretariatet? Kva kan gjerast betre?	
14	Korleis er kvaliteten på kontrollutvalet sine sakspapir og munnlege presentasjonar?	
15	Er møteprotokollane tilfredsstillande?	
16	Korleis fungerer oppfølging av kontrollutvalet sine vedtak?	
17	Kva forbetringstiltak kan gjennomførast?	
18	Korleis fungere kontrollutvalet si oppfølging av henvendingar? - Frå innbyggjarar - Tilsette - Andre folkevalde	
19	Kva bør folkevaldopplæringa for det nye KUV innehalde og kor omfattande bør den vera?	
16	Folkevaldopplæringa for kommunestyret: - Bør KUV få delta her? - Bør roller og ansvar for KUV presenterast her?	
17	Anna	

Evaluering

Eigenevaluering

Det kan vere nyttig for kontrollutvalet å evaluere eige arbeid jamleg. Målsetjinga er å sørgje for kontinuerleg læring og forbetring ved å fokusere på korleis kontrollutvalet fyller sin kontroll- og tilsynsfunksjon.

Kontrollutvalet si samhandling med sekretariatet og revisjonen bør vere ein del av evalueringa. Evalueringa kan gjerne gjennomførast som ein dialog med revisor og sekretær, dersom dette ikkje er til hinder for at kontrollutvalet kan snakke ope og ærleg om sine erfaringar. Sentrale spørsmål vil vere om kontrollutvalet sine forventingar blir innfridde, om saker blir tilstrekkeleg førebudde og korleis samhandlinga kan bli endå betre.

Det kan skrivast referat frå evalueringa. Dersom ein identifiserer forbetringsområde, bør ein føreslå konkrete tiltak. Evaluering kan gjennomførast ein gong i året, gjerne før årsmelding og årsplan blir utarbeidde, slik at det er muleg å integrere forbetringstiltak utvalet sin verksemdsplan.

Tips

Tema for evaluering

- Blir møta gjennomførte på ein effektiv og engasjerande måte?
- Er talet på møte tilstrekkeleg i høve til saksmengda?
- Klarer kontrollutvalet å fylle kontrollfunksjonen på ein god måte?
- Korleis blir utvalet oppfatta av andre sentrale aktørar slik som kommunestyret og administrasjonen?
- Er det klåre roller og klår ansvarsdeling mellom kontrollutvalet, kommunestyret og administrasjonen?
- Bør kontrollutvalet gjere meir og/eller mindre av noko?
- Korleis fungerer samhandlinga med revisor?
- Korleis fungerer samhandlinga med sekretariatet?
- Kva forbetringstiltak kan gjennomførast?

Eksempel

Evaluering av arbeidet og samhandlinga til kontrollutvalet

Kontrollutvalet i Fredrikstad bestemte seg for å gjennomføre evalueringar av eiga verksemd med eit spesielt fokus på samhandling mellom utvalet, ordførar og rådmann. I oppstarten fekk dei ekstern prosessrettleiing for å lære om korleis slike evalueringsprosessar kan gjennomførast. I ettertid har kontrollutvalet gjennomført slike evalueringssamlingar med jamne mellomrom. På desse samlingane deltek både ordførar og rådmann saman med utvalet. Møta blir oppfatta som eit godt høve til å diskutere korleis kontrollutvalet kan ta hand om sine kontrolloppgåver, og korleis ein kan leggje til rette for god samhandling mellom utvalet, ordførar og rådmann. Spesielt har dei fokusert på korleis saker som ikkje er planlagde, som til dømes granskingar, skal handsamast.

Ein god måte å få innspel til tema i evalueringsmøte, er gjennom erfaringsutveksling med andre kontrollutval. Då kan ein ta opp erfaringar knytte til arbeidet i kontrollutvalet og gje kvarandre innspel til gode arbeidsformer og liknande.

"Utvikling skjer ved erfaring og opplæring. Fellesmøter med andre kontrollutvalg og kontrollutvalgsledere gir nye impulser og utvikling." (Kontrollutvalsleiar, Rindal)

Involvering av samhandlingspartnarar

Det er også viktig at kontrollutvalet sine samhandlingspartnarar får høve til å evaluere arbeidet til kontrollutvalet og kome med innspel til forbetringsområde. Både kommunestyret og administrasjonen kan ha verdifulle erfaringar som kan vere med på å gjere kontrollutvalet sitt arbeid endå betre. Å invitere desse aktørane med på ei evaluering kan også medverke til å synleggjere og forankre kontrollutvalet sitt arbeid. Evalueringa kan gjennomførast ved at ordførar, gruppeleiarar og administrativ leiing blir inviterte til eit møte.

Erfaringsoverføring til nytt kontrollutval

Når kontrollutvalsperioden går mot slutten, er det viktig å leggje til rette for erfaringsoverføring til neste kontrollutval. Det er ein føremon at ikkje alle medlemmene blir skifta ut, slik at ein sikrar ein viss kontinuitet i arbeidet til utvalet. Sekretariatet og revisjonen vil også vere med på å halde oppe stabilitet. Det er uansett avgjerande å etablere ein god praksis for erfaringsoverføring. Mulege tiltak kan vere å:

- gjere mest muleg av kontrollutvalet sine rutinar og erfaringar skriftlege
- gjere materialet lett tilgjengeleg for nye medlemmer, til dømes i form av ein perm som dei får ved oppstart. Permen kan innehalde:
  - lover og forskrifter
  - rettleiar
  - reglement
  - årsplanar
  - relevante rutinar og retningslinjer,
  - overordna analyse og planar,
  - dei siste gjennomførte forvaltningsrevisjonane, selskapskontrollane og liknande undersøkingar
  - årsmeldingar
  - evalueringar
- invitere tidligare kontrollutvalsleiar til eit av dei første møta i kontrollutvalet for å snakke om erfaringar

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2019-1539/04
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 4.9.2019

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 34/19	Kontrollutvalget	12.9.2019

EVENTUELT

Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalget i Rauma
Det blir anledning til å oppdatere tiltaksplanen i møte.

Innspill til arbeidet med overordnet analyse for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i Rauma kommune
Innen utgangen av 2020 skal Rauma kommunestyre vedta en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2020-2023. Før planen blir utarbeidet, skal det utarbeides en overordnet analyse av risikofaktorer i kommunen sin virksomhet. Denne analysen skal ligge til grunn for utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Det nye kontrollutvalget vil i sitt først møte bestille utarbeidelse av en slik analyse

Utvalget sine medlemmer blir bedt om å tenke gjennom om en ser aktuelle risikoområder som en ønsker å bringe videre i arbeidet med de overordnede analysene.

Jane Anita Aspen
daglig leder

TILTAKSPLAN 2019

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

Oppdatert 11.06.19

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
Fortløpende rapportering	• Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Torbjørn Bruaset og Eirik Jenssen er kommunestyrets representanter i kontrollutvalget. • Når det gjelder å følge med på saker i andre utvalg som er av interesse for kontrollutvalget, har utvalget fordelt ansvar slik: - Saker i formannskapet – Lars Ramstad - Saker knyttet til plan forvaltning- Eirik Jenssen • Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging • Sykefravær (i tertialrapporteringen) • Oppfølging av politiske vedtak (i tertialrapporteringen) • Sluttregnskap (i terialrapporteringen) • Anmeldelser og varslinger
Aktuell informasjon/orienteringer	I den grad temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra overordnet analyse for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte. Saker til oppfølging vil også fremgå av kontrollutvalgets oppfølgingsliste
17.01.19	• Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalget i Rauma • Statusrapport Barnevernstjenesten i Rauma kommune.
30.04.19	• Skatteoppkreverens årsrapport for 2018 og kontrollrapport fra Skatteetaten til orientering • Orientering om plan- og byggesaksbehandling
11.06.19	• Økonomirapport 1. tertial • Status for oppfølging av tilsyn beredskap
12.09.19	• Revidering av kontrollutvalgets reglement • Orientering om oppfølging av tilsyn med Botjenesten – Arbeidstilsynet • Oppsumering av kontrollutvalgets erfaringer med arbeidet i utvalget
22.10.19	• Økonomirapport 2. tertial
10.12.19	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er i all hovedsak relatert til bestemmelsene i kap. 4 i forskrift om kontrollutvalg..
17.01.19	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018.
30.04.19	• Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2018, Rauma kommune, • Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2018.
11.06.19	•
12.09.19	• Kommunikasjons-/revisjonsplan 2019
22.10.19	• .
10.12.19	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2019 (ev. i det første møte i 2020).

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for forvaltningsrevisjon og bestemmelsene i kap. 5 i forskrift om kontrollutvalg.
17.01.19	• Prosjektplan forvaltningsrevisjonsrapport «Internkontroll i Rauma kommune»

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
30.04.19	• Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapport «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune»
11.06.19	•
12.09.19	• Forvaltningsrevisjonsrapport «Internkontroll i Rauma kommune» • Kontrollutvalgets innspill til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
22.10.19	•
10.12.19	• . Bestilling av overordnet analyse for forvaltningsrevisjon 2020-2024

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til selskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for selskapskontroll og bestemmelsene i kap. 6 i forskrift om kontrollutvalg
17.01.19	• Orientering fra Rauma Energi AS
30.04.19	•
11.06.19	•
12.09.19	• Orientering fra Rauma Energi AS • Orientering om overgangen til RIR
22.10.19	•
10.12.19	•

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Rauma kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 77 nr. 4.
17.01.19	
30.04.19	• Åpenhetsrapport fra revisjonen
11.06.19	•
12.09.19	• Valg av revisor fra 2020 • Vedlegg til oppdragsavtalen «Honorar for gjeldende år» (2019) gjennomgås. • Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf.FKT/ NKRFs veiledere.
22.10.19	• Oppdragsansvarlig regskapsrevisors habilitetserklæring for Rauma kommune for revisjonsåret 2019.
10.12.19	•

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg § 18.
17.01.19	
30.04.19	•
11.06.19	•
12.09.19	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2020 behandles av kontrollutvalget.

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
22.10.19	•
10.12.19	•

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 77 nr. 6.
17.01.19	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2018 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling. • Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporter/selskapskontroller skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport
30.04.19	•
11.06.19	•
12.09.19	• Kontrollutvalgets rapport til kommunestyret om utvalget sin virksomhet i valgperioden 2016-2019
22.10.19	•
10.12.19	•